Nikola Bulat

ISTINA ĆE VAS OSLOBODITI

Nikola Bulat

ISTINA ĆE VAS OSLOBODITI

Nepouzdanost izvora i nedoličnost poruka

Studija o nekim međugorskim pitanjima (1986.)

Nakladnik
Biskupski ordinarijat Mostar

Tisak
Suton, Široki Brijeg

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Narodna knjižnica HNŽ

UDK 27-587.5(497.6 Međugorje)
27-145.55

BULAT, Nikola
Istina će vas osloboditi : nepouzdanost izvora i nedoličnost poruka : studija o nekim međugorskim pitanjima (1986.) / Nikola Bulat . – Mostar : Biskupski ordinarijat, 2006 (Široki Brijeg : Suton) . – 122 str. ; 20 cm

Predgovor / Ratko Perić: str. 7-14. – Upotrijebljena literatura: str. 15-17 . - O autoru studije: str. 117-119

Nikola Bulat

ISTINA ĆE VAS OSLOBODITI

Nepouzdanost izvora i nedoličnost poruka

Studija o nekim međugorskim pitanjima (1986.)

Mostar, 2006.

Sadržaj

Predgovor

Don Nikola Bulat, svećenik splitsko-makarske nadbiskupije, bio je član proširene Biskupske komisije za ispitivanje događaja u Međugorju, 1984.-1986. godine. Na prijedlog msgr. Pavla Žanića, mostarskoga dijecezanskog biskupa (1980.-1993.), nekoliko je članova Komisije bilo zaduženo i sastavilo plan za knjigu o međugorskim zbivanjima, koju je bio nakanio izdati Biskupski ordinarijat u Mostaru. Radne su teme bile:

Župa Međugorje u hercegovačkoj Crkvi,

Kronološki pregled doživljaja djece i ostalih događaja u Međugorju,

Pozitivni elementi,

Problematični elementi, a pod tim je bilo više podnaslova:

Gospine poruke koje potiču na neposluh biskupu i provincijalu,

Nepouzdanost dokumentacije o događajima u Međugorju,

Neispunjena obećanja,

Teološke poteškoće u izjavama koje prenose vidioci,

Kritičari nerado primljeni u Međugorju. Itd.

Mr. don Nikola Bulat dostavio je svoju izrađenu temu, koja je potom bila kompozerski složena. Nije bila lektorirana. Ali do objavljivanja studije nije došlo. Nije poznato zašto.

Dr. Mato Zovkić, profesor Svetoga Pisma na Teologiji u Sarajevu, član Komisije, objavio je vrijednu studiju o problematičnim stranama u međugorskim pojavama.[1]

---

[1] M. Zovkić, *Problematični elementi u fenomenu Međugorja,* u: Bogoslovska smotra, 1-2/1993., str. 76-87.

Dr. don Želimir Puljić, također član Komisije, sadašnji biskup u Dubrovniku, pisao je u to vrijeme o privatnim objavama u životu Crkve i o privatnim ukazanjima.[2]

Ovdje objavljujemo stručni rad don Nikole Bulata. To je pisana studija o pisanim stvarima: Kronici međugorske župe, Dnevnicima vidjelice, pismima sudionika samih događaja, osvrtima na pisanje J. Bubala, R. Laurentina i drugih. Za prouku bilo kojega događaja traži se ispitivanje dostupne građe. Objavljene i neobjavljene. Mr. Bulat imao je pri ruci dostatno pisana materijala iz Međugorja i o Međugorju da ustanovi o kakvoj se pisanoj pouzdanosti ili nepouzdanosti radi s obzirom na procjenu autentičnosti ukazanja i poruka. Još k tomu, oko tih izvora plela su se razna prekrajanja, falsificiranja, križanja, „ublaživanja“ i prijevare. Takvi su manevratori određivali što je Gospa mogla, što trebala reći, a što nije rekla ili nije smjela reći! Tako da ti manipulatori nisu bili samo „lektori“ nego i „korektori“ njezinih „poruka“. Stoga i nije mogao biti drukčiji autorov zaključak, nego da je posrijedi izvor koji ne daje sigurno jamstvo za procjenu autentičnosti događaja.

U drugom dijelu don Nikola se osvrće na više izjava koje su pridijevane Blaženoj Djevici Mariji, a koje se ni po biblijskoj nauci, ni po crkvenoj tradiciji, ni po kršćanskoj vjeri, ni po zdravu razumu ne mogu pripisivati Gospi, najsvetijoj od svih ljudskih osoba, jer su posrijedi smiješne, banalne, neprilične i nedolične stvari.

O takvim smo nedostojnostima pisali u knjizi *Ogledalo Pravde*, koju je izdao Ordinarijat.[3] I tu je zaključak jasan:

---

[2] Ž. Puljić, *Privatne objave u životu Crkve*, u: Marija u vjeri kršćanina, kateheze za mlade o BDM, Sarajevo, 1985.; Isti (pseudonim: W. P.) *Privatne objave i ukazanja*, u: Crkva u svijetu, 3/1989., str. 247-251.

[3] Vidi osobito *Poruke nedolične Gospina imena,* u: Ogledalo Pravde, Biskupski ordinarijat u Mostaru o navodnim ukazanjima i porukama u Međugorju, priredio don Dražen Kutleša, Mostar, 2001., str. 109-134.

takve nedolične i nedostojne poruke ne jamče autentičnost ukazanja.

Dajemo ovu studiju u ruku i na prouku dobrohotnim čitateljima. Oni će moći naći dosta materijala koji upućuje na nevjerodostojnost ukazanjâ, koja su u Međugorju, brojčano gledano, premašila sva očekivanja. Ne može se autentičnost graditi na pijesku nepouzdanih izvora nego samo na stijeni sigurne dokumentacije. A te sigurnosti u mnogim dokumentima prvih godina, od 1981. do 1986. nije bilo. Dapače, i nepouzdanost izvora i banalnost nemalena broja „poruka“ jasno su govorile o nevjerodostojnosti i neautentičnosti ukazanja. Zato ih Crkva ni nakon 25 godina, ni unatoč desetcima tisuća, svakodnevnih, mjesečnih i godišnjih „ukazanja“, nije priznala vjerodostojnima; dapače ni jedno jedino takvo ukazanje nije priznala istinitim i pravim, sve je do sada ostalo samo takozvano, navodno, pod navodnicima i upitnicima.

Neki sudionici događaja, jedni su to bili po dužnosti a drugi po vlastitu izboru, već su se preselili Gospodinu: biskup Pavao Žanić (+ 2000.), mjesni dijecezanski ordinarij i strastveni tražitelj istine, zatim don Nikola Bulat (+ 1990.), član Komisije i pouzdan proučavatelj međugorskoga fenomena, fra Slavko Barbarić (+ 2001.), koji je svojevoljno napustio službu na Humcu i nezakonito se nastanio i pastoralno zaposlio u Međugorju,[4] dok je fra Tomislav Vlašić godine 1987. prešao iz hercegovačke u jednu talijansku provinciju,[5] fra Jozi Zovki, nekadašnjem međugorskom župniku, oduzeta je svaka svećenička ovlast u hercegovačkim biskupijama.[6]

[4] O njemu više u: *Ogledalo Pravde*, posebno str. 59-62, 97-101, 105-108, 239-244.

[5] *Ondje*, osobito str. 28-31, 55-59, 111-112, 119-122, 135-136.

[6] *Vrhbosna*, 3/2004., str. 293-298.

Zašto mi se kao mjesnomu dijecezanskom ordinariju međugorska „ukazanja" čine nevjerodostojna?[7] Najprije bih istaknuo da bih zaista volio kad bi ta „ukazanja" bila autentična i kad bi se Gospa stvarno ondje ukazala. I ne samo ondje. Ali istina nas, prije svega, i oslobađa i obvezuje! Oslobađa nas od ropstva laži i carstva prijevare i obvezuje nas na pravdu i poštenje. Istina u ljubavi proučena i izrečena. I ova studija ima za cilj upravo to: istinovati u ljubavi, kako bi rekao sv. Pavao (*Ef* 4,15). Ona se odnosi na prve mjesece i godine „ukazanja". Peripetije i manipulacije oko župne „Kronike" i privatnih „Dnevnika" ne mogu se zaobići kada se govori o istinitosti ukazanja do koje je Crkvi itekako stalo i za kojom traga. Osim toga, svekolika „ukazanja" i „poruke", „čudesa" i „obraćenja"; ispovijedi i pričesti; svi znatiželjnici i prolaznici kroz svih ovih 25 godina ne mogu opravdati ni najmanju neistinu koja je namjerno konstruirana ili nenamjerno producirana. To je jasno svakomu vjerniku, bez obzira na stalež i službu, koji ponizno štuje Blaženu Djevicu Mariju i iskreno voli svetu Crkvu.

Dok sam pratio zbivanja u Međugorju tijekom ovih godina, nametali su mi se ovi zaključci.

1 - Međugorska „ukazanja" nikoga ne obvezuju. Navodna „ukazanja" šesteroma „vidjelaca" u Međugorju, od 1981. godine, od kojih jednoj polovici još uvijek svakodnevno, a drugoj polovici samo jednom godišnje (jedna od tih tvrdi da se njoj Gospa „ukazuje" svakoga drugog u mjesecu!), prešla su granice župe i biskupije i po svojoj razglašenosti i po putovanjima „vidjelaca" i njihovih podupiratelja po svijetu. Dapače, te su pojave našle svoje sljedbenike od trgovačkih putnika, kojima se ukazuje konkretna korist, pa sve do vjerskih oduševljenika, koji prevale tisuće kilometara da se u Međugorju

---

[7] Vidi predgovor knjizi M. DAVIESA, *Medjugorje after 21 years*, London, 2004.

ispovjede i izmole krunicu! Unatoč svemu, ta „ukazanja“ nemaju zakonitu potvrdu, pa prema tomu, nikoga u Crkvi ni na što ne obvezuju ni u moralnom, ni u vjerskom, ni u ljudskom pogledu.

Svećenik koji u ispovjedaonici pokorniku zadaje pokoru da obavi “hodočašće u Međugorje“ ne radi ni u duhu sakramenta ispovijedi, ni u skladu s crkvenim normama.

2 - Crkva je „stup i uporište istine“. Medjugorje kao mjesto „nadnaravnih ukazanja i objava“ podržava određen broj domaćih redovnika Male braće franjevaca kao i neki svećenici po svijetu. Također i određen broj vjernika ne samo uporno pohađa Medjugorje tvrdeći kako se „Gospa“, unatoč svoj razložnosti crkvene suzdržanosti, ipak „ukazuje“, nego čak vrši i pritisak na crkvene ustanove, uključujući i one najviše, da međugorske događaje priznaju kao vjerodostojna ukazanja.

Međutim, kako će Crkva Kristova, na temelju takvih pohoda jednoj župi, koji sežu od puke znatiželje do fanatična poleta, takva „ukazanja“ proglasiti nadnaravnima kada su tri zakonito ustanovljena crkvena povjerenstva za ispitivanje onoga što se u Međugorju zbivalo, preko mjesnoga biskupa Žanića i Biskupske konferencije 1991. godine, potvrdila da nije moguće ustvrditi da se radi o nadnaravnim pojavama i objavama? I kako bi Crkva bila „stup i uporište istine“ (*1 Tim* 3,15) kada bi pod pritiskom takvih zagovornika, često fanatika, priznavala onakva i više nego upitna „ukazanja“?[8]

3 - Utrka za nepotvrđenim i neautentičnim. Ono što osobito začuđuje jest činjenica da se takvi vjernici i svećenici,

---

[8] Vidi predavanje održano u Papinskom kolegiju sv. Patrika u Maynoothu u Dublinu, 17. veljače 2004., objavljeno u više publikacija. Vidi *An address delivered at Maynooth*, Dublin, 17 February 2004, u: Christian Order, 10/2004., Marrylands, Australija, str. 4-18; *The Brandsma Review*, July-August 2005., str. 4-8. Vidi web stranicu: cbismo.hr.

ako već čeznu za viđenjima i porukama, ne napajaju na izvorima autentično priznatih ukazanja, na primjer, u Lurdu, u Fatimi i drugdje, nego se okreću za nepriznatim ukazanjima u Međugorju, gdje misle da se navodna Gospa bez prestanka „ukazuje“. Iako je neke preminule vidioce spomenutih svetišta Crkva proglasila blaženima ili svetima, međugorski pobornici kao da se natječu tko će više puta doći onamo gdje Crkva nije ne samo priznala „ukazanja“, nego je izričito zabranila hodočašća, privatna ili javna, ako pretpostavljaju autentičnost nedokazanih ukazanja.

Pa ako čak i neki biskupi iz svijeta dođu i ostanu po više dana u Međugorju, 20 km od Mostara, i ne osjećaju solidarnost i uljudnost čak se ne javiti subratu u apostolatu, ni za vrijeme rata ni poslije rata, onda takvi crkveni službenici ne pokazuju dužnu kolegijalnost ni skrb za sve Crkve (*1 Kor* 11, 28), nego možda čudnu radoznalost da vide što se to „ukazuje“ na hercegovačkom kamenjaru. A biskupi i svećenici u misnom kanonu stalno Boga mole da Crkvu svoju na putu zemaljskom „utvrđuje u vjeri i ljubavi“.

4 - Istina je jača od bilo koje masovke. Samo mnoštvo ljudi, pa i vjernika, istinu ne stvara, nego u ovakvu slučaju možda više ugrožava. Gospodin je Isus stajao sam samcat - s njim je suosjećala njegova Majka i pokoji učenik - i na Gabati i na Golgoti. Kao jedina Istina nasuprot anonimnoj masi, svemu velikom i malom svećenstvu i svemu domaćem i međunarodnom establishmentu u Jeruzalemu. Kad je Isus posvjedočio da je on Istina, oni su mu na Pilatova usta ironično uzvratili „Što je Istina?“ (*Iv* 18, 38), tj. pokazali su da im je važnija vlastita korist, politička stolica i trenutačna pobjeda od bilo kakve ljudske i Božje istine! Iako je Istina toga Velikog petka poginula, ona je za tri dana uskrsnula. Masovnost, dakle, nije dokaz za istinu.

Pa čak ni sve valjano obavljene ispovijedi, primljene pričesti i izmoljene krunice u Međugorju, iako su moćne dati djelatne milosti kao i u drugim župama, po sebi ne dokazuju nikakvu autentičnost „nadnaravnih ukazanja“ u toj župi.

5 - „S mnoštva riječi…“. Svakodnevni „vidioci“ i svakodnevna nezaustavljiva „ukazanja“ - do sada oko 35.000 - nema straha da ću se prevariti, jer tu ni brojkama ni „ukazanjima“ nema kraja - više predstavljaju religiozni *show* nego li istinito crkveno svjedočanstvo o miru, jedinstvu vjere i zajedništvu ljubavi u ovoj Crkvi. Komu ta neprebrojiva brojka djeluje kao ozbiljna stvar? Hoćemo li svoje katoličko pravovjerje pretvarati u čudno praznovjerje? Kad je Isus htio poučiti svoje učenike kako će se Bogu moliti, onda ih je upozorio da se ne uzdaju u množinu govora i da ne budu kao pogani koji „misle da će s mnoštva riječi biti uslišani“ (*Mt* 6,7). Ima nekih koji misle da su „ukazanja“ to autentičnija što su brojnija i češća.

6 - Poruke u službi neposluha. Brojne „poruke“, izricane prvih godina na usta tzv. „vidjelaca“, posebno one koje su hvalile neposlušnost nekih redovničkih kapelana u Mostaru, a korile mjesnoga biskupa koji se savjesno držao crkvenoga zakona, koje su omalovažavale najviše crkvene odluke s obzirom na upravu biskupijom, koje su kao takve očito bile zemaljski sugerirane a ne nebeski inspirirane, mnogo su više pridonijele neredu i nemiru nego li pravomu crkvenom miru i redu.

A to je posebno poglavlje u životu Mostarsko-duvanjske biskupije. Manipulatori međugorskih „poruka“ već su se davno okanili smicalica u službi neposluha i nereda, jer su i sami uvidjeli da ih to nikamo ne vodi, pa su se dali na formulacije poruka jednom mjesečno. I kad već ne mogu biti kreativni, gledaju da ne budu barem previše neuvjerljivi. A kako je moguće izbjeći stalne stereotipe rutinskih i najavljivanih „ukazanja“!

7 - Koliko nevaljanih ispovijedi. Zaista je čudno što ta pojava, koja je tisućama znatiželjnika do sada davala „poruke“, kao ni njezini podupiratelji, do sada nije nikada preko „vidjelaca“ izrazila zabrinutost ni zbog svetogrđa nad sakramentima Isusa Krista, ni zbog rušenja crkvenoga jedinstva u Mostarsko-duvanjskoj Crkvi. Pogotovo je čudno da ljudi iz svijeta dolaze u Međugorje da se ispovjede, a otpuštenici iz Reda, koji ne prihvaćaju posluh Svetoj Stolici i mjesnomu crkvenom auktoritetu, u samoj blizini Međugorja obavljaju na tisuće nevaljanih ispovijedi! Mnoštvo nevaljanih krizama! Nevaljanih vjenčanja!

Kroz svih ovih 25 godina brojni su nas dokazi navodili na zaključak da je uvjerljiviji *constat de non supernaturalitate* (sigurnost u nenadnaravnost „ukazanja“) negoli *non constat de supernaturalitate* (nesigurnost u nadnaravnost).

Bulatova studija nastoji logično utvrditi i razumski obrazložiti brojne činjenice vezane uz nedokazana „ukazanja“ u Međugorju.

Molimo Blaženu Djevicu Mariju, koju Katolička Crkva slavi kao slavnu Kraljicu mira, da svojim zagovorom isprosi vječni mir svima pokojnima koji se spominju u ovoj knjizi, a nama živima pomogne da ne lutamo nego da dođemo do pune Kristove Istine. Istina će nas osloboditi.

Mostar, blagdan katedre sv. Petra, 22. veljače 2006.

Ratko Perić, biskup

UPOTRIJEBLJENA LITERATURA

Neobjavljena

Kronika ukazanja župe Međugorje, bilježio fra Tomislav Vlašić, kapelan.

Prvi dnevnik V. Ivanković

Drugi devnik V. Ivanković

Treći dnevnik V. Ivanković

Declaratio dimissionis ab Ordine OFM fratris fr. Ivica Vego (fratris fr. Ivan Prusina), Romae, 29. Januarii 1982. u potpisu fr. Honorius Pontoglio.

Izjava Jelene Vasilj, 17. travnja 1983.

Izvještaj o. T. Vlašića biskupu Žaniću, 22. kolovoza 1984.

Korespondencija Nikola Bulat - R. Grafenauer - M. Zovkić - P. Žanić

Korespondencija N. Bulat - R. Laurentin

Barbarić, S., *Slučaj s kuvertom Ivana Dragićevića*, str. 9, bez datuma; vjerojatno 4. ili 5. mjesec 1985.

Poruka Ivana Dragićevića, 21. lipnja 1983.

Poruka, 6. veljače 1985., koju je Ivan Dragićević poslao biskupu Žaniću.

Razne magnetofonske snimke razgovora.

Objavljena

Botta, M., - Frigerio, L., *Le apparizioni di Medjugorje*, Milano, 1984.

Bubalo, J., *Tisuću susreta s Gospom u Međugorju*, Jelsa, 1985.

Joyeux, H. - Laurentin, R., *Études medicales et scientifiques sur les apparitions de Medjugorje*, Pariz, 1985. hrvatski prijevod I. Bagarića: *Liječničke i znanstvene studije o ukazanjima u Međugorju*, Duvno, 1986.

Kraljević, S., *Les apparitions de Medjugorje,* Fayard, 1984.; talijanski prijevod: *Incontri a Medjugorje*, Milano, 1988.

Laurentin, *La Vierge apparaît-Elle a Medjugorje*? Paris, 1984.; talijanski prijevod: *La Vergine appare a Medjugorje?* Brescia, 1984.

Laurentin, R., *Dernières nouvelles de Medjugorje*; talijanski prijevod: *Ultime notizie delle apparizioni di Medjugorje*, 1° fascicolo integrativo del libro „La Vergine...“, Brescia, 1985.

Laurentin, *R., Medjugorje à l'heure de la desinformation. Autopsie des fausses nouvelles,* - Suppl. num. 2; talijanski prijevod: *Medjugorje nell'ora della disinformazione. Autopsia delle false notizie,* 2° fascicolo integrativo del libro „La Vergine…“, Brescia, 1985.

Laurentin, R., *La fin est elle proche? Dernières nouvelles de Medjugorje*; talijanski prijevod: *La fine delle apparizioni è prossima? Recenti notizie di Medjugorje*, 3⁰ fascicolo integrativo del libro „La Vergine…“, Brescia, 1985.

Laurentin, R., *Dernières nouvelles de Medjugorje. Vers la fin des apparitions*; talijanski prijevod: *Ancora su Medjugorje. Verso la fine delle apparizioni*, 4⁰ fascicolo integrativo del libro „La Vergine…“, Brescia, 1985.

Poruke mira Međugorje, Zagreb, 1985.

Rooney, L., *Alleluia,* br. 3-4/1983.

Rooney, L., - Faricy, R., *Maria regina della pace*, Milano, 1984.

Žanić, P., *Dodatak „informacijama*“, u: Službenom vjesniku Mostarsko-duvanjske i Trebinjsko-mrkanske biskupije, Mostar, 1982.

(Žanić, P.), *Sudbina „Dnevnika ukazanja“ Vicke Ivanković iz Međugorja,* Biskupski ordinarijat Mostar, br. 54/84., 13. siječnja 1984.

Žanić, P., *La posizione attuale (non ufficiale) della Curia Vescovile di Mostar nei confronti degli eventi di Medjugorje*, Mostar, 30 ottobre 1984.

UVOD

Članovi proširene Komisije za ispitivanje događaja u Međugorju dobili su neke pisane materijale i snimljene vrpce o tim događajima prije nego li su se sastali na prvo zasjedanje u Mostaru 23. ožujka 1984.

Radilo se:

o dvjema snimljenim kasetama razgovora s vidiocima i

o razgovorima vidjelaca s "Gospom" za vrijeme "ukazanja";

o *Kronici ukazanja*, koju je pisao fra Tomislav Vlašić (fotokopija);

o fotokopijama triju bilježnica na kojima je bilo napisano:

Prvi dnevnik Vicke Ivanković,

Drugi dnevnik Vicke Ivanković,

Treći dnevnik Vicke Ivanković.

Dobili smo još neke kratke izvještaje koje je poslao fra Tomislav Vlašić Biskupskom ordinarijatu u Mostaru o "ukazanjima" u Međugorju. Svi ovi dokumenti imaju svoje porijeklo iz Međugorja i oko Međugorja.

Biskupski ordinarijat iz Mostara sa svoje je strane poslao:

Dekrete otpuštanja iz Reda OFM dvojice mostarskih kapelana, fra Ivana Prusine i fra Ivice Vege, 29. siječnja 1982.

Poruke "Gospine" dvojici mostarskih kapelana: fra Ivanu Prusini i fra Ivici Vegi, a koje je o. Radogost Grafenauer, D. I., prepisao iz *Kronike ukazanja* - kako sam tvrdi;

Prilog *Službenoga Vjesnika Biskupije,* IV/1982., koji nosi naslov: Dodatak "informacijama" (tri stranice), koji je sastavio msgr. Žanić kao neku nadopunu informacijama o događajima u Međugorju koje je pisao fra Tomislav Vlašić;

Obrazloženje Biskupskog ordinarijata u Mostaru o "Sudbini 'Dnevnika ukazanja' Vicke Ivanković" (stranica i pol), 54/84., od 13. siječnja 1984.;

Pismo vidjelice Vicke Ivanković upućeno msgr. Žaniću, 7. svibnja 1985., u kojem izražava svoje negodovanje što se te poruke o kapelanima šire, jer su iz njezina (privatnoga) dnevnika i ona nije nikomu dozvolila da ih umnaža i širi;

Moj prvi dodir s događajima u Međugorju bio je upravo preko ove dokumentacije koju sam kao član Komisije dobio i koja je gotovo u cjelini potjecala od ljudi koji su se nalazili na izvoru tih događaja:

fra Joze Zovke, župnika, koji je ispitivao vidioce i snimao na kasete,

fra Tomislava Vlašića, koji postaje kapelan i duhovni vođa vidjelaca, te zapisuje u *Kroniku ukazanja* što su djeca vidjela i doživjela na tim "ukazanjima" i njemu priopćavala;

napokon sama vidjelica Vicka Ivanković koja je - navodno - svoja "viđenja" i doživljaje u dnevnike zapisivala.

Svoju sam dužnost ozbiljno shvatio, iako događajima u Međugorju, prije nego li sam, s oklijevanjem, prihvatio biti član Komisije, nisam davao neku posebnu važnost. Stoga sam nekoliko puta čitao primljenu dokumentaciju, posebno *Kroniku ukazanja* i *dnevnike Vicke Ivanković*, međusobno uspoređivao i analizirao. Ovdje bih želio iznijeti svoja zapažanja do kojih sam došao čitajući, uspoređujući i analizirajući primljenu dokumentaciju. Pokušat ću stvar u što kraćim crtama iznijeti i dokumentirati koliko bude moguće.

PRVI DIO

NEPOUZDANOST IZVORA O DOGAĐAJIMA U MEĐUGORJU

Kronika ukazanja fra Tomislava Vlašića

Dio *Kronike ukazanja,* koji smo dobili, fotokopiran odmah u početku rada, obuhvaća razdoblje od 11. kolovoza 1981. do 15. listopada 1983. *Kroniku* je pisao fra Tomislav Vlašić, izuzevši neke dane kad je bio odsutan. Bilježio je što se zbivalo svaki dan u svezi s liturgijskim činima i "ukazanjima" tako da se stječe dojam neposrednosti mjesta, događaja i svjedočenja očevidaca. Taj efekt neposrednosti postignut je izričajima: "Isti prizor kao i jučer", "Večeras", "I ove večeri", "Ove večeri grupi se pridružila i Ivanka...", "Jakov, Vicka i Marija i ove večeri bili su s Gospom". Ovakvi i slični izričaji, koji su upotrijebljeni na mnogo mjesta, govorili bi u prilog da je upravo te večeri i sve zabilježeno u *Kroniku* i da to daje vjerodostojnost i *Kronici* i događajima.

Međutim u samoj *Kronici* ima mjesta koja ne dopuštaju da se izvede takav zaključak.

Kad je pisana *Kronika ukazanja*?

Iz analize same *Kronike* teško je dati definitivan odgovor kad je započeto pisanje *Kronike ukazanja,* ali je sigurno da nije pisana svaki dan kako se može steći dojam iz navedenih izričaja i formulacija. Evo nekih dokaza:

Već 13. kolovoza 1981. (a *Kronika* počinje 11. kolovoza) u *Kronici* je zapisano da su dobrovoljci iz civilne zaštite išli na

Križevac čuvati križ, "da se mrda", i: "Dok su bili gore grom je opalio i zamlatio Josipa (Bulića, primjedba N. B.) tako da se onesvijestio, te je bio snesen i hitnim kolima prevezen u bolnicu. (Doznali smo kasnije da je spašen, ali je i dalje nastavio psovati)".

Primjedba kroničara da su doznali kasnije da je spašen, jasno govori da ovo nije pisano 13. kolovoza.

Na vigiliju Velike Gospe, 14. kolovoza 1981., stoji u *Kronici:* "Na TV-dnevniku osuđen je kao kleronacionalista fra Jozo Zovko. Osuda je, u biti, imala one iste detalje koji će kasnije biti unešeni u fra Jozinu osudu."

Iz činjenice da je fra Jazo Zovko osuđen 22. listopada 1981. može se izvesti siguran zaključak da *Kronika* nije započeta biti pisana prije svršetka listopada 1981., jer kroničar 14. kolovoza nije mogao znati zbog čega će 22. listopada biti optužen fra Jozo Zovko.

Sličnih stvari, iz kojih se vidi da je *Kronika* pisana kasnije, ima dosta dokaza.[1] Navedimo još očevidan primjer da *Kronika* nije pisana isti dan kako bi iz formulacije izlazilo: u *Kronici* je 15. siječnja 1982. zabilježeno: "Tako vidioci *od danas* dolaze moliti i imati viđenje u župskim prostorijama. *Nekoliko dana zatim počeli su moliti u kapelici i od tada* u kapelici imaju redovno viđenje" (kurziv N. B.) Kad je ovaj događaj zapisan u *Kroniku*, ostaje tajna! Po izričaju "od danas" trebao je biti zapisan 15. siječnja, ali iz onoga što slijedi sasvim je sigurno da nije zapisan 15. siječnja, jer kroničar 15. siječnja još nikako nije mogao znati što će biti za "nekoliko dana" kasnije.

Slično je zabilježeno 20. siječnja: "Petero djece *i ovu večer* imalo je viđenje Majke Božje." Vidioci su postavili i pitanje: "Što će raditi fra Ivica Vego i fra Ivan Prusina sad kad su istjerani?" Radi se o dvojici neposlušnih kapelana koji su suspen-

---

[1] Usp. npr. *Kroniku ukazanja*, 1. i 17. listopada, pa 20., 21. i 22. studenoga 1981.

dirani, tj. zabranjeno im je bilo vršiti svećeničke dužnosti i otpušteni su iz Reda OFM (primjedba N. B.). Gospa je odgovorila: "Oni nisu krivi. Biskup se u odluci prenaglio. Neka ostanu." Ova nas činjenica ovdje zanima samo stoga jer su dvojica spomenutih kapelana otpuštena iz Reda tek 29. siječnja 1982.[2] Čin otpuštanja iz Reda OFM dvojice spomenutih kapelana zabilježen je u *Kroniku* 9 dana prije nego li su bili otpušteni. To nam jasno govori da formulacija: "Petero djece *i ovu večer...*" (kurziv N. B.), tj. 20. siječnja, nije točna, jer to se nije zbilo te večeri niti je moglo biti zapisano te večeri, kad su kapelani otpušteni 9 dana kasnije.

Tako isto izričaji zabilježeni u *Kronici,* 19. rujna 1981.: "Jakov, Vicka i Marija i ove večeri bili su s Gospom".

Dana 14. rujna 1981.: "Vicka i Jakov su imali viđenje u 18,20^{h}. Tada ih je Gospa pozvala da dođu kod Jakova *u pola noći* kad im se ponovo ukazala" (kurziv N. B.), sigurno je da nisu zabilježeni u *Kroniku* tih večeri, kako to izgleda, naprosto stoga jer još nije bilo ni početo pisanje *Kronike*, što je gore već rečeno.

Dne 7. listopada 1981.: "Jakov i Vicka večeras su imali redovno viđenje".

Kad je fra Tomislav Vlašić počeo pisati *Kroniku ukazanja* čiju fotokopiju imaju članovi Komisije? Teško je dati precizan odgovor. Sigurno je da to nije bilo prije svršetka listopada 1981. Iz već navedenih činjenica i onoga što je kroničar napisao kao neki uvod i objašnjenje na početku *Kronike,* čini se da je to bilo krajem veljače 1982. Na početku *Kronike* piše : "Ono što je vezano uz ukazanja donekle je zabilježeno ovdje. Djeca

---

[2] Usp. *Declaratio dimissionis ab Ordine OFM fratris fr. Ivica Vego*, isto tako: *Declaratio dimissionis ab Ordine OFM fratris Fr. Ivan Prusina*, Romae, 29. Januarii 1982. u potpisu fr. Honorius Pontoglio. Na kraju Izjave dodaje se: „Id est ab Ordine OFM, solutus est a vinculis votorum religiosorum et a divinis suspensus ad normam rescripti S. Sedis die 11. Dec. 1980. N. Prot. 6559/80."

su mi govorila važnije događaje, a svaki dan nisam mogao mirno razgovarati s djecom te zabilježiti sve po redu (u nekim mjesecima samo je nekoliko dana zapisano nešto o viđenjima, primj. N. B.). Uglavnom djeca su mi rekla da ukupno od 24. 06. 1981, do 20. 02. 1982. samo u pet dana Gospa im se nije ukazala." Ono što je napisano na početku *Kronike* služi kroničaru kao neki uvod, pa spominje što se do tada događalo onako općenito, sumarno, od početka ukazanja do 20. veljače 1982. To bi bilo neko "objašnjenje" onoga što se već dogodilo i uvod u ono što će se još zbivati. Na toj prvoj stranici stoji datum 25. 02. 1982. i potpis kroničara fra Tomislava Vlašića. Zašto je ovaj "uvod" u *Kroniku* napisan baš 25. veljače 1982. a ne prije, jer *Kronika* počinje 11. kolovoza 1981., ima smisla jedino ako je upravo tada počelo pisanje *Kronike.*

Je li biskupu Žaniću predana originalna *Kronika ukazanja*?

Postoje znakovi da je *Kronika ukazanja,* koju je fra Tomislav Vlašić 16. studenoga 1983. predao msgr. biskupu Žaniću, barem djelomično mijenjana.

Prva činjenica koja ukazuje na to da je *Kronika* mijenjana jest tvrdnja patra Radogosta Grafenauera, da je sve svoje izvatke koji se odnose na dvojicu mostarskih kapelana, prepisao samo iz *Kronike:* "Sve sam prepisivao *samo* iz Tomislavove kronike, a to sam uspoređivao sa zapisima djece i s njihovim izjavama"[3] (kurziv N. B.).

Da bih razjasnio neke stvari, pisao sam 15. veljače 1985. patru Grafenaueru u svezi s *Kronikom* i rekao da svih njegovih "izvadaka nema u *Kronici*, pa ako tu može unijeti malo jasnoće bilo bi mi drago". U svezi s time pater mi je Grafenauer u pismu, od 20. veljače 1985., odgovorio ovo: "A ja sam u

[3] Usp. Pismo slovenskoga provincijala Družbe Isusove Jože Kokolja biskupu Pavlu Žaniću, 25. siječnja 1985., br. 14/85, 2d.

Međugorju stekao duboko poštovanje prema Tomislavovom kroničarskom radu. Sve se potpuno slagalo s izjavama djece i njihovim zapisima. Jedino što je Tomislav gdjekoji izražaj na temelju zrela uspoređivanja dječjih izjava nešto ublažio, a biskup je to nazvao manipuliranjem (...). Moram nadodati, vidio sam neke stvari u kronici brisane, popravljane, za neke sam ispravke pitao i Tomislava. Zanimalo bi me, je li Tomislav kasnije išta od onoga popravljao. Morao bih sve vidjeti da povjerujem biskupovu izvještaju u Rim. Prema tome izvještaju Tomislav je sve ispravljao samo zbog biskupa." Toliko pater Grafenauer o ovoj stvari.

Od 14 izvadaka koje je Grafenauer prepisao "samo iz Tomislavove kronike" pet od tih četrnaest nedostaju u *Kronici* koju je fra Tomislav predao msgr. Žaniću i u fotokopiji ove *Kronike* ne vide se brisana i popravljana mjesta o kojima govori pater Grafenauer, osim na jednom ili dva mjesta prekrižen tekst. Izvatci koji nedostaju u *Kronici,* a koje donosi Grafenauer jesu ovi: 15. i 26. travnja 1982., 4. svibnja 1982., i krajem kolovoza 1982.

Da je *Kronika* prepravljana, vidi se iz izvatka od 3. siječnja 1982. U *Kronici* koja je predana msgr. Žaniću nalaze se dva originalna listića o dvojici kapelana: jedan je napisala Vicka, drugi Mirjana. Iste te izvatke donosi i p. Grafenauer i za njih tvrdi da su prepisani iz Tomislavove *Kronike.* Međutim Vickin originalni papirić, koji se nalazi u *Kronici,* predanoj msgr. Žaniću, ne slaže se u svemu s izvatkom koji donosi Grafenauer i koji bi - prema izričitoj tvrdnji Grafenauera - bio prepisan iz *Kronike* koju piše fra Tomislav Vlašić.

Kod Grafenauera ispušteni su oštri izrazi. Tako je na originalnom papiriću napisano: "Ivica *ništa* nije kriv", a kod Grafenauera je ispušteno "ništa".

Original: "Ako ga izbace iz fratara, neka bude *ponosan* i hrabar", a kod Grafenauera je ispušteno "ponosan".

Original: “Biskup *pravi nered* i zato je on kriv”, a kod Grafenauera: “Biskup *ne pravi red* i zato je on kriv” (kurzivi N. B.).

Ako je p. Grafenauer prepisao sve “samo iz Tomislavove kronike”, onda ta *Kronika* nije u svemu identična s *Kronikom* koju posjeduju biskup i članovi Komisije. Grafenauer je spomenuti izvadak prepisao iz *Kronike* gdje je fra Tomislav ublažio, ispustio i promijenio neke izraze, a biskupu je predao *Kroniku* s originalnim rukopisom Vicke i Mirjane vjerojatno stoga da se vidi kako vidioci različito prenose poruke i da je on s razlogom ublaživao neke izraze.[4]

Kako protumačiti Vlašićevu primjedbu u zagradama 20. studenoga 1981.: “Ovo viđenje je bilo 27. XI, a ono zabilježeno 27. XI. danas. Zabunom je krivo prepisano” (kurziv N. B.). Odakle je prepisano? Iz originalne *Kronike*? Ta se zamjena dogodila i sa 21. XI. namjesto 28. XI. i 22. XI. namjesto 29. XI.!

I sama činjenica da je fra Tomislav Vlašić otezao punih pet mjeseci (od 16. lipnja do 16. studenoga 1983.) predati *Kroniku ukazanja* msgr. Žaniću, pobuđuje sumnju da mu je bilo potrebno to vrijeme da nešto izmijeni. Ne vidi se nikakav opravdan razlog zašto je odugovlačio predati *Kroniku* biskupu koji mora donijeti sud o “ukazanjima” na temelju dokumentacije.

---

[4] Moram napomenuti da je p. Grafenauer u pismu msgr. Žaniću, od 16. veljače 1983., napisao da je on “koju Vickinu riječ malo ublažio”, a u pismu meni, 20. veljače 1985.: ‘’Sve se potpuno slagalo (u *Kronici,* primj. m.) sa izjavama djece i njihovim zapisima. Jedino što je Tomislav gdjekoji izražaj na temelju zrelog uspoređivanja dječjih izjava nešto *ublažio,* a biskup je to nazvao *manipulacijom*” (kurziv N. B.). U pismu, od 28. ožujka 1983., p. Grafenauer kaže: “Da Vam budem otvoren, jedino sam u tome popravljao tekstove, što je Vicka pisala da kapelani nisu ‘ništa’ krivi. (...) Doznao sam da ona ne može reći da je Gospa doista rekla te riječi (...). Nikada nisam ni jednu riječ promijenio, samo sam ovu riječ ispustio, jer sam doznao, da je po svoj prilici samo Vickina… a ne Gospina” (točkice su oca Grafenauera).

Pater Grafenauer donosi svoje izvatke o kapelanima iz *Kronike* po redu kako ih je vjerojatno i našao u *Kronici* po datumima. Ono što Grafenauer donosi pod datumom 21. siječnja 1982., to se u *Kronici,* koju posjeduju članovi Komisije nalazi 21. IV. 1982. A ono što Grafenauer donosi pod datumima 15., 16. i 26. travnja 1982. u *Kronici* koju mi posjedujemo uopće nema.

Iz svega iznesenoga i dokumentiranoga proizlazi zaključak: *Kronika,* koju posjeduju članovi Komisije, nije identična - barem u dijelovima - s *Kronikom* iz koje je prepisivao p. Grafenauer svoje izvatke o dvojici mostarskih kapelana, fra Ivanu Prusini i fra Ivici Vegi. To se moglo lakše izvesti, jer dio *Kronike* koju članovi Komisije posjeduju, fotokopiranu na listovima, bio je napisan u tri teke većega formata, pa nije bilo teško neku od tih teka zamijeniti drugom, ako se već htjelo nešto izostaviti ili mijenjati.

Istinitost *Kronike ukazanja*

Za istinito pisanje *Kronike* nije bitno da se podatak zabilježi baš onaj dan kad se nešto zbilo. Važnije je da se zna koliko je proteklo vremena od dana kada se nešto zbilo do dana kada je zabilježeno u *Kroniku* i je li točno zabilježeno. Upravo u *Kronici ukazanja* gotovo nikada ne znamo kada je podatak zabilježen, jer izričaji "večeras", "ove večeri" ne znači da je to zabilježeno te večeri, kako smo to već vidjeli. Npr. u *Kronici* 27. lipnja 1982. stoji napisano: "Nisam uspio pobilježiti poruke-razgovore koje mi je Vicka zadnjih dana pred godišnjicu dala. Evo ih ovdje sada." Ovakvo je pisanje *Kronike* ispravno, iako je događaj zapisan kasnije nego što se zbio, pod uvjetom da je doista i zapisano 27. lipnja 1982. Ne bi se moglo reći da je ispravno ovakvo pisanje kako nalazimo u *Kronici* 31. prosinca 1982: "Petero vidjelaca imalo je i večeras viđenje. Osim zajedničkog viđenja Ivica je imala viđenje *točno u pola*

noći" (kurziv N. B.). Ako je Ivanka imala viđenje "točno u pola noći", onda ovo u *Kroniku* nije zapisano "večeras" (tj. 31. prosinca 1982.) kako se čini po samom izrazu, nego kasnije. Kada je to bilo, ostaje tajna.

Ne može se govoriti o istinitosti *Kronike* ako stvari nisu točno zabilježene. Kroničar, fra Tomislav Vlašić, 15. siječnja 1982. piše u *Kronici:* "Vidioci kažu da ih je Gospa već davno upozoravala da idu u crkvu moliti i da će im se tamo ukazivati, jer je tamo priličnije i sabranije." Po ovome od "Gospe" dolazi inicijativa da se s "ukazanjima" prijeđe u crkvu. Istina je, čini se, drugačija: inicijativa je došla upravo od o. Vlašića! Već 29. lipnja 1981. fra Tomislav Vlašić prisustvuje ukazanju i razgovara s Mirjanom koju je već prije poznavao. "Osjetio sam potrebu dovesti narod u crkvu - izjavio je kasnije o. T. Vlašić - da tu moli i da im se pomogne to shvatiti".[5]

Već sutradan, 30. lipnja, za vrijeme ukazanja u Cernu, Mirjana pita Gospu "hoće li se ona ljutiti ako ne budemo išli na brdo nego u crkvu. Tu je nekako bila neodlučna kad smo je to pitali. Kao da joj nije bilo baš drago, ali ipak je rekla da se neće ljutiti" (razgovor s fra Jozom Zovkom nakon ukazanja u Cernu). Zašto Mirjana baš 30. lipnja pita Gospu hoće li se ljutiti, ako budu dolazili u crkvu mjesto na brdo? Čija je to inicijativa? Iz Mirjaninih riječi vidimo da ta misao nije potekla od Gospe. Dapače njoj nije bilo drago.

A na upit fra Janka Bubala Vicki: "... bi li se ti mogla sjetiti čiji je to plan bio?",

Vicka izričito odgovara: "Fra Tomislavov."

Janko: "Kojega fra Tomislava?"

Vicka: "Fra Tomislava Vlašića."[6]

Ovo je samo jedan primjer kako se često u *Kronici* Gospi pripisuju inicijative, koje od nje ne potječu.

---

[5] Usp. S. Kraljević, *Les apparitions de Medjugorje,* Fayard, 1984., str. 93.

[6] J. Bubalo, *Tisuću susreta s Gospom u Međugorju*, Jelsa, 1985., str. 109.

Slično 14. lipnja 1983. Ivan pita Gospu što će svećenici propovijedati za godišnjicu njezina ukazanja. Ona odgovara: "Neka oni čine što misle da je najbolje", da bi zatim, 16. lipnja 1983., preko Jelene Vasilj ipak odredila "devet mogućih tema za ove dane." "Ove teme Jelena mi nije prenijela kao Gospin diktat nego ih je rekla svojim riječima", primjećuje Vlašić. Teme su ipak takve da ih Jelena nije mogla prenijeti ni svojim riječima. Bilo bi uvjerljivije da je rečeno da ih je Gospa doslovno Jeleni diktirala. Npr. "Marija želi svijetu dokazati: Bog je istina, on postoji, s njim je prava sreća, u njemu je punina života - obraćajte se Bogu!" Ovo nisu kategorije mišljenja Jelene Vasilj i ona u ovakvim kategorijama ne može prenositi Gospine poruke svojim riječima, a da se i ne govori kako sama Gospa ispada "smiješna" kad "želi" da se kroz devet dana govori o njoj.

Još bih spomenuo teološke formulacije "Gospinih" odgovora koje je preko "vidjelaca" davala na postavljena teološka pitanja. Neke su formulacije tako teološki precizne da je gotovo nemoguće da su ih vidioci zapamtili i prenijeli. Npr. u *Kronici* 24. srpnja 1982.: "U momentu smrti svjesni smo također procesa odvajanja duha i tijela". "Zemaljsko tijelo nakon smrti jednom zauvijek propada. Nikada neće biti oživljeno. Čovjek dobiva preobraženo tijelo". "Proces odvajanja duha i tijela" nisu ni kategorije ni riječi koje "vidioci" sasvim razumiju. Tako u *Kronici* 18. kolovoza 1982. stoji: "Mirjana kaže da u viđenjima sve nebeske osobe (Isusa, Mariju, Anđele) promatra trodimenzionalno, dok zemaljske osobe dvodimenzionalno (fra Jozu, nekoga od vidjelaca...)". A kada su dvojica članova Komisije o tome pitala Mirjanu, ona je rekla da ne zna što znači "trodimenzionalno". Isto tako Vlašić piše u *Kronici,* 6. rujna 1982., da je Gospa upozorila Mirjanu da pazi na depresiju kad joj se prestane ukazivati, njoj je i ta riječ bila nepoznata. Očito da su to interpretacije i kategorije fra Tomislava Vlašića, jer vidioci kažu da vide Gospu kao i druge

osobe, a kroničar je to "protumačio" kao trodimenzionalno odnosno dvodimenzionalno.

Isto tako riječi Gospine u *Kronici,* 6. srpnja 1983.: "Svagdje gdje god sam se ukazivala Crkva mi nije vjerovala. A svijet je vjerovao i molio. Bog ga je uslišavao", odaju teološka shvaćanja kroničara, a ne Gospinu poruku koju prenosi Jelena Vasilj. Sigurno je da Gospa ne bi dijelila hijerarhiju (Crkvu) od naroda, jer je i narod Crkva. Nije vjerojatno da se Gospa "ukazala" zato da rješava suvremene teološke kontroverzije: jesu li sve vjere iste, je li ona posrednica svih milosti, jesu li duše u nebu prisutne dušom i tijelom (prije uskrsnuća), je li ona uznesena na nebo prije ili poslije smrti itd.[7]

Kakvi se zaključci mogu izvesti iz navedenih činjenica?

- Sigurno je da kroničar nije počeo pisati *Kroniku ukazanja* prije kraja listopada 1981., tj. puna četiri mjeseca nakon početka ukazanja, a vrlo je vjerojatno čak 8 mjeseci nakon prvog ukazanja (24. lipnja 1981.).

- Fotokopija *Kronike,* koja je predana msgr. Žaniću i koju posjeduju članovi Komisije, barem je djelomično izmijenjena. Osim toga, to što u ovoj *Kronici* nema svih izvadaka koje donosi pater Grafenauer i za koje kaže da ih je prepisao "samo" iz *Kronike* koju je pisao pater Vlašić, Grafenauer veli da je Vlašić poruke o kapelanima u nekim izrazima "ublažio". Tako ispušteni izrazi u *Kronici:* "Nemojte slušati nikoga!" "Biskup je kriv" promijenjeni su u: "Biskup je također pogriješio". A "Oni nisu ništa krivi", "Kod njih nema nikakvih pogrešaka" ispušteno je ono "ništa" i " nikakvih" (kako stoji u Grafenauerovim izvatcima 15. travnja 1982.) itd.[8] - Izričaji "večeras" i

[7] Usp. *Kronika ukazanja:* 1. listopada 1981., 3. rujna 1982., 6. svibnja 1982.,12. listopada 1981.

[8] Ali je moguće da je ovo mijenjao i p. Grafenauer, jer jednom kaže da je to činio p. Vlašić, a drugi put da je on, Grafenauer, ispuštao oštre izraze.

“ove večeri”, “jutros” i njima slični zavode čitatelja u zabludu da je to pisano baš te večeri ili toga dana, a u mnogo slučajeva - kako smo vidjeli - to ne odgovara istini. U stvari, čitatelj nikada nije siguran kad je neki podatak zapisan i je li točno zapisan.

- Kroničar neke svoje inicijative i interpretacije pripisuje Gospi i time *Kroniku* čini još nepouzdanijom, jer čitatelj ne može sa sigurnošću znati stoji li iza poruka “Gospa” ili kroničar. Jednom riječju *Kronika ukazanja* nepouzdan je izvor za događaje u Međugorju!

DNEVNICI VICKE IVANKOVIĆ

Pitanje dnevnika "vidjelice" Vicke Ivanković zbog specifičnih okolnosti došlo je u centar pažnje i postalo jedno od najzamršenijih pitanja u svezi s "međugorskim ukazanjima." Bez pretenzije da konačno razmrsim ovo zamršeno klupko nesuglasja, neistinitih i poluistinitih izjava, neotkrivenih konačnih namjera pojedinaca, pokušat ću iznijeti što u ovome trenutku govore činjenice do kojih sam uspio doprijeti, ostavljajući otvoreno pitanje da koji novi detalj može unijeti ispravke i novo svjetlo.

Već je prethodno rečeno da su članovi Komisije, prije negoli su se sastali na prvo zasjedanje, 23. ožujka 1984., primili fotokopirana tri izvatka na kojima je pisalo:

Prvi dnevnik Vicke Ivanković,

Drugi dnevnik Vicke Ivanković,

Treći dnevnik Vicke Ivanković.

Da bude jasnije ono što će kasnije slijediti, treba nešto reći posebno o svakom od ovih triju izvadaka iz dnevnika ili - kako se govori - posebno o svakom ovom dnevniku.

Prvi dnevnik

Prvi dnevnik obuhvaća razdoblje od početka "ukazivanja", tj. od 24. lipnja 1981. do 6. rujna 1981. na preskok. Zapisano je ponešto samo u 26 dana, i to: u lipnju 2 dana; u srpnju 8 dana; u kolovozu 10 dana; te u rujnu 6 dana. Ovaj dnevnik koji smo primili odmah u početku bio je pisan pisaćim stro-

jem. Tek puno kasnije - 30. svibnja 1985. - Vicka mi je predala jedan mali notes u kojem je bilo rukopisom napisano sve ono što se nalazilo otipkano pisaćim strojem u *Prvom drveniku*. Otipkani primjerak i rukopis slagali su se gotovo u svemu.

Autentičnost *Prvoga dnevnika*. Čim smo primili rukopis ovoga *Dnevnika*, bilo je jasno da to nije autentičan Vickin dnevnik. Sama je Vicka priznala da ga ona nije pisala nego njezina sestra. Interesantno je što je Vicka rekla u razgovoru s fra Jankom Bubalom kad ju je pitao o „znaku“:

Janko: - U nekoj bilježnici (koju zovu tvojom) stoji da vam je Gospa 26. X. 1981. sa smiješkom rekla da se nekako čudi što je više za znak ne pitate. Ali da će vam ga ona sigurno ostaviti, da se ništa ne bojite…

Vicka: - Dobro je to. Ali mislim da to nije bilo njezino prvo obećanje da će nam znak stvarno ostaviti.

Janko: - To je točno jer u nekoj maloj bilježnici, koju je bilježila tvoja sestra Ana (radi se o rukopisu *Prvoga dnevnika*, primj. N. B.), zabilježeno je tri puta da vam je Gospa rekla već potkraj kolovoza da će svoj znak ‘brzo’ ostaviti, a evo, to se oteglo...

Vicka: - Ja to ne znam. *Ja nisam nikada tu bilježnicu čitala, a nisam ni Ani to govorila.* Mora da je to neko drugi govorio (kurziv N. B.).

Janko: - Mislim da su joj to govorili Jakov i Ivanka…[9]

“Bilježnica (koju zovu tvojom)”, o kojoj govori fra Janko, jest *Drugi dnevnik Vicke Ivanković,* koji su na početku primili i članovi Komisije, a “mala bilježnica” jest rukopis *Prvoga dnevnika Vicke Ivanković.* Koliko je ta “mala bilježnica” ili *Prvi dnevnik Vicke Ivanković*, autentičan Vickin *Dnevnik,* vidi se iz Vickine izjave : “Ja nisam nikada tu bilježnicu čitala, a nisam ni Ani to govorila.”

[9] J. Bubalo, *Tisuću susreta...*, str. 133-134.

U razgovoru s Vickom 29. svibnja 1985. pokazao sam joj *Prvi dnevnik* prepisan pisaćim strojem i upitao: "Jesi li kad ovo vidjela?"

Vicka: "Nisam ja ovako vidjela ovo."

Bulat: "Nisi to vidjela?"

Vicka: "Ne!"

Bulat: "Na primjer, ti si nam jedanput rekla da je Ivanka drugi dan pitala kako joj je mater (...), a tu piše da je pitala prvi dan." (Ivanki je nešto prije umrla majka, primj. N. B.).

Vicka: "Drugi dan, jer mi smo prvi dan bile dole na putu, a Gospa je bila na brdu."

Bulat: "Točno. Zato ti kažem: tu (tj. u *Prvom dnevniku*, primj. N. B.) piše prvi dan, i tu ima kojekakvih pogrešaka, i prema tome to ti ne priznaješ svojim dnevnikom?"

Vicka: "Nemam ja nikakvih pogrešaka, ja što imam reći, ja mogu kazati ovako otvoreno, bez toga pisanog."

Bulat: "Dakle ovo tvoj dnevnik nije?"

Vicka: "Ako to tu sve piše, onda moj nije..."

Htio sam se uvjeriti u još neke stvari koje su zabilježene u *Prvom dnevniku,* pa sam upitao: "Dobro, reci mi ovo: jeste li vi vidioci koji put vidjeli tu svjetlost na Križevcu, i te stvari?"

Vicka: "Jesmo!"

Bulat: "Je li to bilo često?"

Vicka: "Jest!"

Bulat: "Dobro, a jeste li koji put, od nekoga sam čuo da je pisalo na nebu neke stvari, jesi li to vidjela?"

Vicka: "Nisam ja to vidjela!"

Bulat: "Nisi to vidjela?"

Vicka: "Ne!"

Bulat: "Sigurno?"

Vicka: "Sigurno!"

Bulat: "Navodno je pisalo MIR!"

Vicka: "Nisam to vidjela!"

Bulat: "Nisi?"
Vicka: "Ne!"
Bulat: "Je li vidio tko drugi od vidjelaca?"
Vicka: "Ne znam. Ja ni u čije ime ne govorim..."
Bulat: "Dobro! U redu! To konkretno piše u ovome *Dnevniku*. Taj *dnevnik* nije tvoj?"[10]
Vicka: "Nije! Ja kažem da nisam nikada vidjela da piše ovo, jesu li drugi vidjeli MIR i to, ali ja nisam vidjela."

Potrebno je napomenuti da je u *Prvom dnevniku* napisano da je toga dana - 25. kolovoza 1981. - u 10 sati i 45 minuta bilo prisutno svih šestero vidjelaca kod Ivankine kuće i da su na Križevcu vidjeli Gospu (udaljenost preko 2 km) i da je "preko cijelog neba pisalo zlatnim slovima "M1R". Međutim, Vicka, Marija i Ivanka su 29. svibnja 1985. izjavile da one nisu vidjele da je pisalo MIR na nebu, a ostalo troje vidjelaca nisam pitao o tome.

Koliko su izvori o međugorskim događajima nepouzdani, vidi se i iz činjenice da Svetozar Kraljević kaže da se spomenuti znak pojavio na nebu 6. kolovoza poslije podne: "Jedna grupa hodočasnika u pratnji svog svećenika vidjela je na nebu riječ MIR napisanu svijetlim slovima".[11] Još je važno napomenuti da je u rukopisu *Prvoga dnevnika* sadržaj ovoga dana - 25. kolovoza 1981. - pisan drugačijim finim rukopisom koji je gotovo identičan rukopisu jednoga svećenika-fratra. U razgovoru s fra Jankom Bubalom o spomenutom znaku na nebu Vicka kaže: ". Više puta su mnogi vidili na nebu, osobito iznad Križevca, krupnim zlatnim slovima napisano 'MIR'. A sjećam se: jednom smo vidili tu riječ napisanu iznad Podbrda. Isto tako krupnim zlatnim slovima napisano".

Bubalo: "A kakvim je to slovima bilo napisano, štampanim ili pisanim?"

---

[10] Usp. *Prvi dnevnik*, 25. kolovoza 1981.
[11] S. Kraljević, *Les apparitions de Međugorje*, str. 95.

Vicka: “Pisanim. Ali svijetlim, zlatnim”.[12]

Kako protumačiti ove kontradiktorne izjave? Vicka je meni kategorički tvrdila da nije vidjela da je na nebu napisano “MIR”. Slično Ivanka i Marija, a prema *Prvom dnevniku* i fra Janku Bubalu izlazi da su to vidjeli svi vidioci. Gdje je istina? Opravdano se može sumnjati da se ovaj događaj uopće i zbio!

Što reći o autentičnosti ovoga Dnevnika? Ako Vicka kaže: “Ja nisam nikada tu bilježnicu čitala (tj. rukopis *Prvoga dnevnika,* primj. N. B.), a nisam ni Ani to govorila”, “Ako to tu piše, onda moj nije” (tj. *Prvi dnevnik*, u kojem piše da je Ivanka prvi dan pitala kako je majka, koja je umrla, i da je na nebu velikim zlatnim slovima pisalo “MIR”); ako taj isti *Prvi dnevnik* nije pisan Vickinim rukopisom, nego s dva različita druga rukopisa, onda je dostatno dokaza da to nije autentičan Vickin dnevnik, iako je ona samo dan kasnije, 30. svibnja 1985., za “tu malu bilježnicu” (rukopis *Prvoga dnevnika*) “koju nikada nije čitala”, a ni svojom rukom pisala, rekla da je to njezin dnevnik.

Vjerodostojnost *Prvoga dnevnika*. Dnevnik se zove zato jer se u nj bilježe događaji koji su se dogodili toga dana. Ovo svojstvo nedostaje *Prvom dnevniku. Prvi dnevnik* nije pisan isti dan, nego je “skrpljen” kasnije. To se jasno vidi iz onoga što je zabilježeno prvi dan “ukazanja”.

Prvi dan - 24. lipnja 1981. – napisano je da je Ivanka pitala kako joj je majka koja je nešto prije umrla, da su Gospu dirali, ljubili, pitali za znak, da su Ivanka i Mirjana bile uzbuđene i plakale, da je bila prisutna i Marija Pavlović, a sve to nije bilo prvi dan nego kasnije, “jer mi smo prvi dan bile dole na putu, a Gospa je bila na brdu”, kaže Vicka. Tako i 27. srpnja 1981., nakon što je prestalo “viđenje”, kao novi pasus, koji s pret-

---

[12] J. Bubalo, *Tisuću susreta...,* str. l06.

hodnim pisanjem nema veze, napisano je velikim, lijepim i štampanim slovima:

"Isus je imao dugu kosu, smeđe oči, i bradu, samo smo glavu vidjeli. Marija je rekla: anđeli moji, šaljem vam moga sina Isusa koji je bio mučen za svoju vjeru, ipak je na kraju sve izdržao. Na kraju nam je rekla: ne bojte se za Jozu".

Ovaj se pasus doslovno ponavlja 22. kolovoza 1981. Dok 27. srpnja nema veze s kontekstom i nema smisla, jer je fra Jozo Zovko zatvoren tek 17. kolovoza, 22. kolovoza uklapa se u kontekst, jer su djeca pitala za fra Jozu i ima smisla jer je fra Jozo tada već bio uhićen. Na obadva mjesta tekst je napisan drugačijim rukopisom nego što je pisan cijeli *Prvi dnevnik,* i to: na prvom mjestu - 27. srpnja - lijepim štampanim slovima, a na drugom mjestu - 22. kolovoza - finim pisanim slovima. Rukopis je identičan rukopisu od 25. kolovoza 1981., a oba su gotovo identična s rukopisom jednoga franjevca svećenika. Treba napomenuti da se ovaj rukopis nalazi u *Prvom dnevniku* na šest mjesta. Na tri se mjesta nalazi kao primjedba. Odmah prvi dan "ukazanja" na početku tim je rukopisom napisano: "Prepisati, ali točno", zatim na kraju: "Ovdje nekako opisano 26 dana (ukazanja) od 23. do 5. 9. 1981. (Naravno na priskok)", i 22. srpnja na kraju teksta kao pitanje: "Kako dugo?" Na tri je mjesta napisan cijeli sadržaj tim rukopisom: 30. srpnja, 22. i 25. kolovoza 1981.

Na nekoliko mjesta u rukopisu ovoga *Prvog dnevnika* napisan je samo datum, a cijela je stranica ostala prazna. Vjerojatno da je te stranice trebalo ispuniti, a to nije učinjeno. To upućuje da *Prvi dnevnik* nije pisan isti dan nego naknadno.

U ovome *Prvom dnevniku,* 31. kolovoza 1981., stoji napisano: "Vida (Vicka) je pitala, da li je istina što narod priča o fra Jozi: kad ga poliju vodom on suv. Gospa je rekla da jest. Zatim, da li je istina, kad netko hoće da ga udari ukoči mu se ruka. Gospa se samo nasmijala".

A 30. kolovoza 1981. stoji: "Vida (Vicka) je pitala za Jozu: je li istina što narod priča da kad ga zatvore, vrata su sva otključana. Gospa je rekla da je to istina i da to neće nitko da prizna."

Ovo smo pokušali provjeriti kod fra Joze Zovke kad smo s njim razgovarali u Mostaru 30. svibnja 1985., prigodom zasjedanja Komisije. Fra Jozo je potvrdio ovu priču, ali nije vlastitim iskustvom provjerio jesu li vrata bivala otključana. Članove Komisije "upućuje da pitamo policiju, jer je i njemu rekao jedan (sad već pokojni) milicionar da su morali mijenjati bravu na njegovim vratima".[13] Na žalost, mrtvi svjedoci ne mogu govoriti, pa se morala prekinuti nit provjeravanja! Sličnih priča ima još u ovome *Prvom dnevniku*. Možda još koju na drugom mjestu iznesemo.

Neka svatko prosudi sam, koliko se povjerenje može imati u ovakav *Dnevnik* i događaje koji su u njemu izneseni.

Drugi dnevnik Vicke Ivanković

Ovaj *Drugi dnevnik*, koji se također pripisuje „vidjelici" Vicki Ivanković, obuhvaća razdoblje od 12. listopada 1981. do 14. prosinca iste godine. Ukupno ima 60 dana, ali tako da od 12. listopada preskače na 18. listopada koji je dva puta napisan, samo s različitim sadržajem.

Autentičnost *Drugoga dnevnika*. *Dnevnik* je pisan s dva različita rukopisa, a nijedan nije Vickin, iako nosi njezino ime. Vicka je pred članovima Komisije u Mostaru, 11. listopada 1984. rekla da je ovaj *Dnevnik* pisala njezina sestra. Tada sam joj pokazao fotokopiju *Drugoga dnevnika* i upitao:

"Je li ovo tvoj dnevnik?"

---

[13] *Zapisnik* sjednice Komisije, 30. i 31. svibnja 1985., str. 10.

Vicka je pogledala dnevnik i rekla: "Ovo je moj dnevnik, ali nije moj rukopis, ja ovo uopće nisam pisala".

Bulat: "Kako znaš da je ovo tvoj dnevnik?"

Vicka: "Nije moj, ovo je moja teka, nije dnevnik."

Bulat: "Poznaješ teku, a ne poznaješ rukopis?"

Vicka: "Pa nije moj rukopis, ovo je rukopis moje sestre".

Bulat: "A tko je sestri dao da to piše?"

Vicka: "Tko?"

Bulat: "Da!"

Vicka: "Jer moja sestra isto je pisala ovu teku, ako je ona imala neki doživljaj ili nešto, ili ako joj ja kažem, ali uopće nije bilo važno ili nešto posebno da ne može pisati" (...).

Bulat: "Jesi li ti diktirala svojoj sestri?"

Vicka: "Diktirala?"

Bulat: "Jest, da ona ovo piše?"

Vicka: "Ja sam joj nekada govorila, ako smo bile u sobi; nekada jesam, nekada nisam. A općenito ona zna, većinom ako je u društvu mi pričamo što je bilo večeras na ukazanju, i što bih ja vama rekla kad bi me pitali."

Ovo je bila jedinstvena prilika da Vicka članovima Komisije rekne da je to njezin *Dnevnik* i da njezina sestra piše ono što ona, Vicka, govori. Prema Vickinoj izjavi ona ponešto priča sestri o „ukazanjima", ali njezina sestra to zna i od drugih vidjelaca jer o tome pričaju u društvu.

Zanimljivo je spomenuti da Vicka u razgovoru s fra Jankom Bubalom nije nigdje izričito priznala da je ovo njezin *Dnevnik*, iako otac Janko na više mjesta govori: "Slično sam pročitao i u tvojoj bilježnici".

Sama Vicka kaže: "A evo, nedavno sam listajući neku bilježnicu vidila da su nekako pred Božić prve godine ukazanja na večernjem ukazanju mnogi dodirivali Gospu".[14]

Za Vicku je to "neka bilježnica", a ne "moja bilježnica".

---

[14] J. BUBALO, *Tisuću susreta...*, str. 99.

Na drugom mjestu fra Janko kaže: "Slično sam nešto pročitao i u tvojoj bilježnici od 10. XI. osamdeset i prve. Tu je zabilježeno da vam je Gospa rekla kako đavao hoće da nadvlada, ali da se vi ne date.."

Vicka odgovara: "Ja to nisam bilježila, ali jesam upamtila".[15]

Fra Janko na drugim mjestima kaže slično: "… u nekoj bilježnici (koju zovu tvojom) zabilježeno je..",[16]

Ili: "… isto sam pročitao i u jednoj vašoj bilježnici...".[17]

Čitatelj stječe dojam da se čestim ponavljanjem "tvoja bilježnica", "u nekoj tvojoj bilježnici" željelo navesti Vicku da potvrdi i prihvati tu tvrdnju, ali ona to nije učinila. To je za nju "neka bilježnica" u koju ona "nije bilježila". Čudno je malo da fra Janko Bubalo u tekstu knjige uporno ponavlja "tvoja bilježnica" a znao je da ju Vicka nije pisala. On kaže: "A, što je još zanimljivije, to uopće nisu Vickine bilježnice! Prvu je - prema nekim usputnim Vickinim (ili nečijim drugim) kazivanjima - od početka do kraja bilježila Vickina sestra Ana, a drugu uglavnom Vickine sestre Mirjana i Zdenka. Tek treću, u kojoj je zabilježeno ponajmanje zanimljivih događaja, bilježila je vlastoručno Vicka sama".[18]

Ovo je potrebno sve imati na pameti, jer će nekoliko mjeseci kasnije Vicka tvrditi da su ovo njezine bilježnice.

Ovisnost *Drugoga dnevnika* o *Kronici ukazanja*

Jesu li *Drugi dnevnik* pisale doista Vickine sestre Mirjana i Zdenka, kako kaže o. Janko Bubalo? Možda i jesu. To nisam

---

[15] *Ondje*, str. 121.

[16] *Ondje*, str. 139.

[17] *Ondje*, str. 169. Usp. još str. 133, 177, 181.

[18] *Ondje*, str. 223. Ovo je o. J. BUBALO napisao u "Samorazgovoru poslije razgovora". Zašto to nije iznio u samom razgovoru s Vickom, nego je govorio: "tvoja bilježnica", "u nekoj tvojoj bilježnici" itd.?

posebno ispitivao. Meni je nešto drugo upalo u oči: ovisnost *Drugoga dnevnika* o *Kronici ukazanja.* Ima više od 20 mjesta gdje se *Drugi dnevnik* gotovo u riječ slaže s *Kronikom*. Prema Vickinim riječima ona uopće nije znala da postoji *Kronika ukazanja,* dok joj članovi Komisije nisu 11. listopada 1984. pokazali fotokopiju, a fra Tomislav Vlašić je 25. svibnja 1984. pred svim članovima Komisije rekao da je vidio samo ono što je Vicka pisala u veljači i ožujku 1982. (tj. *Treći dnevnik*) i da nema pojma o drugim dnevnicima.

Ako je ovo istina, fra Tomislav Vlašić nije prepisivao iz *Drugoga dnevnika*.

Da moje tvrdnje nisu prazne riječi, potrebno je donijeti neka mjesta iz *Kronike* i *Drugoga dnevnika* da se vidi ovisnost.

Vidjelica Mirjana dolazi iz Sarajeva i s njom priča fra Tomislav o njezinu životu u Sarajevu. Evo nešto od onoga što je on zabilježio u *Kronici:*

Kronika, 31. listopada 1981.: "Svaki dan je imala susret s Gospom. Ti susreti imali su dva pravca sadržaja: Savjetovala me kao dobra i pažljiva majka. Govorila mi je čega ću se paziti, koje osobe izbjegavati, kako postupati s osobama koje mi dobacuju i vrijeđaju Boga. Kaže da ju je upozorila da prekine sve veze s jednom djevojkom koja ju je namjeravala drogirati. Također ju je upozoravala na druge opasnosti. Govorila joj je da se ni s kim ne prepire. Neka mirno odgovori, gdje vidi da je korisno, a gdje vidi da nije korisno, neka zašuti i prođe svojim putem".

Drugi dnevnik, 31. listopada 1981.: "Mirjani se Gospa također svaku večer ukazuje. Mirjana kaže da ju je Gospa savjetovala kao dobra i pažljiva majka. Govorila joj je čega će se paziti, koje osobe izbjegavati, kako postupati s osobama koje joj dobacuju: vrijeđaju Boga. Kaže da ju je upozorila da prekine sve veze s jednom djevojkom koja ju je namjeravala drogirati (u ovom *Dnevniku* jedna rečenica preskočena, primj. N. B.). Govorila joj je da se ni s kim ne prepire. Neka mirno odgovori gdje vidi da je korisno a gdje vidi da nije korisno neka zašuti i prođe svojim putem."

Ima još cio pasus o viđenju ovoga dana koji se do riječi slaže u *Kronici* i *Drugom dnevniku*. Ovdje je bitno da je fra Tomislav vodio razgovor s Mirjanom i zapisao u *Kroniku*, pa *Kronika* nije ovisna o *Drugom dnevniku* nego obratno: *Drugi dnevnik* o *Kronici*.

Kronika, 24. listopada 1981.: "I ovoga jutra mnoge osobe su vidjele bjelinu na križu i gubljenje krakova. Neki su vidjeli mjesto križa Gospu".

Drugi dnevnik: "I ovoga jutra mnoge osobe su vidjele bjelinu na križu gubljenje krakova. Neki su vidjeli umjesto križa Gospu."

Ovakvih zajedničkih mjesta u *Kronici* i *Drugom dnevniku* ima preko dvadeset: 22., 23., 24. i 31. listopada, 1., 2., 3., 4., 12., 13., 15., 17., 18., 19., 20., 21., 22. studenoga, 10., 11., 12. i 14. prosinca 1981. Ovo je za one koji žele kontrolirati ove tvrdnje.

Navedena se mjesta gotovo sasvim slažu, samo što u *Kronici* piše u trećem licu, a u *Dnevniku* na pojedinim mjestima u prvom licu. Upravo nam to još bolje podcrtava da je *Dnevnik* prepisivan iz *Kronike*, jer je na pojedinim mjestima zamjenica u prvom licu, a glagol je ostao u trećem licu. Tako na primjer:

Kronika, 4. studenoga 1981: "Pozdravila je sve i blagoslovila a djeci je rekla da nastave pjevati".

U *Dnevniku* je ono „djeci" zamijenjeno „s nama", ali je početo pisati "dj" i prekriženo. Međutim glagol je ostao u trećem licu: "da nastave pjevati", umjesto da nastavimo pjevati.

Slično *Kronika,* 13. studenoga 1981: "Djeca ga (Isusa, primj. N. B.) nisu mogla prepoznati."

Dnevnik: "Djeca Mi ga 'nisu mogla' prepoznati."

I ovdje u *Dnevniku* napisano je "Djeca", zatim prekriženo i povrh toga napisano "Mi", ali je ono "nisu mogla" ostalo kao u *Kronici.* Ovakvih stvari ima još na nekoliko mjesta.

Ovo bez ikakve sumnje govori da je *Drugi dnevnik* prepisivan iz *Kronike.*

Još jedna stvar potvrđuje da je *Drugi dnevnik* prepisivan iz *Kronike.* To su podaci koliko je vjernika bilo na misi. Evo nekih:

Kronika, 12. studenoga 1981.: "Svijeta kao i sinoć. Misu je vodio fra Tomislav".

Drugi dnevnik: "Svijeta kao i sinoć. Misu je vodio fra Tomislav".

Kronika, 17. studenoga 1981.: "U crkvi oko tisuću osoba. Misu je vodio fra Tomislav."

Drugi dnevnik: "U crkvi oko 1000 osoba. Misu je vodio fra Tomislav."

Kronika, 21. studenoga 1981.: "Na večer puna crkva: oko tri tisuće osoba".

Drugi dnevnik: "Na večer puna crkva: oko 3000 osoba".

Kronika, 13. prosinca 1981.: "Oko 2000 osoba sudjelovalo na misi".

Drugi dnevnik: "Oko 2000 osoba sudjelovalo na večernjoj misi"

Ovakvih podudaranja ima više od petnaestak. Pisac *Kronike* sigurno nije ovisan o *Dnevniku,* jer se ne radi o viđenjima, nego o stvarima koje je sam mogao znati.

Još jedna stvar upada u oči: rekli smo da se *Kronika* sigurno nije počela pisati prije kraja listopada 1981., a najvjerojatnije je počela krajem veljače 1982. Ako je *Drugi dnevnik* ovisan o *Kronici,* a o tome ne može biti sumnje kako izlazi iz gornje analize, onda je i ovaj *Dnevnik* pisan naknadno, a ne onih dana i datuma kako stoji u njemu. Zaključak je siguran barem za ona mjesta u *Dnevniku* koja su identična s *Kronikom* do kraja listopada I981., a vrlo vjerojatno i za sva ostala mjesta.

Sve je ovo bilo potrebno iznijeti da se vidi kako je iza pisaca *Drugoga dnevnika* postojao neki inspirator koji je omogućio da oni mogu prepisivati iz *Kronike.* Ne bih se želio upuštati u nagađanja tko je stajao iza svega ovoga, iako postoje indiciji. U svakom slučaju bio je netko komu je bila pristupačna *Kronika* kroz duže vrijeme.

Kad sam 11. listopada 1984. pokazao Vicki fotokopije *Kronike* i *Drugoga dnevnika* i rekao da "ima nekoliko mjesta gdje se slovo u slovo slažu",

Vicka je rekla: "Da, nemam pojma ja za tu *Kroniku*". (...)

Bulat: ''D*nevnik* je prepisivan iz *Kronike*".

Vicka: "Koji?"

Bulat: "Taj *Dnevnik* (II)."

Vicka: "Prepisan? Nije sigurno! Nije sigurno! Budi uvjeren sto po sto!"

Bulat: "Dokazi postoje".

Vicka: "Dobro, neka imaju, ja znam da nisu prepisani!"

Bulat: "Kad ti to nisi pisala, kako znaš?"

Vicka: "Pisala? Nisam pisala to, ali pisala je moja sestra".

Vickina kategorična tvrdnja da *Drugi dnevnik* nije prepisivan iz *Kronike* i da ga je pisala njezina sestra, a ne sestre, znak su da ona nema puno veze s ovim *Drugim dnevnikom*, iako se na kraju pokolebala u svojoj tvrdnji i rekla da će pitati sestru.

Dodao bih još jednu stvar u svezi s ovim *Dnevnikom*. U pismu od 20. veljače 1985. pisao mi je pater Grafenauer da ga je telefonski pitao Nijemac Klaus Ziegler, je li on, Grafenauer, predao biskupu Žaniću Vickin *Dnevnik*. Klaus, naime, kaže da mu je biskup dao fotokopiran Vickin *Dnevnik* i rekao da mu je to donio Grafenauer. Klaus je "navodio temeljite razloge protiv" toga da je to Vickin *Drugi dnevnik,* kaže Grafenauer. Grafenauer je Klausu poslao jedno Vickino pisamce koje je Klaus zajedno s fotokopiranim *Dnevnikom* dao grafologu i grafolog je utvrdio da se ne radi o istom rukopisu, tj. da to nije Vickin *Dnevnik.* "Molio sam ga - kaže Grafenauer - da

ovih stvari ne vješa na veliko zvono, da ne iznosi naše prljavo rublje pred cijeli svijet (...). Klaus je na sam Božić sve to pokazao kardinalu Ratzingeru. Rekao sam da ne može ništa iznijeti, ne izvijesti li prije o svemu kardinala". Toliko o tome pater Grafenauer.

Biskup se Žanić - zbog mnogih susreta - ne sjeća i susreta s Klausom Zieglerom, ali je vjerojatno onako kako je Klaus iznio, jer je biskup bio uvjeren da je *Drugi dnevnik* pisala Vicka. Moglo se, naime, raditi samo o rukopisu *Drugoga dnevnika*, jer rukopis *Prvoga dnevnika* još nije imao ni biskup ni članovi Komisije. Imali smo ovaj *Prvi dnevnik* napisan pisaćim strojem. Rukopis *Prvoga dnevnika* dobili smo tek 30. svibnja 1985. Tako je, stjecajem okolnosti, u međunarodnoj javnosti izišlo da biskup Žanić širi lažne Vickine *Dnevnike,* ili u ovome slučaju *Prvi dnevnik*. Nije indiferentna stvar je li "ovakva istina" servirana i kardinalu Ratzingeru, koji je u zadnjoj instanci odgovoran za donošenje suda o događajima u Međugorju.

Napomenimo da je od tri "Vickina" *Dnevnika*, *Drugi dnevnik* najsadržajniji i najsmisleniji upravo stoga jer je prepisivan iz *Kronike ukazanja*.

Na kraju se ove analize, koja nije sasvim iscrpna, nameću pitanja: Zašto je o. Janko Bubalo u razgovoru s Vickom u svojoj knjizi "Tisuću susreta..." tako često spominjao "… u tvojoj bilježnici" ili slično, iako je znao da ju Vicka nije pisala? On to kaže tek na kraju knjige u "Samorazgovoru...". Komu i čemu je služio ovakav i ovaj neautentičan "Vickin" dnevnik? Ako je *Drugi dnevnik* prepisivan iz *Kronike*, s pravom se postavlja pitanje: Tko prenosi "Gospine" poruke? Kroničar ili „vidioci"? Je li izvor poruka kroničar ili „Gospa"? Zašto oni koji su znali pravu istinu o takozvanom *Prvom* i *Drugom* „Vickinu dnevniku" nisu na vrijeme upozorili biskupa o čemu se radi, nego je priznanje došlo kad je stvar otkrivena? Zar to nije zavođenje u zabludu? Je li u ovome slučaju biskup Žanić

“podmetnuo” Klausu Ziegleru i cijeloj svjetskoj javnosti lažni “Vickin dnevnik” i time htio postići neke svoje ciljeve, ili je netko drugi podmetnuo biskupu Žaniću da bi postigao neke svoje ciljeve? Ova se pitanja nameću sama od sebe i ostavljam ih na razmišljanje i drugima.

Treći dnevnik Vicke Ivanković

Jedino ovaj *Treći dnevnik* Vicka je pisala svojom rukom. I u njemu su prva tri dana (6., 7., i 8. veljače 1982.) pisana drugačijim rukopisom. Obuhvaća razdoblje od 6. veljače do 25. ožujka 1982., ali su neki dani ispušteni. U ovom *Trećem dnevniku* ima samo 33 datuma (dana), gdje se govori nešto o “ukazanjima”, a na 13 mjesta - negdje s datumom a negdje bez datuma - zapisane su neke pjesme, izreke ili slično, što nema nikakve veze s “ukazanjima”. Od ova 33 dana, gdje je riječ o “ukazanjima”, na dvanaestak se mjesta govori općenito kako se odvijaju “ukazanja” i stvari se ponavljaju gotovo bez ikakva osvrta što se taj dan zbivalo. U ostalih dvadesetak dana ponešto je zabilježeno što je toga dana bilo, ako je doista taj dan zabilježeno, što se ne čini vjerojatnim. Cio je *Treći dnevnik* gramatički nepismen, sadržajno veoma siromašan.

U ovome *Trećem dnevniku* samo prvih 8 dana (od 6. do 13. veljače 1982.) slažu se imena dana i datumi koji su tada bili. U svim ostalim danima imena dana ne odgovaraju datumu, tj. dotičnoga datuma nije bilo ime dana koje je napisano u *Trećem dnevniku*.

Na primjer, 16. veljače 1982.: u okviru za dan (dnevnik je pisan u rokovniku) piše “srijeda”, ispod toga “ponedjeljak”, a stvarno toga datuma bio je utorak! Ovdje je ispravljano ime dana i datum i mjesec!

Slično 19. veljače: u okviru za dan piše petak, ispod okvira pisalo je srijeda, a onda crnim flomasterom preko riječi srijeda napisano utorak! Toga je datuma bio petak!

Spomenimo još 21. veljače: u okviru za dan piše nedjelja, ispod okvira srijeda i na početku teksta srijeda, a stvarno je bila nedjelja. Tako su u cijelom *Trećem dnevniku*, izuzevši prvih 8 dana i zadnji dan (25. ožujka), gdje uopće nije napisano ime dana, u "raskoraku" dani i datumi. Nema smisla iznositi svaki dan po redu što je i kako je pogriješeno. Pokušao sam doznati od same Vicke kako se dogodila ova zbrka s imenima dana i datumima, 11. listopada 1984., kada smo s njom razgovarali u Mostaru (dr. Šime Samac, dr. Nikola Dogan i nižepotpisani). Pokazao sam Vicki *Treći dnevnik* i upitao je:

Bulat: „Je li to tvoj originalni dnevnik?"

Vicka: „Da vidim. An-ha, ali nije, je, je, jest, ma jest!"

Bulat: „Je li to sve?"

Vicka: „Ma jok!.. Ne, ovo je moj dnevnik što sam ovako pisala dane, kad je što bilo i koju pjesmicu ovdje stavljala."

Bulat: „Da, u redu. Još jedno pitanje: jesi li ti ovaj dnevnik pisala svaki dan kako ovdje piše?"

Vicka: „Jesam dotle pisala svaki dan."

Bulat: „Svaki dan?"

Vicka: „Da!"

Bulat: „Dobro, ako si ti pisala to svaki dan,[19] kako se moglo dogoditi da ti na Veliku srijedu pišeš petak?"

---

[19] Usp. R. Laurentin, *Dernières nouvelles de Medjugorje. Vers la fin des apparitions*. Talijanski prijevod: *Ancora su Medjugorje. Verso la fine delle apparizioni*, Brescia, 1985., str. 82-84. 4^0 fascicolo integrativo del Libro „La Vergine appare…", str. 35.

Laurentin iz ovoga dijaloga izostavlja sve gdje se vidi da Vicka upada u kontradikcije i ne govori istinu. Ne donosi dijalog od početka, gdje Vicka kaže da je ovaj *Treći dnevnik* pisala svaki dan. Da se to ne bi vidjelo, on ispušta i prvi dio rečenice: "Dobro, ako si ti pisala to svaki dan..." i počinje svoje citiranje dijaloga od drugog dijela rečenice, "… kako se moglo dogoditi da ti na Veliku srijedu pišeš petak."" Ako gosp. Laurentin voli i traži istinu ("Comme vous, je ne cherche que la verité.." u pismu meni 5. travnja 1985., datum na žigu pošte), zašto ju nije i napisao u potpunosti?

Vicka: „Što na Veliku srijedu?“

Bulat: „Velika srijeda, mjesto srijeda ovdje piše petak“ (moja primjedba: ja sam pogrješno rekao: mjesto Čista srijeda - Velika srijeda i Vicka ponavlja).

Vicka: „Gdje to?“

Bulat: (pokazuje joj dnevnik) „Evo!“

Vicka: „Koje?“

Bulat: „24. veljače, vidiš, ti si napisala petak, a tada je bila Čista srijeda. Ja sam to ispravio: srijeda. Ne samo to, nego dalje odavle i unazad (tj. prije 24. veljače), uvijek si krivo pisala dane.“

Vicka: „Što ima veze, ako sam se zabunila?“

Bulat: „Ja mislim da se ne možeš zabuniti. Znaš zašto?“

Vicka: „Zašto?“

Bulat: „Ako je danas nedjelja i ti bila u crkvi, slušala propovijed i poslije podne pišeš dnevnik, možeš li napisati utorak?“

Vicka: „Ne mogu napisati, ali dobro, ne mogu napisati danas utorak, to je sigurno, ali ipak svaki se čovjek u životu može prevariti.“

Bulat: „Može se prevariti jedanput, ali nisi jedanput, nego je cijeli ovi (dnevnik) tako kriv.“

Samac: „Vicka, jesi li pisala dnevnik svaku večer ili nakon dan - dva?“

Vicka: „Ma nisam svaku večer.“

Samac: „A tako!“ (...)

Bulat: „Zato te ja pitam: jesi li ovaj dnevnik napisala u pet dana ili si svaki dan (pisala) kako datumi stoje?“

Vicka: „Nisam svaki dan“ (primjedba: na početku je rekla: “Jesam dotle pisala svaki dan”).

Laurentin sve je ispustio što dovodi Vicku u kontradikciju.

Ostali "Dnevnici" Vicke Ivanković

Tri člana Komisije (dr. Želimir Puljić, dr. fra Srećko Badurina i nižepotpisani) našli smo se u kući „vidjelice" Vicke Ivanković 29. svibnja 1985. prije podne. Došli smo zatražiti *Dnevnike* koje je Vicka obećala dati. Rekla je da ih tada ne može dati, da dođemo drugi put. Tada smo s njom razgovarali o *Dnevnicima* i drugim stvarima u svezi s "ukazanjima" i dogovorili se doći po *Dnevnike* sutradan, 30. svibnja između 17 i 18 sati. Sutradan sam od članova Komisije došao ja sam, jer je Ž. Puljić bio spriječen. Tada mi je Vicka predala:

rukopis *Prvoga dnevnika* (mali notes) koji smo imali fotokopiran, ali je taj bio pisan pisaćim strojem,

rukopis *Drugoga dnevnika*, koji smo također imali fotokopiran,

zatim jednu *bilježnicu* u kojoj je bilo zabilježeno samo prvih šest dana "ukazanja",

te jedan deblji *rokovnik* u kojem su bile zabilježene poruke "Gospine" dvojici mostarskih kapelana.

Bilježnica. Rukopis u spomenutoj bilježnici nije Vickin. Neka karakteristična slova sliče slovima iz *Prvoga dnevnika*. Sadržajem se uglavnom podudara s onim što se nalazi u fra Janka Bubala[20] tih prvih 6 dana s nekim sitnim razlikama. Ovdje bih spomenuo samo jednu stvar koja mi se čini važnom. U ovoj bilježnici piše, 27. lipnja 1981., da je Jakov pitao Gospu, da li će ozdraviti mali Danijel Šetka, i da je Gospa rekla: "Ozdravit će samo ako njegovi roditelji budu čvrsto vjerovali."

Razgovor s Gospom za vrijeme ovoga "ukazanja" snimljen je na vrpcu.

Tu se čuje jasno Jakovljev glas: "Rekla je neka dijete vjeruje, pa će ozdraviti."

---

[20] J. Bubalo, *Tisuću susreta s Gospom u Međugorju,* 1985.

Kad je sve svršilo, čuje se Vickin glas: “Bio je Danijel Šetka, rekla je da čvrsto vjeruje, da će ozdraviti sigurno. Onaj malecki, on je nijem”.

Nigdje se ne govori da njegovi roditelji trebaju vjerovati. A kako je besmisleno tražiti od djeteta da vjeruje, kasnije je dodana interpretacija da trebaju vjerovati njegovi roditelji.

Vicka kaže da je ona pitala Gospu hoće li mali ozdraviti i nastavlja: “Pogledala je maloga. Nježno, nježno.. I rekla je da roditelji mnogo mole i čvrsto vjeruju”.

Bubalo: “A čuo sam da je onda netko od vas rekao da će mali sigurno ozdraviti”.

Vicka: “Znam ja to. Mislim da je to rekâ mali Jakiša. Samo, on je u onoj gužvi zaboravio reć da roditelji moraju mnogo moliti i čvrsto vjerovati”.[21] Da će dijete sigurno ozdraviti, rekla je Vicka, a ne Jakov. Jedno i drugo je reklo da mali treba vjerovati, a ne njegovi roditelji. Sigurno je da su Jakov i Vicka onoga časa bolje znali što je “Gospa” rekla, ako je uopće išta rekla, nego kasnije kad su se prisjećali toga i kad su vjerojatno od nekoga čuli da je takvo dijete nesposobno još vjerovati. Baš zato jer su vidioci o tim stvarima bili nepoučeni, njihovo je svjedočanstvo “autentičnije”, pa ako reknu stvari koje su nelogične i apsurdne, znači da ne prenose objektivne stvari i time samu objektivnost “viđenja” dovode u pitanje.

To se upravo ovdje - po mome mišljenju - dogodilo.

Rokovnik s porukama dvojici kapelana. Ovaj je rokovnik odnosno agenda od godine 1983., a tu su zapisane “Gospine poruke” dvojici mostarskih kapelana fra Ivanu Prusini i fra Ivici Vegi iz godine 1981. i 1982. To sam primijetio tek kad sam došao u Mostar. Upozorio me tajnik msgr. Žanića, don Ante Luburić, koji je fotokopirao poruke iz *Rokovnika*. *Rokovnik* je bio omotan, a unutarnja stranica, na kojoj je obično

[21] *Ondje*, str. 42.

naznačena godina, bila je istrgnuta. Međutim na koricama, koje su bile omotane, ostala je "Agenda 1983 ".

Kad sam listao *Rokovnik*, vidio sam da "poruke" nisu poredane po datumima kako su bile. Tako: 26. travnja 1982., 29. rujna 1982., krajem kolovoza 1982., napisani ispred 15. i 16. travnja 1982.

Pokazao sam to Vicki i rekao: "...Vidiš ovdje, ovo što si ovdje pisala, ovo o dvama kapelanima. Je li ti jasno da si pisala ovo kasnije?"

Vicka: "Koje kasnije? (...) Nisam pisala ja ništa kasnije".

Bulat: "Kako nisi?"

Vicka: "Nije. Ovo jednom što sam napisala, nisam više ništa prepisivala".

Vicka kao da uopće nije shvaćala da je u *Rokovnik* trebala napisati poruke od 15. i 16. travnja prije od onih 26. travnja, 29. rujna i krajem kolovoza 1982.

Vicka je opet ponavljala: "Nisam ga prepisivala." Meni toga časa nije bilo jasno zašto Vicka ponavlja da nije prepisivala, jer ja nisam ni mislio da je prepisivala, nego da nije po redu unosila u *Rokovnik*. Tek kad se otkrilo da je *Rokovnik* iz 1983., a "poruke" su bile iz 1981. i 1982., postalo je sasvim jasno i očevidno da je ona morala odnekle te "poruke" prepisati u ovaj *Rokovnik* iz 1983. Svojim tvrdnjama "da nije prepisivala" vjerojatno je htjela otkloniti sumnju da je odnekle to prepisala u *Rokovnik*.

Na moj upit: "Što misliš 'prepisivala'? Što pod tim misliš?"

Vicka odgovara: "Evo, da imam okle, pa da mogu prepisati".

Očito je i to da ovo nije bila istina što je rekla.

Odakle je te "Gospine poruke" dvojici kapelana Vicka prepisala u ovaj *Rokovnik*?

To se ne može sa sigurnošću reći. Jedino za "poruku" od 3. siječnja 1982. može se s priličnom sigurnošću tvrditi da je prepisana od patra Radogosta Grafenauera, jer se apsolu-

tno slažu u svemu do zadnjega zareza, osim početka gdje kod Grafenauera stoji: "Svi vidioci skupa pitali su...",

a u Vickinu *Rokovniku:* "Svi vidioci skupa pitali smo."

I u *Kronici ukazanja* nalazi se fotokopiran originalni papirić s Vickinim rukopisom s istom porukom, ali s nekom malom razlikom.

Papirić u *Kronici* ima: "Ivica ništa nije kriv", "Ako ga izbace neka bude ponosan i hrabar".

Kod Grafenauera i u Vickinu *Rokovniku* ispušteno je ono "ništa" i "ponosan".

Na papiriću u *Kronici* nalazi se: "Biskup pravi nered i zato je on kriv",

a kod Grafenauera i u *Rokovniku*: "Biskup ne pravi red i zato je on kriv". Ipak je bitno različito: "praviti nered" i "ne praviti red". Prvo znači akciju izazivanja nereda, a drugo propust da se uspostavi red.

Još treba napomenuti da u izvatcima, koje je pater Grafenauer predao msgr. Žaniću, na deset se mjesta govori o dvojici kapelana, a u *Rokovniku* koji je predala Vicka nedostaju one "poruke" koje se kod Grafenauera nalaze 20. siječnja i 4. svibnja 1982.

"Poruka", koja se nalazi kod Grafenauera 16. travnja 1982., kod Vicke je u *Rokovniku* razdijeljena na 20. siječnja i 16. travnja 1982. Nije jasno kako je došlo do toga razdvajanja. Vicka tu govori: "Gospe moja, novine pišu, da su Ivica i Ivan izbačeni iz fratara. Ona je odgovorila: Nisu izbačeni". Ovaj je tekst kontradiktoran: ako je to bilo 20. siječnja 1982., tada dvojica kapelana nisu još bila otpuštena iz Reda i novine nisu mogle pisati, a ako je to bilo 16. travnja - kako donosi Grafenauer - "Gospa" nije mogla reći da "nisu izbačeni iz fratara" jer su bili otpušteni 29. siječnja 1982.

Kod Grafenauera su svi oštri izrazi ublaženi ili ispušteni.

Tako npr. 15. travnja 1982. u *Rokovniku*: "Biskup je tu kriv",

a Grafenauer: "Biskup je također pogriješio".

Rokovnik: “Nemojte slušati nikoga”,
kod Grafenauera je ispušteno.

Rokovnik: “Nemojte sebi ništa predbacivati”,
kod Grafenauera: “Neka obojica budu mirni. Neka sebi ne predbacuju.”

Tko je ove izraze ublaživao ili ispuštao? Pater Grafenauer, kad je pisao ove izvatke, imao je na raspolaganju *Kroniku ukazanja*, dva zapisa koje je dobio od Vege i Prusine, a “Vicka potvrdila da su točni, premda ih je ona pisala rukom”, zapis od Mirjane, Ivanov dnevnik i kratki Ivankin dnevnik (u pismu meni 20. veljače 1985.)

Grafenauer je prepisivao iz *Kronike,* ali kaže: “Sve se potpuno slagalo s izjavama djece i s njihovim zapisima. Jedino što je Tomislav gdjekoji izražaj na temelju zrela uspoređivanja dječjih izjava nešto ublažio, a biskup je to nazivao manipuliranjem”.

Međutim Grafenauer u pismu biskupu Žaniću, 16. veljače 1983., govoreći o izvatcima koje je donio biskupu, kaže: “Nigdje nisam ništa više našao o mostarskom slučaju, ništa nisam prešutio. Možda sam koju Vickinu riječ malo ublažio, ali sam u razgovoru s njom vidio, da se zbilja nije sjećala doslovce Gospinih riječi”.

Slično kaže u pismu biskupu, od 28. ožujka 1983.: “Da vam budem otvoren, jedino sam u tome popravljao tekstove, što je Vicka pisala da kapelani nisu ‘ništa’ krivi... (točkice su Grafenauerove). Doznao sam da ona ne može reći da je Gospa doista rekla te riječi. Vi dakle pretjeravate kada držite da je fra Tomislav nešto potvarao ili da sam i ja to činio. Nikada nisam ni jednu riječ promijenio, samo sam ovu riječ ispustio, jer sam doznao, da je po svoj prilici samo Vickina... a ne Gospina” (točkice kod Grafenauera).

Već je prije rečeno da ipak nije ista stvar reći: “Biskup pravi nered i zato je on kriv” i “Biskup ne pravi red i zato je on kriv”.

Tko je dakle ublaživao ili ispuštao oštre izraze? Grafenauer je dao suprotne izjave. Da se izbjegne ta suprotnost u izjavama Grafenauera, može li se zaključiti da su to činila pomalo obadvojica, i Grafenauer i Vlašić, ili da se izjave ne odnose na istu stvar? Ne znam!

GRAFENAUER „SKRIVENI” VICKIN DNEVNIK ZAKLETVA VLAŠIĆEVA

Najviše je zanimanja, polemike i napetosti izazvalo pitanje o tzv. „skrivenom“ Vickinu dnevniku. Ovo je pitanje iskrslo kad je p. Radogost Grafenauer, slovenski isusovac, iz dokumentacije koja mu je bila pristupačna u Međugorju, ispisao 14 mjesta u kojima se govori o “hercegovačkom slučaju” i o dvojici mostarskih kapelana koji su zbog neposlušnosti od svoje vrhovne uprave oslobođeni zavjeta i otpušteni iz Reda Manje braće (O.F.M.), po nalogu Svete Stolice. U tim se izvatcima koje je p. Grafenauer predao msgr. Žaniću, na 10 mjesta govori o tome, kako je “Gospa” rekla da dvojica kapelana nisu ništa kriva. Kronološki se stvar ovako odvijala.

Pater Radogost Grafenauer, D.I.

Pater Grafenauer je želio ispitati događaje u Međugorju, pa se stoga 13. prosinca 1982. napismeno obratio dr. Mati Zovkiću - članu Komisije za ispitivanje događaja u Međugorju - s molbom da mu pribavi dopuštenje od biskupa Žanića da bi mogao ispitati vidioce “Gospe” u Međugorju.

Dr. Zovkić odmah, 16. prosinca 1982., piše biskupu Žaniću, šaljući Grafenauerovo pismo, s riječima: “Preporučam da postupite kako on (Grafenauer prim. N. B.) predlaže: da ispita djecu”.

P. Grafenauer u pismu biskupu Žaniću, od 31. prosinca 1982., kaže da bi za vrijeme zimskih školskih praznika mogao razgovarati s djecom, ali: "U svome bih eventualnom poslu molio najprije za Vaše odobrenje, a onda pogotovo za Vaš blagoslov".

Msgr. Žanić prihvaća Grafenauerov prijedlog i u pismu od 8. siječnja 1983. piše mu: "Hvala za pismo i za interes za Međugorje. Dođite, bit će mi veoma drago, bit ću Vam od pomoći koliko bude moguće".

Pismom od 17. siječnja 1983. Grafenauer najavljuje biskupu Žaniću svoj dolazak za 24. siječnja 1983.

Grafenauer je "u Mostaru u biskupiji preslušao 20-tak magnetofonskih traka o Međugorju i zaključio da ne ide u Međugorje jer se tamo ne ukazuje Gospa`. Potaknut od biskupa ipak je otišao".[22]

P. Grafenauer stigao je u Međugorje 28. siječnja 1983.[23]

U Međugorju je ostao nekoliko dana[24] ispitujući vidioce i dvojicu kapelana. Nakon punih ispitivanja djece "došao je kod fra Tomislava Vlašića da mu priopći da ovdje nema Gospe. Fra Tomislav mu je priznao logičnost ali ga je upozorio da na krivoj razini razlikuje duhove".[25] Zatim su obojica, p. Tomislav Vlašić i p. Grafenauer, postili i molili, i Grafenauer je opet razgovarao s vidiocima, pregledao svu dokumentaciju i: "Na koncu p. Radogost (Grafenauer primj. m.) je rekao da je ovdje jasno na djelu Gospa. (...) Pošao je danas u Mostar biskupu da ga pozove na obraćenje u onom pravcu u kojem Gospa poziva i njega i sve nas".[26]

---

[22] (P. Žanić), *Sudbina „Dnevnika ukazanja" Vicke Ivanković iz Međugorja,* Biskupski ordinarijat Mostar, br. 54/84., 13. siječnja 1984.

[23] Usp. *Kronika ukazanja*, 28. siječnja 1983.

[24] Prema *Kronici,* od 28. siječnja do 2. veljače 1983.

[25] *Kronika,* 2. veljače 1983.

[26] *Ondje.*

Grafenauer je u Mostaru predao biskupu Žaniću 14 izvadaka koje je prepisao iz dokumentacije koja mu je bila na raspolaganju u Međugorju, a radilo se o "hercegovačkom slučaju" i dvojici mostarskih kapelana.

"Skriveni" Vickin dnevnik

Stvar se počela komplicirati upravo zbog ovih 14 izvadaka koje je Grafenauer donio biskupu Žaniću. Čini se da biskup nije imao dostatno vremena za razgovor s p. Grafenauerom, pa su neke stvari ostale nejasne i nedorečene. Posebno, iz kojih je dokumenata p. Grafenauer ispisao onih 14 izvadaka.

Stoga biskup Žanić 12. veljače 1983. napismeno pita p. Grafenauera: "Mene interesira točno porijeklo i točnost tekstova koje ste mi ostavili, pa Vas lijepo molim da mi pismeno odgovorite na pitanja na koja želim imati odgovor. Koliko mogu zaključiti iz Vaših riječi i iz onoga što ste mi natipkano ostavili, Vi ste ovo prepisivali iz Dnevnika Vicke Ivanković. Interesira me:

Kakav je izgled, veličina, boja i oblik tog Dnevnika?

Kojim danom počinje Dnevnik?

Da li je taj Dnevnik do kraja ispunjen te se već piše novi svezak, ako jest kada je bio završen?"

Biskup Žanić misli da je p. Grafenauer ovih 14 izvadaka prepisao iz nekoga Vickina Dnevnika.

Grafenauer odgovara 16. veljače 1983. u svezi sa svojim izvatcima: "Veličina kronike (tri su knjige) bila je manja od ovoga lista, možda za šest do deset cm. Rekao sam Vam, da je prvi dio Vickina dnevnika u Vas, i obećali ste ga vratiti. Ja sam prepisivao iz kronike, ali sam mnoge stvari prekontrolirao. Dobio sam neke listove i dnevnike, osobito i sve što su primili Ivica Vego i Ivan Prusina".

Prusina i Vego su dvojica kapelana kojima je navodno poručila "Gospa" da nisu krivi i da ne napuštaju Mostar.

Na sva postavljena biskupova pitanja o Vickinu *Dnevniku* p. Grafenauer odgovara da je „prvi dio Vickina dnevnika“ kod biskupa, da je svoje izvatke „prepisivao iz kronike“, ali je mnoge stvari prekontrolirao iz listova i dnevnika koje je dobio, posebno ono što se odnosilo na kapelane Prusinu i Vegu. Iako p. Grafenauer svoje izvatke nije prepisivao iz *Dnevnika*, stvar je tako formulirana da ne ostavlja sumnju da je u rukama imao i dnevnik o kojem ga biskup pita. Malo je čudno da je Grafenauer izbjegao odgovoriti na tolika postavljena pitanja o Vickinu *Dnevniku* i zašto odmah nije rekao da nije vidio Vickin *Dnevnik*. Grafenauer je to učinio mnogo kasnije u pismu dr. Mati Zovkiću, 20. veljače 1984.: "Nije točno da sam vidio Dnevnik (velikim slovom). (...) Budući da je biskup suprotstavljao kroniku fra Tomislava s dnevnicima, kao da do kronike ništa ne drži, prihvatio sam u tom ozračju njegovu riječ. Bili su to datumi, djeca su stvari zapisivala, zašto ne bih u tom ozračju tome rekao dnevnik?"

P. Grafenauer je isto odgovorio meni, 20. veljače 1985: "Nikada nisam vidio, a niti sam čitao bilo kakav Vickin dnevnik". Imao je - kako kaže - Ivanov dnevnik, neki mali Ivankin dnevnik koje nije dobio od p. Vlašića. "Žalim što sam uopće biskupu ikada spominjao te nesretne dnevnike. Nisu mi mnogo ni koristili, a biskup je stvorio sve detaljno, kako mu se svidjelo. Ni zašto nije osjećao potrebu da pita".

Mora se primijetiti da je biskup ipak postavio više preciznih pitanja u svezi s Vickinim dnevnicima na koje Grafenauer nije odgovorio. Njegov je odgovor takav da je biskupa još više uvjerio da postoji dnevnik u kojem se nalaze "Gospine poruke" dvojici mostarskih kapelana. Čini se da je p. Grafenauer želio uvjeriti biskupa u vjerodostojnost *Kronike* p. Vlašića, pa je napisao da je to provjeravao u dnevnicima. Zašto nije odmah napisao da takav dnevnik nije ni vidio ni čitao?

Koje su činjenice uvjerile biskupa Žanića da postoji Dnevnik u kojem se nalaze "Gospine poruke" dvojici kapelana?

Na prvo mjesto dolazi priznanje same Vicke. U dnevnicima o kojima smo naprijed govorili (Prvom, Drugom i Trećem) ne nalazi se ni jedan izvadak koji je p. Grafenauer donio msgr. Žaniću. Kad je biskup Žanić umnožio izvatke p. Grafenauera i podijelio ih nekim biskupima, primio je od vidjelice Vicke Ivanković pismo, od 7. svibnja 1983., u kojem ona piše: "Ovih sam dana saznala da se šire umnoženi ciklostrojem izvaci iz mog dnevnika kojeg isključivo pišem privatno za sebe od samog početka ukazanja Bl. Djevice Marije na Crnici u župi Međugorje (...).

Ovim izvješćujem svog o. Biskupa dajući do znanja javnosti da sve što se širi i umnaža na bilo koji način kao tekst moga dnevnika jest teška indiskrecija i povreda mojih osnovnih prava na privatni dnevnik".

Ovdje treba uočiti dvije stvari: radi se o *Dnevniku* koji Vicka piše "od samog početka ukazanja" i u kojem se nalaze "Gospine poruke" dvojici kapelana, tj. izvatci koje je biskupu donio p. Grafenauer. Upravo ono što biskup traži.

Biskup 17. svibnja 1983. piše Vicki da mu donese taj Dnevnik, a Vicka 17. svibnja 1983. donosi biskupu *rokovnik* u kojem se nalazi zapisano samo ono što je nazvano *Treći dnevnik* (veljača-ožujak 1982.) i kaže da više ništa nema. Biskup se time nije zadovoljio, jer u *Trećem dnevniku* nisu bile poruke o kojima Vicka u svom pismu, od 7. svibnja 1983., piše da su iz njezina Dnevnika.

Nakon više bezuspješnih pisanih potraživanja biskup osobno 16. studenoga 1983. odlazi u Međugorje po *Kroniku ukazanja* i Vickin *Dnevnik*. "Fra Tomislav Vlašić je uporno tvrdio da Dnevnik ne postoji i da se može na križ zakleti da ga nikada nije imao u rukama. Nakon malo natezanja Biskupu je predana Kronika ukazanja".[27] Upravo u *Kronici,* koju je

[27] *Sudbina „Dnevnika ukazanja"...,* Biskupski ordinarijat Mostar, br. 54/84., 13. siječnja 1984.

dobio od p. Vlašića, biskup nalazi drugi čvrsti dokaz da postoji *Dnevnik* koji on traži, ono o kapelanima. Fra Tomislav Vlašić zabilježio je u Kroniku, 16. ožujka 1982. ovo: "Danas sam duže razgovarao s vidjelicom Vickom. Kako mi odavno nije donosila svoj dnevnik ukazanja osjetio sam potrebu da je malo više priupitam. Bitne crte su slijedeće:

- Ona bilježi u svoj dnevnik sve po redu.

- Ništa posebno Gospa nije poručila: želi samo da se svijet i dalje obraća, moli i posti.

- Od 24. 06. 1981. do danas Gospa joj se nije ukazala samo pet puta".

Radi se, dakle, o "dnevniku ukazanja" u koji Vicka bilježi "sve po redu", tj. kako se "ukazanja" zbivaju, tako Vicka bilježi po redu, a kako se ukazanja zbivaju od 24. lipnja 1981. tako je Vicka bilježila, jer ona kaže da piše dnevnik "od samog početka ukazanja Bl. Djevice Marije na Crnici u župi Međugorje". Meni se nameće upravo takvo tumačenje Vlašićeva zapisa u *Kronici*. Ovo je sasvim uvjerilo i msgr. Žanića da postoji dnevnik u kojem se nalaze "Gospine poruke" kapelanima, a od njega se krije.

Da postoji takav dnevnik, Vicka je potvrdila u razgovoru s trojicom članova Komisije (Dogan, Samac i nižepotpisani) 11. listopada 1984. u Mostaru. Tada sam Vicki pokazao kopiju njezina pisma biskupu od 7. svibnja 1983., na glas pročitao i na kraju sam je upitao:

"Ovdje piše da ti od samog početka ukazanja pišeš dnevnik".

Vicka: "Pišem!"

Bulat: "I taj Dnevnik postoji?

Vicka: "Postoji!" (Ne zaboravimo da se radi o *Dnevniku* u kojem se nalaze "Gospine poruke" kapelanima) (...)

Bulat: "Stvarno ti posjeduješ taj Dnevnik u cjelini?"

Vicka: "Da!"

Samac: "Koji Dnevnik? Ima teka i ima Dnevnik. Dakle imaju dvije stvari različite!"

Bulat: “Koje?”
Vicka: “Imaju dvije različite stvari: ima Dnevnik, ima teka!”
Bulat: “Dnevnik koji si vodila o ukazanjima iz kojeg bi bili - kazali smo - ovi i ovakvi izvatci”.
Vicka: “Da!”
Bulat: “Jer taj si Dnevnik vodila od početka?”
Vicka: “Jesam!”
Dogan: “Svaki dan po datumima?”
Vicka: “Svaki dan po datumima!”
Bulat: “Od početka?”
Vicka: “Da! “
Bulat: “U redu! O tome se Dnevniku radi. Jesi li taj Dnevnik davala patru Vlašiću da čita?” I pročitao sam joj ono što je Vlašić zapisao u Kroniku, 16. ožujka 1982. i na kraju opet upitao:
“Dakle ti si njemu donosila Dnevnik?”
Vicka: “Jesam (...). Ali još nešto da nadodam (...). Naš biskup Žanić je tražio, on je rekao ovako: Vicka ima jedan Dnevnik koji krije od mene, a daje ga Tomislavu Vlašiću. Pazi, ja nemam nikakav Dnevnik (sakriven, primj. m.) i ni od koga ne krijem ništa”.
Dogan: “Taj Dnevnik je vidio pater Vlašić?”
Vicka: “Koji? Sve je vidio. Isti Dnevnik, sve je vidio, samo što nije vidio životopis (Gospin, primj. N.B.). Sve dnevnike svakom dajem. Tko god hoće neka pogleda. Ali ja nemam nikakav sakriveni Dnevnik!”
Ako imamo pred očima
Vickino pismo biskupu Žaniću, od 7. svibnja 1983.,
zapis fra Tomislava Vlašića u *Kronici*, od 16. ožujka 1982.,
navedene Vickine izjave pred članovima Komisije, 11. studenoga 1984.,
proizlazi sasvim logičan zaključak: postoji *Dnevnik* koji Vicka piše svaki dan od početka ukazanja u kojem se nalaze

izvatci o “hercegovačkom slučaju” i dvojici mostarskih kapelana, koje je p. Grafenauer donio biskupu Žaniću.

Vickine se izjave - ako su istinite - ne mogu odnositi na *Prvi*, *Drugi* i *Treći dnevnik* kojih su fotokopije članovi Komisije imali od početka rada, jer prva dva nije pisala Vicka, nisu pisani svaki dan (posebno *Prvi dnevnik*) i ni u jednom se od tri Dnevnika ne nalaze izvatci o dvojici kapelana za koje Vicka tvrdi da su iz njezina *Dnevnika*.

Zakletva fra Tomislava Vlašića

Msgr. Žanić, uvjeren da su izvatci koje mu je donio p. Grafenauer iz Vickina *Dnevnika*, već je 9. veljače 1983. upitao fra Tomislava Vlašića zašto su od biskupa skrivali taj *Dnevnik* i zašto nisu objavili poruke koje je “Gospa” rekla o kapelanima.

Vlašić je odgovorio: „Pa objavite Vi!“ „Nije rekao da izvatci doneseni od p. Grafenauera nisu iz Dnevnika ili da Dnevnik ne postoji”, primjećuje biskup Žanić.[28]

Međutim kad je biskup, poslije više neuspješnih pisanih traženja, 16. studenoga 1983., osobno otišao u Međugorje da zatraži *Kroniku* i *Dnevnik*, o. Vlašić je tvrdio da *Dnevnik* ne postoji “i da se može na križ zakleti da ga nikada nije imao u rukama”.[29]

Fra Tomislav Vlašić je 14. prosinca 1983. opet u Mostaru razgovarao s biskupom o “skrivenom“ *Dnevniku*: tom prigodom zakleo se na križ da nije imao u ruci *Dnevnik* o kojem govori biskup. Zakletva glasi:

“Nako me pomogao svemogući Bog, Otac, Sin i Duh Sveti, dnevnik skriveni o kojem otac Biskup govori, nikada nije bio u mojoj ruci, niti znam da postoji Vickin Dnevnik. Najiskre-

---

[28] *Ondje.*
[29] *Ondje.*

nije sam se interesirao i kod Vicke da doznam da li postoji i iz razgovora sam došao do uvjerenja da ne postoji taj Dnevnik. U tom razdoblju sam Vicku poticao da piše Dnevnik i nije ga pisala koliko sam mogao doznati i ja o Dnevniku ništa više ne znam - Amen!"[30]

Nakon nekoliko dana o. Vlašić osjetio je potrebu da još neke stvari razjasni. I to je učinio u pismu Biskupskom ordinarijatu u Mostaru, 21. prosinca 1983. Između ostaloga tu piše: "Ono što ima napisano o mostarskim kapelanima, što ste Vi razašiljali, uglavnom je s listića koje je Vicka davala kapelanima, a koje su kapelani natipkali i meni pokazali".

"Jedini Vickin Dnevnik koji sam pregledao, je onaj iz početka 1982. a koji obuhvaća svega par mjeseci ukazanja (radi se o *Trećem dnevniku*, primj. N.B.). Na taj dnevnik odnosi se moje pisanje u kronici 16. 03. I 982, 'Kako mi odavno nije donosila svoj dnevnik ukazanja...' Tog dana, spomenutog u kronici, Vicka mi je doista rekla da 'u svoj dnevnik sve po redu bilježi.'"

Kasnije je biskup Žanić u jednom pismu meni, 23. listopada 1984., primijetio na gornje Vlašićeve tvrdnje: "Onoga časa kada se zakleo da dnevnik ne postoji, ja sam mu pokazao što je napisao u kronici 16. III. 1982. On me nije upozorio da je mislio na onaj treći dnevnik nego reče: pa gdje piše da sam ga imao u rukama?! Naravno, on kada dođe kući smišlja kako izići iz onoga u što se uvalio".

Biskup je Žanić uvjeren da se p. Vlašić krivo zakleo. Može li se to tvrditi sa sigurnošću? To je teško reći. Neke činjenice bi govorile u prilog tomu, ali je teško ulaziti u subjektivnu odgovornost, jer se p. Vlašić mogao poslužiti kakvim svjesnim ograničenjem nakane (*restrictio mentalis*) kao i p. Grafenauer, kad kaže da je, govoreći o Vickinu dnevniku, mislio na dnevnik s "malim slovom". Jer: "Bili su to datumi, djeca su

---

[30] P. Žanić, *La posizione attuale*, 30. X. 1984., str. 12.

stvari zapisivala, zašto ne bih u tom ozračju tome rekao dnevnik?" Radilo se o desetak datuma "Gospinih poruka" kapelanima. "Govori li Vicka da se šire izvaci iz njezina dnevnika, valjda govori u istom smislu kao i ja", tumači dalje Grafenauer.[31] Ipak Vicka nije govorila u tom smislu, nego o *Dnevniku* pisanim velikim slovom, koji vodi od početka ukazanja.

Isto tako nije lako uskladiti Vlašićevo tumačenje onoga što je zapisao u *Kronici,* 16. ožujka 1982., sa samim tim zapisom. Iz zapisa u *Kronici* izlazi: da mu je Vicka taj *Dnevnik* donosila već prije, da je to *Dnevnik* u koji bilježi sve po redu, da od 24. lipnja 1981. "Gospa" joj se nije ukazala samo pet puta do 16. ožujka 1982. U stvari se ovo slaže s onim što Vicka tvrdi o svom Dnevniku u pismu biskupu i s onim što je rekla pred članovima Komisije. Prema Vickinim riječima *Treći dnevnik* je samo dio njezina Dnevnika. Upravo sam to želio znati u razgovoru, 11. listopada 1984. Pokazao sam Vicki fotokopiju *Trećega dnevnika* i upitao: "Je li se u ovom Dnevniku nalazi sve što si ti pisala u svoj Dnevnik?"

Vicka: "Da!"

Bulat: "I ništa više nemaš nego ovo?"

Vicka: "Nemam tu, ali imam druge (...). Ali to je jedan izvadak iz jednog, razumiš? Iz jednoga što se izvadilo".

Bulat: "Prema tome, znači: ovo je (*Treći dnevnik*) samo dio jednog Dnevnika?"

Vicka: "Dio jednoga!"

Iz Vickinih izjava izlazi samo jedan logičan zaključak: Vicka svojom rukom piše Dnevnik od početka ukazanja, "svaki dan", "po datumima" i u tom se *Dnevniku* nalaze "Gospine poruke" dvojici kapelana, i taj je *Dnevnik* (ne samo dio, tj. *Treći dnevnik*) imao u rukama i čitao fra Tomislav Vlašić. Sve je ovo u suprotnosti s onim što kaže o. Vlašić: da takav *Dnevnik* ne postoji, da je čitao samo *Treći dnevnik*. Je li moguće

[31] Pismo R. Grafenauera M. Zovkiću, 20. veljače 1984.

da Vicka kaže o. Vlašiću da piše *Dnevnik* "sve po redu", tj. kako joj se Gospa "ukazuje" svaki dan, tako po redu piše i Dnevnik, a da on, ako je vjerovao Vicki, ne zatraži da vidi cijeli *Dnevnik*, nego se zadovoljava s malim izvatkom od 33 dana? Mogu li se Vlašićeve riječi u *Kronici:* ''Kako mi nije donosila svoj dnevnik ukazanja..." odnositi samo na ta 33 dana? Sve to ostavljam za razmišljanje onima koji budu ovo čitali!

Vicka poriče što je prije tvrdila

Kako je već prije rečeno tri člana Komisije došla su 29. svibnja 1985. u Međugorje k „vidjelici" Vicki da uzmu dnevnike koje je obećala dati u Mostaru, 11. listopada 1984. Odmah je rekla da nam dnevnike ne može dati, da dođemo drugi put. Dogovorili smo se za 30. svibnja 1985. oko 17 do 18 sati.

U razgovoru s Vickom opet sam joj pokazao njezino pismo biskupu u kojem ona tvrdi da su poruke kapelanima iz njezina *Dnevnika* i upitao: "Dobro, je li se u tim tvojim dnevnicima nalazi sve što si ti zapisala o kapelanima?"

Vicka: "Ne nalazi!"

Bulat: "Ne nalazi?"

Vicka: "Ne nalazi se sve zato jer ja sam, ja sam pitala, ja sam njima odmah davala odgovore, pisala sam na papir."

Bulat: "A nisi pisala u Dnevnik?"

Vicka: "Nisam, nisam! Ja kažem fino, kad su oni mene pitali i kad su zahtijevali, ja sam te odgovore njima davala. Jer ja nisam ni na kraj pameti imala, da će nešto biti ovo kasnije."

Puljić: "Kome njima, kome?"

Vicka: "Njima dvojici: Ivici i Ivanu."

Toga 30. svibnja veoma sam se iznenadio kad mi je Vicka uz dnevnike dala i rokovnik iz godine 1983. u kojem su bile poruke kapelanima iz 1981. i 1982. za koje je dan prije rekla, da ih nije pisala u dnevnik. Ne znajući još da je rokovnik tiskan 1983. (otkrilo se to tek nakon povratku u Mostar), a

imajući na pameti da je dan prije rekla da poruke kapelanima nije pisala u dnevnik, rekao sam joj da je ona te poruke "trebala prvo zapisati u svoj Dnevnik."

Odgovorila je: "Ja sam trebala zapisati, ali zato što je to bilo pitano za njih dvojicu i kad su oni meni davali pitanja, ja sam njima davala odgovore, jer ja sam mislila da meni neće to trebati."

Bulat: "I onoga časa kad si ti potpisivala ovo pismo (biskupu, primj. N.B.) to nije bilo (poruke o kapelanima, primj. N.B.) u tvojim dnevnicima, i onoga časa kad si ti ovo (pismo) pisala, to nije bila istina. Drugim riječima ti si u onom času potpisala što nije bila istina."

Vicka: "Ja sam potpisala, ja kažem, ja sam tu bila i potpisala sam."

Kako sve ovo shvatiti? Vicka 30. svibnja 1985. s jedne strane ponovno tvrdi ono što je dan prije rekla, da poruke kapelanima nije pisala u dnevnik, a s druge mi strane daje rokovnik tiskan 1983. u kojem su zapisane poruke iz 1981. i 1982. i kaže da ih nije ni odakle prepisala u rokovnik, što očito nije istina, jer su poruke iz 1981. i 1982. morale biti negdje drugdje zapisane. Rokovnik iz 1983. tada još nije bio ni tiskan.

Tako je Vicka izrekla cijelu seriju kontradiktornih pa stoga i neistinitih izjava!

Zaključak

Na temelju iznesene analize o "*skrivenom*" *Dnevniku* i akterima oko Dnevnika, što se može na kraju reći?

1) Vidjeli smo da je p. Grafenauer mijenjao ili, blaže rečeno, nadopunjavao svoje izjave u svezi s Vickinim *Dnevnikom*. Prva izjava da je "poruke" o kapelanima prepisao iz *Kronike*, a provjeravao iz listova i dnevnika uvjerila je msgr. Žanića da postoji *Dnevnik* u koji su zapisane te poruke. Ni riječju

Grafenauer ne spominje da takav dnevnik ne postoji. To nije učinio stoga jer je "biskup suprotstavljao kroniku fra Tomislava s dnevnicima, kao da do kronike ništa ne drži, prihvatio sam u tom ozračju njegovu riječ", tj. dnevnik.[32] Čini se, po ovome, da je p. Grafenauer želio uvjeriti biskupa Žanića u vjerodostojnost "Gospinih poruka" dvojici kapelana, pa u pismu biskupu, 16. veljače 1983., govori o dnevnicima (pisanim malim slovom "dnevnik" - kako on kaže) da biskup povjeruje u ono što je napisano u *Kronici*, jer je to provjereno u dnevniku kome biskup vjeruje. Inače *Dnevnik*, pisan velikim slovom, Grafenauer nikada nije ni vidio ni čitao, kako je mnogo kasnije napisao Zovkiću i meni.[33] Ako Grafenauer nije imao u rukama Vickin *Dnevnik*, pisan velikim slovom, zar se ne bi Grafenauerov odgovor msgr. Žaniću, koji mu je postavio više preciznih pitanja o Vickinu dnevniku na koje Grafenauer nije odgovorio, mogao ocijeniti kao direktno zavođenje drugoga u zabludu? To bi bilo i opravdano prema p. Grafenaueru, jer: "Tvrdnja da Dnevnik ne postoji, bit će istinita u smislu Noldinove moralke: ne postoji ni za koga kome nije namijenjen, pa ni za biskupa. To je mogao netko Vicku i naučiti".[34] Međutim Vicka nije uopće nijekala nego tvrdila da ima *Dnevnik* u kojem se nalaze poruke kapelanima. Ona je nijekala da taj *Dnevnik* skriva. Da takav *Dnevnik* ne postoji, tvrdio je fra Tomislav Vlašić, i zakleo se, a i Grafenauer je tvrdio da ga nije nikada vidio.

---

[32] Pismo R. Grafenauera M. Zovkiću, 20. veljače 1984.

[33] Spomenuo bih da je u svezi s tim p. Grafenauer u pismu meni 20. veljače 1985. napisao: "Tomislav je odmah od početka znao da ja nisam imao u rukama Vickin dnevnik, barem da mi ga sam nije dao. Ipak se nakon biskupove obavijesti raspitao u mene pismeno, nisam li imao takav dnevnik u rukama. Nije mi ni pisao zašto ga to zanima... Tako je Tomislav 'mijenjao svoje mišljenje', a ne kako biskup opisuje to u svom izvještaju Papi."

[34] Pismo R. Grafenauera M. Zovkiću, 20. veljače 1984.

Vrlo vjerojatno tajna o “skrivenom“ *Dnevniku* ostat će tajna, jer se neki znaju vješto služiti Noldinovom moralkom.[35] Tako npr. p. Grafenauer u jednom pismu msgr. Žaniću, 28. ožujka 1983., piše: “Vi biste htjeli utvrditi je li Gospa u Međugorju ili nije. *Zato ste i mene pozvali i poslali tamo*” (kurziv N. B.). Mi smo već vidjeli da biskup nije pozvao p. Grafenauera, nego se on preko dr. Zovkića sam ponudio i zatražio dozvolu od biskupa da može ispitati vidioce, na što je biskup pristao. Ovakve poluistine ne doprinose otkrivanju istine!

2) Tumačenje fra Tomislava Vlašića da se njegov zapis u *Kronici*, od 16. ožujka 1982., odnosi na *Treći dnevnik* Vicke Ivanković, nije puno uvjerljivo. To smo već prije iznijeli. Njemu je biskup govorio o tome *Dnevniku* već 9. veljače 1983. Pomalo je čudno i zagonetno, ako je o. Vlašić znao samo za *Treći dnevnik*, zašto nije odmah iznio istinu koju je znao? Tada biskup još nije znao za *Treći dnevnik*. Vicka mu ga je predala tek 27. svibnja 1983. Vlašić je odmah bez poteškoća mogao reći što zna o Vickinu *Dnevniku* koji traži Biskup. Vlašić je o tome morao nešto tada znati, jer već godinu dana prije u *Kronici* govori o Vickinu *Dnevniku.* I kad se zakleo, 14. prosinca 1983., da ne postoji Vickin “dnevnik skriveni”, ni tada mu nije palo na pamet reći, kad mu je biskup pokazao što je u *Kronici* zapisao o *Dnevniku*, da se to odnosi na *Treći dnevnik.* To je učinio napismeno, 21. prosinca 1983., deset mjeseci nakon svoga prvog razgovora s biskupom o tom pitanju. To pobuđuje sumnju u vjerodostojnost Vlašićevih iskaza. Vjerujem da je on pred svojom savješću našao neko opravdanje za svoje postupke.

3) Vicka je sa svojim kontradiktornim i stoga neistinitim izjavama i sama postala sasvim kontroverzna osoba. Poslije

---

[35] H. Noldin, *Summa theologiae moralis,* Innsbruck, [32]1959.

tolikih protuslovnih izjava, ne samo u svezi sa svojim dnevnicima koje smo ovdje iznijeli nego i inače, Vicka se ni u jednom slučaju ne može uzeti kao vjerodostojan svjedok događaja u Međugorju.

Može li se sve ovo okvalificirati kao pokušaj svjesne prijevare članova Komisije? Ovo bih pitanje ostavio bez odgovora, jer Vicka nije dorasla situaciji u kojoj se našla. Psihološki još nezrela i nestabilna, došla je u središte svjetske javnosti, centar oko kojega se sve okreće, jer je ona bila "glavna" vidjelica. Ni mnogo zrelije, iskusnije i stabilnije osobe ne bi se lako snašle u ovakvim situacijama. Jedno je sigurno: s Vickom je netko manipulirao, iako je teško reći u kojoj mjeri. Po naravi je sugestibilna i prihvaća se uloge koju joj drugi ponudi, iako ne predviđa kako će to svršiti, pa posljedice padaju na nju. Vjerujem da je tako bilo s njezinim pismom biskupu koje je ona potpisala na sugestiju drugih, jer je to u tome času nekomu trebalo. Po neprovjerenoj obavijesti, jednom od dvojice kapelana, kasnije je to opozvala, vjerojatno opet po nečijoj inicijativi da se uskladi s onim što je p. Vlašić tvrdio, da su poruke kapelanima pisane na papiriće.

Ne ulazeći ni u čiju subjektivnu odgovornost, ipak se čini da ono što smo do sada iznijeli, veoma osporava punu vjerodostojnost izjavâ aktera u sporu "skrivenog dnevnika."

Pokušao sam na ovim stranicama iznijeti neke činjenice u svezi s *Kronikom* ukazanja p. Tomislava Vlašića i s *Dnevnikom* Vicke Ivanković. Svjestan sam da ovo nije "puna" istina, nego fragmenti iz kojih se mogu donekle nazreti orisi stvarnosti u svezi s *Kronikom* i *Dnevnikom*. Ako nije izneseno sve o ovome pitanju, nije zato što nisam htio iznijeti, nego zato što nisam uspio više doznati. Problem je u tome što oni koji znaju puno više o stvarima, iznose samo dio toga, i to ponajčešće ono što je pozitivno u Međugorju.

Uzmimo npr. gospodina Renéa Laurentina. On u svome četvrtom sveščiću[36] o Međugorju analizira i djelomično navodi razgovor članova Komisije o Vickinim dnevnicima, 11. listopada 1984. Kaže da je pribavio ovaj razgovor u prijevodu na 14 stranica. On ni ovdje ne navodi pravi problem. Srž je pitanja bio u tome da je Vicka u svome pismu biskupu sasvim jasno napisala da su izvatci koji se šire - biskup ih je Žanić dao nekim biskupima - iz njezina *Dnevnika* koji ona piše od početka ukazanja Blažene Djevice Marije na Crnici župa Međugorje. Kad smo počeli razgovarati s Vickom o njezinim *Dnevnicima*, upravo sam ovo Vickino pismo biskupu pročitao pred njom na glas i upitao je postoji li taj dnevnik. Ona je to potvrdila. A kako ni u jednom od tri dnevnika, koje su posjedovali članovi Komisije, nije bio niti jedan izvadak koje je p. Grafenauer donio biskupu, logičan je zaključak da postoji još jedan *Dnevnik* koji biskup i članovi Komisije nisu dobili. Nije jasno zašto gospodin R. Laurentin nigdje ne spominje - barem ono što sam ja čitao - ovo Vickino pismo biskupu? Možda mu nije poslan cio dijalog članova Komisije i ovo pismo ispušteno? Čitao je i pobijao Poziciju ili neslužbeni sud o Međugorju koju je msgr. Žanić poslao u Rim.[37] Tu se citira i Vickino pismo biskupu, ali nisam opazio da se na to osvrće g. Laurentin. Vickine se riječi, da piše *Dnevnik* od početka, ne mogu odnositi na pisanje Gospina životopisa, kako pokušava sugerirati Laurentin,[38] jer je to počela pisati tek početkom 1983.

Mislim da imam moralno pravo spomenuti i činjenicu da je g. R. Laurentin u jednom svome sveščiću napisao da sam ja

---

[36] Usp. R. Laurentin, *Dernières nouvelles de Medjugorje. Vers la fin des apparitions*; tal. prijevod, str. 33-37. i 82-85.

[37] P. Žanić, *La posizione attuale,* 30. listopada 1984. Poslana uredima Svete Stolice i nekim Biskupskim konferencijama u svijetu.

[38] R. Laurentin, *nav. dj.*, str. 35.

“jedan od onih koji se bore za unaprijedno odreknuće msgr. Franića i da ga zamijeni msgr. Žanić.[39] Ovo je, objektivno gledano kleveta, jer niti sam to tražio ja niti znam da je itko drugi to tražio. Tražio sam od g. Laurentina dva puta da to ispravi, ali to nije učinio do sada, koliko ja znam. Svakako ovako nešto nije na ugled g. Laurentina![40]

---

[39] R. Laurentin, *Medjugorje a l'heure de la desinformation* - Suppl. num. 2, p. 14. “un de ceux qui militent pour une demission anticipée de Monseigneur Franić et son remplacement par Monseigneur Žanić”.

[40] *Primjedba priređivača*: R. Laurentin objavio je opovrgnuće i ispustio u drugom izdanju (lipanj 1985.) iste knjižice na 2. stranici navedene retke. Prevodimo s francuskoga: „Ovo novo izdanje *Autopsije lažnih novosti* (lipanj 1985.) revidirano je i korigirano. Prema naznakama mostarskoga biskupa, u otvorenom pismu, i vlč. Nikole Bulata, dva su odlomka preinačena koja bi se mogla činiti da obezvrjeđuju Biskupsku komisiju. To bi bilo protivno mojim nakanama, jer ja nisam nikada ništa drugo želio doli pomoći biskupu i ovoj Komisiji…“.

DRUGI DIO

ČUDNE I NEVJEROJATNE STVARI U MEĐUGORSKIM ZBIVANJIMA I NEDOLIČNOSTI KOJE SE PRIPISUJU GOSPI

Ovdje bih iznio neke ‘’fantastične” stvari koje se navodno zbivaju u Međugorju i druge ne baš dolične koje se pripisuju Gospi.

Međugorska megalomanija

Iznosim samo neke stvari gdje izgleda da je Međugorje i njegovi vidioci postali centar svijeta i povijesti:

1) *Kronika* 27. lipnja 1982. donosi: “Bilo se pročulo da su ovo posljednja ukazanja svijetu. Zato smo to pitali da li je istinito. Gospa je rekla da ova ukazanja u svijetu su posljednja. Koliko sam razumio, ne odnosi se ovo samo na Međugorje, nego i na ostala ukazanja širom svijeta”.

Kronika, 2. svibnja 1983.: “U nedjelju 1. 05. 1983. rekla joj je (Jeleni Vasilj) da preko nje svijetu govori posljednji put. A ta posljednja riječ je: obraćenje”. Međugorski su događaji, dakle, finale Gospine intervencije u svijetu!

2) *Mirjana Dragićević. Kronika*, 18. veljače 1983.: ‘’Pričala nam je jednu stvar koju mi nismo znali. Njoj je Gospa povjerila šifre tajni, koje samo Mirjana razumi. Tako se tajne mogu sačuvati i u slučaju da netko papir odnese”.

Kronika, 4. VI. 1983. : Ivanki, da ne bi bila manje vrijedna od Mirjane: "Njoj je Gospa povjerila nepoznatu abecedu s odgovarajućim slovima hrvatskog jezika. (Reče da joj je rekla da je nešto tako prvi put u povijesti nekomu dano.) Ona je taj život diktiran od Gospe, napisala u tom jeziku. Sad ga prevodi".

Ovo je Ivanka potvrdila Želimiru Puljiću i meni kad smo s njom razgovarali 29. svibnja 1985. pred njezinom kućom u Međugorju, ali nije htjela dati da se vidi ijedno slovo te abecede, jer to "Gospa brani".

Cijela je komičnost i kontradikcija u tome, da joj "Gospa" priopćava posebnu abecedu da bi se očuvala tajna, a ona odmah "prevodi" taj Gospin životopis da bi ga mogao svatko pročitati, ako ga nađe! Čemu je trebala nepoznata abeceda?

Mirjana, vidjevši da ju je s ovom nepoznatom abecedom nadmašila Ivanka, "kaže, da je s neba primila bijeli papir na kojem će tajne postati čitljive kad bude vrijeme za to. Ali papir ne da vidjeti".[41] Ovo je i za Laurentina bilo previše, pa kaže da ovaj poseban slučaj zahtijeva svu rezerviranost, ali ipak to opravdava nekom apokaliptičnom klimom u kojoj žive vidioci, sličnoj onoj u Novom Zavjetu, kad se mislilo da će Krist uskoro doći.

Valjda je Mirjana zaboravila na svoje "šifre", pa je izfantazirala ovaj "bijeli papir". Da to same "izmišljaju", najbolji je dokaz što to ne daju nikomu vidjeti, iako to ne bi nitko razumio. Zašto bi bile one dvije tako privilegirane, kad i drugi vidioci imaju tajne, a nisu im povjerene nikakve šifre, nepoznate abecede ili neki bijeli papiri da ih sakriju? Očito je da se ne radi o intervenciji Gospe, nego o nadmetanju dviju još psihološke nezrelih djevojaka, koje su "prve" vidjele Gospu! Težnja za isticanjem, prvenstvom koja se zapaža i kod

---

[41] R. Laurentin, *Dernières nouvelles de Medjugorje. Vers la fin des apparitions*, talijanski prijevod, str. 7.

drugih vidjelaca! Tu bi negdje trebalo tražiti i motive svih tih viđenja, ne samo kod vidjelaca, nego i njihovih suseljana, koji imaju svakakva "viđenja".

3) Poruka preko Marije župi. *Kronika:* 21. veljače 1985.: "Iz dana u dan pozivala sam vas na obnavljanje i molitve u župi, ali ne prihvaćate. *Danas vas pozivam posljednji put*" (kurziv, N. B.).

Dakle nade su izgubljene, jer su srca tvrdokorna. Ali čujmo što poručuje mjesec dana kasnije. *Kronika*, 21. ožujka 1985.: *"Draga djeco, volim vas i na poseban način sam izabrala ovu župu koja mi je milija nego ostale,* gdje sam rado boravila, kad me je Svevišnji slao"[42] (kurziv, N. B.).

Poruka na Veliki četvrtak, 4. travnja 1985.: "Danas je dan kad sam vam željela prestati davati poruke, jer me pojedinci nisu prihvatili. Župa se pokrenula i želim vam davati poruke kao nikada *što je igdje bilo u povijesti od postanka svijeta*"[43] (kurziv, N. B).

Kako vidimo, velik je dijapazon "Gospinih" raspoloženja: od toga da ih posljednji put poziva, pa sve dotle da će im davati takve poruke kakvih nije bilo od *postanka svijeta*. Dakle Međugorje je centar svih Božjih planova, jer će se tu objaviti što se nije objavilo. OD POSTANKA SVIJETA! A Ivanka i Mirjana imaju takve "šifre" da je i to nešto što je prvo u povijesti svijeta samo njima dano!

Inflacija ukazanja

Ušli smo već u šestu godinu "Gospinih ukazanja" u Međugorju. Ako uočimo komu se sve Gospa ukazuje i koliko puta

---

[42] *Poruke mira Međugorje*, Zagreb, 1985., str. 20.
[43] *Ondje*, str. 21.

dnevno, čini se da je sasvim "napustila" nebo, pa i prekovremeno "radi" u Međugorju i okolini.

Kronika, 18. ožujka 1982.: Vicka ju je vidjela tijekom dana na Križevcu šest puta - *Kronika*, 18. studenoga 1981.: "Toga poslijepodneva tri put se ukazala Vicki i Jakovu. Jednom je molila Očenaš, Slava Ocu i vjerovanje... U drugom viđenju Vicki je pokazala njenog oca u Njemačkoj, bio je sretan i veseo... Treći put im se ukazala na putu prema Jakovljevoj kući".

Mnogo se puta ukazivala po tri puta: *Kronika*, 18. studenoga 1981.; *Drugi dnevnik:* 7. studenoga i 5. prosinca 1981.

Ivanka kaže da su u početku imali i do desetak ukazanja na dan. "Sada, ako dođe neka žurna potreba, kad je mi molimo, Ona dođe".[44]

Kronika, 6. srpnja 1982.: Ivan, koji je imao sasvim podređenu ulogu u zajedničkim ukazanjima, jer je bio kao nijemi gledalac bez "znaka" života, već nešto prije 6. srpnja 1982. sa svojom grupom ima utorkom i petkom viđenja na brdu. To biva nakon zajedničkoga ukazanja poslije 22 sata, noću! S toga "svog" brda Ivan donosi "Gospine" biskupu poruke koje nisu nimalo nježne.

Vicka - prema fra Slavku Barbariću - ima također "dodatna" viđenja. "Ona naime tvrdi da ima partikularna viđenja ponedjeljkom, srijedom i petkom navečer te da s Ivanovom grupom ide kad može".[45]

Vlašić kaže da vidioci, kad su sami, imaju duža viđenja. *Kronika*, 8. prosinca 1982.: "Jedino Marija ima kratka... Naime ona kad nije ovamo sudjeluje na misi u Mostaru. Redo-

---

[44] Usp. M. Botta - L. Frigerio: *Le apparizioni di Medjugorje*, Milano, 1984., str. 43-44: "E' vero che ci sono dei giorni in cui la Madonna vi compare anche per dieci volte? Ivanka: - Alcune volte questo è capitato all'inizio, ma dopo no. Adesso se c'è un bisogno pressante, se La preghiamo, Essa viene".

[45] Usp. S. Barbarić, *Slučaj s kuvertom I. Dragićevića*, str. 6, bez datuma; vjerojatno 4. ili 5. mjesec 1985.

vito joj se Gospa ukaže i nasmiješi se, ali za vrijeme mise ne govori ništa. Gospa samo sudjeluje u misi".

Marija je slušala misu i u katedrali u Mostaru. Rekla mi je jedna osoba koja poslužuje u katedralnoj župi, da, kad bi je god upitali da li se Gospa ukazala ovdje ili ondje u crkvi, ona bi potvrdila da je ondje gdje oni reknu.

Ne zaboravimo da se Gospa ukazuje na svakom mjestu gdje se vidioci nađu za vrijeme ukazanja: u kući, u crkvi, u vlaku, autu, Zagrebu, Dubrovniku, Sarajevu, Mostaru itd. I to istovremeno se ukazuje svima gdje god se nalaze. Prema izjavi Vicke, preda mnom njoj se ukazuje i kad u komu padne. Na upit da li se pokazuje na Križevcu odgovara - *Kronika*, 31. prosinca 1981.: "Istina je ono što svijet gleda. Skoro svaki dan padam pod križem".

Jednom na povratku iz Dubrovnika kamo je vidioce odveo fra Tomislav Vlašić, na povratku im se pokvarila kola i nisu mogli stići na vrijeme u Međugorje: "I dok su se djeca u automobilu molila, u $17{,}50^{h}$ Gospa im se ukazala".

Treba napomenuti da u Hercegovini ima još nekoliko grupa vidjelaca koji tvrde da se i njima ukazuje Gospa. Tako na upit djece iz Međugorja – Kronika, 22. siječnja 1982. - "Da li je pojava (ukazanje u Izbičnu) od Boga ili đavla?", Gospa odgovara: "Božje davanje!"

A kada su vidioci iz Izbična tvrdili da im je Gospa rekla da se moraju sastati s vidiocima iz Međugorja i ovi pitali Gospu je li to istina – *Kronika,* 21. siječnja 1982.: "Gospa se na taj upit nasmijala i rekla da ova djeca s onom (iz Izbična, primj. m.) ne trebaju imati nikakve susrete".

Ako uzmemo u obzir da takva ukazanja koji put traju samo 20-tak sekunda, s pravom se postavlja pitanje: kakva smisla sve to ima?

Zar ovakva "inflacija" ukazanja ne devalvira samu Blaženu Djevicu Mariju i njezina ukazanja? Što ima smisla da preko mise se samo nasmiješi Mariji i sluša Misu?

Gospa propagira događaje u Međugorju

Zapanjuje činjenica da sama Gospa daje upute da se propagiraju događaji u Međugorju. Hvali one koji propagiraju Međugorje i kaže: *Kronika,* 26. rujna 1982.: "Na pravom su putu. Nek samo ustraju!"

Poručuje mladima koji se spremaju na hodočašće na Široki Brijeg – *Kronika,* 29. srpnja 1983.: "Želim da cijelim putem molite i slavite Boga. Tamo ćete se susresti s mladima. Govorite im o porukama koje sam izrekla. Nemojte se stidjeti".

Isto tako poručuje o. E. Tardifu, i njegovoj družini – *Kronika,* 24. kolovoza 1983.: "Neka proklamiraju moje poruke cijelom svijetu. Neka u centru njihova nastojanja bude Isus, Isus".

Radi se o patru Tardifu, koji je po prilici mjesec dana prije ukazanja u Međugorju, rekao u Rimu p. Tomislavu Vlašiću na sastanku karizmatičnih lidera: "Ne bojte se, poslat ću vam moju Majku". [46]

Na upit dvojice svećenika iz Liverpoola – *Kronika*, 29. rujna 1983.: Što nam je činiti? - odgovara: "Propovijedajte poruke; govorite o događajima u Međugorju."

Isto tako - prema Laurentinu - gosp. M. D. Lhoustau pitao je vidjelicu Mariju preko jednoga beogradskog franjevca: "Kakvu poruku imate za naše svećenike?" "Dan kasnije primili smo ovaj odgovor: Blažena je Djevica rekla: 'Učinite da svećenici čitaju knjigu abbéa Laurentina i da je šire'".[47]

Iako abbé Laurentin kaže da uza sve poštovanje prema Mariji i ukazanjima, ne vjeruje da si ima pravo tom porukom služiti kao potvrdom autentičnosti njegova rada, u kontro-

---

[46] Usp. L. Rooney, *Alleluia,* br. 3-4/1983., str. 14.

[47] R. Laurentin, *La fin est elle proche? Dernières nouvelles de Medjugorje*, tal. prijevod, str. 31, nota 1.

verziji s biskupom, ipak je zanimljivo što on to spominje. Ne vidi se da on u takvu poruku ne vjeruje!

Posebno su oštre Gospine poruke biskupu da mora povjerovati u međugorske događaje:

"Mnogo je opasno ako se ne povjeruje. Zadnje ukazanje, zadnje poruke! To je najgore, ako ne povjeruje! Teško će biti; i narod i biskupe može odvratiti da povjeruju...

Ne, ako hoće da povjeruje; on mora povjerovati! (...) Jer sotona hoće da ga svlada. I ja se borim protiv nje. (...) Želim da se posti za njega, da mu Bog povrati Duha Svetoga".[48]

''Reci O. Biskupu da od njega tražim hitno obraćenje prema događajima u župi Međugorje, da ne bi bilo kasno. (...) Šaljem mu posljednju opomenu. Ako se ne obrati ili popravi slijedi ga moj sud i sud moga Sina Isusa. Ako ne ostvari ovo što mu poručujem znači da nije pronašao put moga Sina Isusa".[49]

Ona ustraje u svojim porukama biskupu. Čak se i "ponizuje" nazivajući biskupa ocem: "Oče, ja sam tu u Međugorju. Izabrala sam svoje vjesnike da preko njih širim svijetu radosnu vijest... Oče, nemojte progoniti moje svećenike, glasnike Božje riječi, ako već u moj dolazak ne vjerujete... Oče dragi, poslušajte moje riječi i zauzmite stav".[50]

Pitali su Gospu što ima poručiti Svetom Ocu Papi, *Kronika*, 16. rujna 1983., a ona je rekla: "Ja sam u svim svojim porukama poručivala svima, a napose Sv. Ocu da širi i propovijeda poruke koje sam ja dobila da prenesem od mog Sina. I ovdje u Međugorju želim reći za Papu riječ sa kojom sam došla, to je MIR da širi svugdje. I posebna poruka za nj da narod kršćanski spaja svojom riječju i propovijedanjem".

---

[48] *Izjava* JELENE VASILJ, 17. travnja 1983., fotokopija kod autora; također na Ordinarijatu u Mostaru.

[49] *Poruka* IVANA DRAGIĆEVIĆA, 21. lipnja 1983.

[50] *Poruka*, od 6. veljače 1985., koju je IVAN DRAGIĆEVIĆ poslao biskupu Žaniću, 7. veljače 1985.

To je samo jedna od mnogih poruka Svetom Ocu, a sve skupa samo mali isječak od cijele autopropagande Gospine u Međugorju. Meni se ne čini da je ovo u sukladnosti s poniznom Djevicom iz Nazareta!

Gospi je, prema *Kronici*, 3. lipnja 1983., postavljeno pitanje: - Fra Tomislav je naumio pozvati župu da moli i posti na nakanu da bi Crkva ove događaje priznala nadnaravnima. Smatra da je to obaveza župe: izmoliti taj dar. Da li je na pravom putu? Odgovor: - „Na pravom je putu. Neka župa moli za taj dar".

Nameće se pitanje: ako je toliko sudbonosno za svijet ukazanje Gospino u Međugorju, zašto je "ona" zabranila vidiocima da napišu i stave u kovertu koji je znak, što ga je obećala, da bi se mogla utvrditi autentičnost njezinih poruka? Čemu one "strašne" i prijeteće poruke biskupu, ako postoji drugi i lakši put da ga uvjeri u svoju prisutnost u Međugorju?

Smiješne i neprikladne stvari pripisane Gospi

Ima mnogo stvari u *Kronici* i *Dnevnicima,* koje su pomalo čudne, nevjerojatne i ne priliče Gospi. Ovdje ćemo iznijeti samo neke koje su, po mome mišljenju, dosta karakteristične za međugorske događaje.

Neprikladne stvari. Najprije moramo spomenuti - *Kronika* 18. kolovoza 1982.), da "Mirjana kaže da u viđenjima sve nebeske osobe (Isusa, Mariju, anđele) promatra trodimenzionalno, dok zemaljske osobe dvodimenzionalno (fra Jozo, nekog od vidjelaca").

Međutim u *Kronici* i *Drugom dnevniku* napisano je da je Gospa 19. listopada 1981., dok su neka djeca uz kotao za pečenje rakije pjevala pjesmu o fra Jozi Zovku, Gospa vidiocima u kući pokazala fra Jozu, koji je tada bio u zatvoru, i dala pozvati izvana djecu koja su pjevala da fra Jozo "vidi kako

slave Boga i njega". Jozo je poljubio djecu, "Gospa je poljubila Marinka (Ivankovića)", jer je "Marinko dosta žrtvovao" za vjeru. Kako "dvodimenzionalni" fra Jozo može ljubiti djecu? Da li i fra Jozo ima bilokaciju? On pozdravlja fra Zrinka i fra Tomislava.

U *Drugom dnevniku*, 21. listopada 1981. zabilježeno je da je Vicka s Jakovom i svojom sestrom razgovarala "o Jozi da nam ga je viditi danas kako se on osjeća i što će s njim biti (bilo je fra Jozi suđenje, primj. N. B.). Kad u tom trenutku naša soba je bila sva u svjetlosti... Gospa je došla. Prikazala nam je Jozu. Jozo je bio veseo i smijao se na nas. Rekla nam je da se ne bojimo za Jozu *on je svetac to sam vam davno rekla*".

Gospa fra Jozu proglašava svecem, pa možda zato i može ljubiti djecu, iako je "dvodimenzionalan".

Napominjem da u *Kronici* i *Dnevnicima* na mnogo se mjesta spominje da vidiocima Gospa pokazuje fra Jozu dok je bio u zatvoru. Isto tako i druge vidioce koji se nisu nalazili u Međugorju.

Tako prema *Kronici* i *Drugom dnevniku*, 12. studenoga 1981.: "Čim je došla započela je vjerovanje što smo prihvatili. Kad smo došli do 'rođen od Marije vazda Djevice' ona se iz dragosti *iz sveg grla nasmijala*" (*kurziv* N. B.).

Prema *Trećem dnevniku*, od 10. veljače 1982.: "Najdraža je molitva (Gospi, primj. N.B.) Vjerovanje, ali kada ga molimo onda se Gospa samo smije."

Na mnogo se mjesta spominje da se Gospa ovako bezrazložno smije, pa i onda kada govori o veoma ozbiljnom "hercegovačkom slučaju" s dvojicom kapelana!

Gospa, prema *Kronici* i *Drugom dnevniku*, od 22. studenoga 1981., otkriva "špijune" na ukazanjima. A prema istoj *Kronici* i *Drugom dnevniku*, od 7. prosinca 1981., ona susreće na putu Vicku i Jakova prema Jakovljevoj kući i kaže im da požure, jer je "ona već u kući. Zasmijala se na nas i otišla kao jedan oblak"; a kad su došli do vrata, "ona je već bila u kući".

Kronika i *Drugi dnevnik*, 8. prosinca 1981.: “Ispod Gospinih nogu se ocrtavala neka velika tama kao dim i pepeo. Gospa je lebdila a tama i dim se oko nje širio”.

Drugi dnevnik, *Kronika ukazanja*, od 26. listopada i 29. studenoga 1981. i u rukopisu *Prvoga dnevnika* na tri mjesta Gospa započinje pjevati, pa i pjesmu “Kraljice svete krunice”.

Gospa, prema *Kronici,* od 7. siječnja i 11. travnja 1983. i 4. lipnja 1983., vidiocima priča svoj životopis. “Priča im i gledaju je u njenom razvoju”, i to u nastavcima kao na filmu. To čini svakome napose i, kako se čini, nekima u “skraćenom izdanju”, jer je Jakovu završila pričanje 11. travnja 1983., Ivanki 22. svibnja 1983., Vicki negdje u 1985. godini.

Gospa se pojavljuje na koru u crkvi “gleda narod i smije se”, kako je zapisano u *Trećem dnevniku*, 24. veljače 1982.; “drži ruke raširene i lebdi s jednog mjesta na drugo”, *Treći dnevnik*, 7. ožujka 1982., a, opet prema *Trećem dnevniku*, 12. ožujka 1982., u nekoj kući za vrijeme ukazanja počinje pjevati “Kriste, u tvoje ime”, ali ne ispočetka nego onu strofu do koje je zadnji put došla, a “mi smo za njom, a ona *sve okolo nas kruži po onoj sali* i stavlja ruku na našu glavu” (kurziv N. B.).

Vicka priča kako su imali viđenje 30. lipnja I981. u Cernu, susjednom mjestu udaljenom od brda ukazanja nekoliko kilometara: ‘’Mi smo otale vidjeli Podbrdo i narod na njemu. A kada smo mi počeli moliti, nad narodom se ukazao neki svijetli oblak, ali odmah se vidilo da je to Gospa. Mi smo je brzo jasno vidili. Plovi po zraku... Haljine se na njoj nišu. Plovi, plovi pravo k nama. To je nešto divno bilo.” (...)

A odlazila je “Isto kô kad je i dolazila. (...) Opet je polako plovila prema Podbrdu. Spustila se nad oni narod što gori čeka i nestala”.[51]

---

[51] J. Bubalo, *Tisuću susreta...*, str. 46.

Ivan kaže da se Gospa, kad dolazi, pretvori u pticu i tako se spusti ili moderno rečeno "aterira".[52]

Ovo već ulazi u suvremenu fantastiku svemirskih brodova, nasuprot onomu što tvrdi abbé Laurentin, da Gospa ne dolazi iz svemira kao neki svemirski brod.[53]

Vicka svojom rukom bilježi 14. ožujka 1982. u svoj *Treći dnevnik* da je u 6 sati i 15 minuta ujutro pogledala na Križevac "i odjednom sam ugledala Gospu isto kao preda mnom stoji i obilazi oko križa i to lebdeći u zraku, jednu je ruku držala naslonjenu na križ". To je bilo zimsko jutro kad se još nije bilo sasvim ni razdanilo, a udaljenost je bila možda 1 i pol do 2 km.

Kakva smisla ima to rano jutarnje Gospino "lebdeće" obilaženje oko križa?

Fantastične stvari kao istinite. Tri djevojke iz Čitluka na povratku s mise vidjele su da: "Iz svjetlosti je izniknulo petnaestak drugih likova kao u fratarskoj odjeći". Vidioci pitaju Gospu za taj slučaj, a ona odgovara ''da je to nadnaravno viđenje te da je i ona bila među tim svecima": *Kronika,* 25. listopada 1981.

Anđa Džambo iz Mostara u molitvi vidi trinaest osoba gdje dolaze s istoka, a drugi put šest. Gospa odgovara: "Da, to je pravo viđenje. To su bile duše u čistilištu tvoje bližnje rodbine. Za njih trebaš moliti": Kronika, 4. studenoga 1982.

Ovdje ulazi i slučaj s krvavom maramicom. Pričalo se da je neki čovjek vozeći narod, naišao na čovjeka koji je bio sav u krvi. Ovaj je vozaču dao krvavu maramicu da je baci u rijeku. Vozeći dalje naišao je na neku ženu koja je od njega zatražila

---

[52] Snimio na vrpcu Grgo Kozina, 2. siječnja 1982., vrpca je kod biskupa Žanića na Ordinarijatu.

[53] Usp. R. Laurentin, *La Vierge apparaît - Elle a Medjugorje*, Paris, 1984., str. 145.

krvavu maramicu. Vozač joj je pružio svoju maramicu, ali je ona tražila onu krvavu, a kad ju je njoj dao, žena je rekla: "Da mi je nisi dao, bio bi strašni sud svima". Vidioci su pitali Gospu za ovu priču i "Gospa je rekla da je to istina". Krvavi je čovjek bio Isus, a ona žena koja je tražila krvavu maramicu bila je glavom sama Gospa: *Prvi dnevnik*, 4. rujna 1981.

Naveli smo već prije da je Gospa isto tako potvrdila kao istinitu priču, da se vrata na fra Jozinoj ćeliji u zatvoru otvaraju kad god ih zaključaju (aluzija na okove sv. Petra u tamnici) i kad ga poliju vodom, on je odmah suh: *Prvi dnevnik*, 30. kolovoza i 31. kolovoza 1981.

Vidioci: "Također su pitali (za) čudnu pojavu u Lištici u dvjema obiteljima: Gospine su se slike okretale i jedna je djevojčica "vidjela" Gospu. Na upit djece za ovo, Gospa je odgovorila da je istina da se slike okreću - to je Gospa učinila da povjeruju - ali da nije istina da je djevojčica Gospu vidjela": *Kronika*, 15. rujna 1981.

Ovdje nije sasvim jasno kako su se slike mogle okretati. Jer redovito vise pričvršćene na zid!

Gospa kao "servisna služba" za sve stvari. U Međugorju su pitali Gospu za svakakve stvari i ona je gotovo uvijek odgovarala. Fra Tomislav Vlašić pitao je: kada treba biti redovna misa, kada misa za bolesnike, treba li početi s molitvenom grupom?

Odgovor: - Redovna misa u 18 sati neka trajno ostane, misa za bolesnike u određeni dan koji najbolje odgovara. Neka fra Tomislav počne s molitvenom grupom: *Kronika*, 6. listopada 1981.

Pitaju za bjelinu koja se pojavljuje na križu na Križevcu, je li nadnaravna, i Gospa to potvrđuje: *Drugi dnevnik*, 22. listopada 1981.

Kad slaviti misu na Božić: da li u 18 sati ili u pola noći? "U pola noći", odgovara Gospa: *Kronika,* 30.listopada 1981.

Kada će slaviti blagdan Kraljice Mira? Gospi je najdraže da to bude 25. lipnja, jer je svijet tada prvi put došao na brdo ukazanja: *Kronika*, 2. veljače 1982.

Da li osnovati molitvenu zajednicu svećenika, redovnica i civila? - "Molitvene zajednice su potrebne po svim župama": *Kronika*, 11. travnja 1982.

Da li početi akciju mirenja među svećenicima? Odgovara: Da!

Da li kupiti potpise protesta za Vegu, Prusinu (neposlušni kapelani) i mostarskog gvardijana fra Vladu Kozinu? Odgovor: Ne!: *Kronika*, 21. travnja 1982.

Da li su svjetlosni znaci od Boga? Odgovara da su od Boga! "To su Božji znaci, a ne prirodne pojave": Kronika, 22. travnja 1982.

Da li napisati obećani znak i staviti u kovertu, kako biskup traži? "Gospa je odgovorila: Ne! To sam samo vama povjerila. Reći ćete to kad vam ja reknem": *Kronika,* 8. svibnja 1982.

Da li će doći do trećega svjetskog rata? "Neće doći do trećeg svjetskog rata": *Kronika,* 12. srpnja 1982. Možemo, dakle, biti sasvim mirni! Ali je jako čudno da ovako važnu stvar - barem što je meni poznato - nitko nije objavio!

Fra Tomislav Vlašić postavio je mnoga pitanja, ali u *Kronici,* 21. srpnja 1982. donosi samo odgovore. Evo nekih odgovora: ''Neka se moli na nakanu duša u čistilištu 7 Očenaša, Zdravomarija i Slavaocu te vjerovanje.. (...).

Najbolji je post o kruhu i vodi.

Postom i molitvom se mogu zaustaviti ratovi.

Postom i molitvom se mogu zaustaviti prirodni zakoni. (...) Svi osim bolesnika dužni su postiti".

Slično je postavio mnoga teološka pitanja (njih 11), 24. i 25. srpnja 1982., ali donosi samo odgovore. Donosimo samo dva, jer će se s teološkim pitanjima pozabaviti neki drugi član Komisije.

“Čovjek koji je u životu mnogo zla učinio može izravno u nebo, ako se ispovjedi, skrušeno pokaje i pričesti na kraju života”: *Kronika*, 24. srpnja 1982.

“Danas mnogo osoba ide u pakao; Bog dopušta svojoj djeci da trpe u paklu, jer su počinili teške grijehe, koje on *ne može oprostiti*”: *Kronika,* 25. srpnja 1982. (kurziv N. B.).

Nije baš sigurno da se može jednostavno i direktno odmah u nebo poslije teško grješnoga života, iako se na času smrti pokaje i primi sakramente, a još je manje teološki sigurno da ima grijeha koje Bog ne može oprostiti. Za mene je mnogo sigurnije da vidioci nisu mogli prenijeti onako precizne teološke odgovore, kako ih je p. Vlašić formulirao u *Kronici.*

Kad se počelo po župi govoriti da će neki fratri biti premješteni iz Međugorja, Jelena Vasilj i za tu stvar pita Gospu. “Vi budite mirni. Poglavari imaju vlast, ali oni ne mogu ništa bez Božje volje”: *Kronika*, 11. lipnja 1983.

“Da li da fratri počnu iskop oko crkve za klima uređaj ili trebaju pitati vlast za to? “Neka ne započinju bez pitanja”, odgovara Gospa.

Postavljeno je pitanje preko vidioca Ivana: “Što želiš da svećenici propovijedaju i govore za devetnicu godišnjice ukazanja? Neka oni čine što misle da je najbolje. Ipak dobro bi bilo da kroz ove dane podsjete vjernike na događaje koji su se ovdje zbili s mojim dolaskom”: *Kronika*, 14. lipnja 1983.

Čini se da Gospi nije bilo dovoljno ovo što je rekla, pa, po Jeleni Vasilj, predlaže, dva dana kasnije, devet točno određenih tema za devetnicu godišnjice ukazanja: *Kronika*, 16. lipnja 83.

Moglo bi se navesti još mnogo sličnih stvari gdje se vidi da se sve želi staviti pod autoritet Gospin, pa i tako trivijalna stvar smiju li fratri početi kopati oko crkve bez dozvole vlasti. Trebalo je još samo da Gospa odredi što će se svaki dan spremati za jelo. A i tu je rekla da je najbolje kruh i voda!

d) *Gospa kao "duhovni vođa" u župi*. Gospa poručuje: „Neka fra Tomislav počne s molitvenim grupama, jer je to jako potrebno": *Kronika*, 6. listopada 1981

Dan kasnije fra Tomislav pita: "Da li da ovdje osnujemo zajednicu kakvu je sv. Franjo osnovao?" Gospa odgovara: "Bog je sv. Franu odabrao za svog izabranika. Dobro bi bilo da slijedite njegov put": *Kronika,* 7. listopada 1981.

Već 20. listopada 1981. Tomislav je zapisao u *Kronici*: "Započet je rad molitveno-meditativni s odraslima. Bilo je toliko zainteresiranih tako da nisu mogli svi stati u klupe. Odlučeno je da ponedjeljkom bude zrela mladež, utorkom odrasli, a subotom srednjoškolci iza redovnog vjeronauka."

U nedjelju 1. svibnja 1983. Gospa je obećala Jeleni Vasilj da će joj govoriti o vjeri i uvoditi u vjeru. Ako hoće može bilježiti. A u ponedjeljak 2. svibnja 1983. već joj je počela govoriti o vjeri. Može to prenositi i Marijani Vasilj (ona vidi Gospu ali ne čuje glas), ali ne drugima.

Prema *Kronici,* 2. svibnja 1983., Jelena je pitala: "A zašto te Marijana ne čuje?" - "Ne želim vas razdvajati", reče Gospa. Čudan odgovor, jer nije jasno zašto bi se razdvojile, ako bi i Marijana čula. Možda bi postala "samostalna vidjelica", a ovako je ovisna o Jeleni!

Već 25. svibnja 1983. Gospa, da bi proširila svoje "duhovno" vodstvo, poručuje po Jeleni Vasilj fra Tomislavu da sabere grupu od dvadesetak mladih koji su spremni potpuno poći za Isusom. Može ih biti i više i neka to bude u roku od mjesec dana, jer će ih ona (Gospa) uvoditi u duhovni život.

Njima će povjeriti posebne molitveno-pokorničke zadatke za neke nakane. Moraju se odreći onoga što im je najdraže. Preporučava da to budu one osobe koje žele biti fratri i časne. „*Ona će im dati pravila*. Po tim pravilima moći će se posvećivati i druge osobe bez obzira na stalež".

U svezi s njezinom porukom od 25. svibnja 1983. fra Tomislav je počeo skupljati grupu i pita: "Da li je dobro ono što

je započeo?” Gospa odgovara: “Ono je dobro. Nek ustraje!”: *Kronika,* 3. lipnja 1983.

Jelena Vasilj kaže kako je Gospa vodi u duhovnom životu: “Gospa je pouči jednu stvar u duhovnom životu. Iza toga je prati na tom putu i potiče da što bolje svlada. Dotle joj nove stvari ne govori”: *Kronika,* 6. lipnja 1983.

Gospa preko Jelene poručuje “da će Gospa s grupom koju je željela uskoro početi raditi, ali da će pravo uvođenje za tu grupu biti tek najesen”: *Kronika,* 10. lipnja 1983.

Jelena Vasilj: “Kaže da Gospa želi da se do Godišnjice ukazanja formira već spominjana grupa. Od članova koji žele pristupiti toj grupi - koju bi ona (Gospa) vodila preko vidjelaca - za sada traži” potpunu spremnost izvršavati Isusove želje, dnevna molitva od tri sata, spremno postiti u određene dane; bit će i tri dana posta o kruhu i vodi preko sedmice, ali na preskok itd.

Grupu bi ipak vodio neki vidjelac iza kojeg bi “stajala” Gospa da mu poraste autoritet!

Kako je svršilo ovo Gospino duhovno vodstvo njezine grupe i pojedinaca, ne mogu reći, jer mi nedostaje dokumentacija. Napomenuo bih samo da su pomalo čudna ova “viđenja” Jelene Vasilj. Fra Tomislav kaže: “Ona vidi i čuje samo srcem. Jasnoća slike i glasa ovisi od njezine čistoće srca i svetosti”: Kronika, 16. travnja 1983.

Kroničar je zabilježio 15. kolovoza 1983. kako Jelena opisuje svoje viđenje: “Gospa je došla svečana. Iz zvijezda se iskrilo, a iz nje je išla milina. Zatim je došlo mnogo malih anđela koji su slavili. Iza toga došao je Isus sav u bjelini. Gospa je rekla: Ovdje sam sretna. Mnogi me ljudi štuju“. Može li se sve ovo “srcem vidjeti” ili je ovo plod dječje mašte? “Šestero vidjelaca vide očima i čuju ušima, ona (Jelena) vidi i čuje samo srcem”, a, čini se, isto tako “jasno” kao ostali vidioci!

Iako Gospa potiče osnivanje molitvenih skupina i sama ih želi “voditi”, ipak, kad je predsjednik komisije za vjerska pitanja zatražio da se ukinu molitvene grupe, jer da od tih

grupa ovise i viđenja, upitana o tome, Gospa je rekla: "Bolje bi bilo da se za neko vrijeme prestane s molitveno-meditativnim susretima radi vlasti. Kasnije, ako mognete nastavite opet": *Kronika*, 1. ožujka 1982. Vidimo i ovdje kako "Gospa" poštuje odluke civilne vlasti, ali nije takva, kad se radi o odlukama crkvene vlasti (kapelani).

Napomenimo da su drugi vidioci pitali Gospu o "viđenjima" Jelene Vasilj, "ali Gospa nije ništa odgovorila": *Kronika*, 20. prosinca 1982.

Moglo bi se još mnogo stranica napisati kako je Gospa "uvučena" da se bavi svakidašnjim trivijalnim stvarima koje je degradiraju.

Gospa dosta često mijenja raspoloženja: "Gospa je tu večer bila jako 'uslužna'. Na sva pitanja je odgovarala (...). Dozvolila je prisutnima da je dodirnu": *Kronika,* 5. prosinca 1981.

A drugi put kaže Vicka: "Kad sam ja postavila jedno pitanje Gospa nije odgovorila i rekla ne pitajte me svašta": *Drugi dnevnik*, 2. prosinca 1981.

Na samu svetkovinu Bezgrješnog začeća Gospa je bila jako ozbiljna. "Ni na jedno pitanje nije odgovarala": Kronika, 8. prosinca 1981. Vickina je Gospa uvijek vesela i gotovo se stalno smije, pa i onda kad govori o teškim i ozbiljnim problemima (npr. o "hercegovačkom slučaja").

Naprotiv Marijina Gospa zna plakati, kad se spomene ime biskupa Žanića: "Iz Gospinih očiju potekla je jedna velika suza. Kotrljajući se niz njezino lice nestala je u oblaku ispod Gospinih nogu... I još više je počela plakati . I otišla je u nebo plačući".[54]

Također i Gospa Jelene Vasilj zna plakati: "Danas je Gospa Jeleni došla tužna i zaplakana... Plakala je zbog teških grešnika. Rekla je da daje sve milosti, ali se oni ne obraćaju": *Kronika*, 20. travnja 1983.Jednom je prije Gospa rekla da "nema

---

[54] *Izvještaj* fra T. VLAŠIĆA biskupu Žaniću, 22. kolovoza 1984.

sve milosti. Bog joj daje ono što ona izmoli": *Kronika,* 3. listopada 1982.

Je li možda Gospa zaboravljiva? Ili svaki vidjelac ima "svoju Gospu?"

Ako se uzme u obzir sve izneseno - a ovo je samo dio jedne cjeline - moglo bi se reći da u svim ovim postupcima ima dosta magijskih primjesa: Gospa je manje osoba koja je dostojna klanjanja i štovanja, a više sredstvo ispunjenja ljudskih želja i postizanja osobnih ciljeva. U prilog ovomu govori i ono što je Vicka zapisala 4. ožujka 1982. u svoj originalni *Treći dnevnik*, da je Gospa rekla: "Ako imate neke probleme, mene zazovite ja ću odmah doći i pomoći ću vam i kazati kako ćete to najbolje riješiti".

To je u sukladnosti s onim što je izjavila Ivanka: "Sada, ako dođe neka žurna potreba, kad je mi molimo, Ona dođe".

S Gospom se može jednostavno "manipulirati" i ona se "ukazuje" kada to zažele vidioci!

Zaključak

Ovdje sam iznio manje poznatu ili u široj javnosti sasvim nepoznatu stranu međugorskih događaja. Zagovornici Međugorja nisu iznosili ove tamne strane. Prešućivali su ih. Za jednostrano obavještenje svjetske javnosti najveću odgovornost snosi abbé R. Laurentin, jer je u neke stvari bio najbolje upućen a prešućivao ih. Ako je nešto i izišlo u javnost, opravdavao je na neprihvatljiv način.

Kad u svojoj knjizi govori o ukazanju u Cernu 30. lipnja 1981. prešućuje važnu činjenicu da je tada Gospa rekla da će se ukazivati još samo tri dana i da je 3. srpnja 1981. rekla da je to zadnje ukazanje.[55]

---

[55] R. Laurentin, *La Vierge apparaît - Elle a Medjugorje*, str. 39-40.

Isto tako kad govori o ekstazi[56] ne spominje da su vidioci dosta dugo u početku za vrijeme ukazanja razgovarali s prisutnim svijetom i odgovore Gospine prenosili odmah okupljenim vjernicima. Iako je to znao - prema njegovu priznanju Jeanlouisu Martinu - ipak kaže u spomenutoj knjizi: da je za vrijeme viđenja: "Ta suspenzija drugih načina osjetne spoznaje je stalna. Ta suspenzija uvjetuje ovu izvanrednu percepciju. Izgleda da je ona (suspenzija) nužna".[57]

Kasnije će abbé Laurentin promijeniti svoje mišljenje o ekstazi. Čini se da tu polazi od činjenice da su međugorski vidioci za vrijeme viđenja u ekstazi i nastoji prilagoditi definiciju ekstaze prema onomu što se kod njih odvija. On kaže: "U Međugorju (kao nekada u Lurdu ili Pontamainu) komunikacija s vanjskim svijetom samo je djelomično prekinuta. Taj prekid može biti različito i funkcionalno moduliran prema okolnostima".[58] Znači da stalna suspenzija drugih načina spoznaje ipak nije nužna kako je prije tvrdio.

Vicka u svom originalnom Dnevniku opisuje kako je jedna Slovenka "opipala" Gospu za vrijeme viđenja: "Ja sam joj rekla da može prići, jer je Gospa došla u 6 sati i 10 minuta. Ona je prišla ispružila ruke. Ja joj nisam mogla reći gdje se što nalazi. Ona je odmah pala pred Gospu i plakala. Gospa se na to nasmijala i rekla: 'Malo je ovakvi kao što je ova žena`": Treći dnevnik, 1. ožujka 1982.

To je bilo više od 8 mjeseci nakon što je počelo "ukazanje" Gospino u Međugorju, a Vicka za vrijeme ukazanja vidi svijet oko sebe i razgovara s njim! Po novoj Laurentinovoj definiciji ekstaze, to ne bi smetalo da je Vicka u tome trenutku bila

---

[56] *Ondje,* str. 137-146.

[57] *Ondje*, str. 141: "Cette suspension des autres modes de connaissance sensible est constante. Elle conditionne la perception d'exception. Elle parait necessaire"; talijanski prijevod, str. 136.

[58] H. Joyeux, - R. Laurentin, *Études Medicales* ect. 1985., str. 17; hrvatski prijevod, I. Bagarić, *Liječničke i znanstvene studije*, str. 23.

u ekstazi i istodobno komunicirala sa svojom okolinom. U takvu slučaju ovakva ekstaza ne dokazuje ništa. Dapače i u drugim religijama postoje "ekstaze" još jače od takvih, gdje za vrijeme obreda bosim nogama gaze po žeravi bez ikakvih opekotina.

Iako nisam kompetentan davati stručno mišljenje o liječničkim ispitivanjima vidjelaca u Međugorju, čini mi se da jedna primjedba može stajati: vidioci su gotovo uvijek unaprijed znali kakva će biti ispitivanja i mogli su tako uskladiti svoje vladanje.

Uzmimo npr. ispitivanje sluha kod Ivana za vrijeme ekstaze. Sve se temelji na Ivanovoj izjavi da ništa nije čuo, pa ni druge vidioce, kad su naglas molili Oče naš... Jer je ista stvar s Ivanom učinjena i prije ekstaze, znao je kako se to odvija i mogao je prilagoditi svoje vanjske reakcije. Koliko se može imati povjerenja u Ivanov izjavu, ako znamo da Ivan nije uvijek davao istinite izjave? Osim toga 29. svibnja 1985. vidjelice Vicka i Ivanka izjavile su pred dr. Željkom Puljićem i preda mnom da za vrijeme viđenja, kad naglas zajednički mole Oče naš, one čuju druge vidioce da mole kao i one. Ne bih ulazio u druge aspekte ekstaze, jer će to netko drugi obraditi, ali je očito da će abbé Laurentin još morati "dotjerivati" svoju definiciju ekstaze.

Kod liječničkih ispitivanja još jedna stvar upada u oči: "Gospa" ne prihvaća ispitivanja koja se nisu mogla provjeriti i prije ekstaze: npr. osjetilo opipa. Vidioci kažu da mogu dirati Gospu. Dodir se može provjeriti aparatom. Jakov je trebao za vrijeme viđenja pružiti Gospi ruku i to bi aparat registrirao, ako bi bio dodir. Jakov se opravdavao da je zaboravio Gospi pružiti ruku, a Ivanka i Marija su rekle da Gospa nije pristala na takav pokus![59]

---

[59] Usp. *Études medicales,* str. 38, hrvatski prijevod, str. 46.

Doista čudno da Gospa, koja tako kategorički traži od biskupa da povjeruje da je ona u Međugorju, ne prihvaća testove koji bi barem u nekoj mjeri dali naslutiti da je prisutna. Već smo prije rekli da je vidiocima zabranila napisati u čemu se sastoji znak koji je obećala i zapečatiti u kovertu, kako je biskup tražio. Isto tako nije odgovorila na pitanje koje je postavio biskup u zapečaćenu kovertu, a odgovarala je na tako smiješna pitanja kao ono: smiju li kopati oko crkve za klima-uređaje bez dozvole vlasti.

I s testiranjem Vicke bilo je isto. Vicki je stavljen laringofon, specijalni aparat koji se stavi uz grlo i služi osobama kojima je operiran grkljan, da se na vani može razumjeti ono što iz dubine govore. On je trebao pokazati da li za vrijeme ukazanja, kad vidioci tiho "šapuću" (barem se tako čini onima koji promatraju), s Gospom oni ipak izgovaraju neke riječi.

Viđenje je trajalo kratko: samo 22 sekunde. Aparat je ipak počeo funkcionirati, iako se nije moglo dešifrirati što je rečeno, kako kaže Laurentin. Vicka im je rekla: „Gospa me je pozdravila sa hvaljen Bog, a ja sam odgovorila". Gospa je zatim - gledajući u aparat - rekla: "To nije potrebno" i smijući se nestala, premda je te večeri (u 9 sati i 30 min.) trebala Vicki priopćiti neku poruku, otišla je neobavljena posla.[60]

Je li se Gospa "preplašila" ovoga testa i zašto? Ili se preplašila Vicka svoga glasa za koji je pretpostavljala da se ne će čuti? Vidioci kažu da ne šapuću nego govore glasno kao i onda kad nemaju viđenje. Ako, u tom slučaju, Gospa može učiniti da drugi taj njihov govor ne čuju, zašto nije mogla ušutkati i laringofon da ne buči?

---

[60] *Études medicales,* str. 98. Ovaj pokus s Vickom hrvatski je prevoditelj ili izdavač bez ikakva obrazloženja ispustio. Trebao je biti na str. 105. Valjda se i njima Vickin susret i razgovor s „Gospom" učinio smiješnim (*primjedba priređivača*).

Iznio sam neke činjenice na razmišljanje svima onima koji budu ovo čitali, pa neka pokušaju samo doći do zaključka o istinitosti međugorskih ukazanja. Ja sam stvorio svoj sud na temelju svih činjenica do kojih sam mogao doći (ne samo ovdje iznesenih) i svakako da se ne smatram u tome nepogrješivim. To je obično ljudsko mišljenje i vrijedi onoliko koliko vrijede iznesene činjenice.

DODATCI PRIREĐIVAČA

U ovim Dodatcima iznosimo najprije dva usporedna dokumenta. Prvi je, na lijevoj strani, tekst onoga što je Vicka Ivanković, na zahtjev biskupa i Komisije, dostavila na Ordinarijat tek 17. svibnja 1983., a drugi je dokument, na desnoj strani, tekst onoga što je o. Radogost Grafenauer, slovenski isusovac, dostavio biskupu Žaniću više od godinu danu prije toga, u veljači 1982. Čitatelj će moći provjeriti sav zapetljaj, odnosno petljavinu poruka mostarskim kapelanima i mostarskomu biskupu. ne možemo nikako ni misliti ni vjerovati da se Ogledalo pravde na ovakav način oborilo na mjesnoga biskupa koji je tražio crkveno poštovanje i kanonsko postupanje prema novoj zakonito osnovanoj katedralnoj župi, posvećenoj upravo Njoj, Blaženoj Djevici Mariji, Majci Crkve. A ta je katedralna župa - nota bene! - trebala biti osnovana Decizijom iz daleke 1889. godine! Kako to da se ukaza ovako nemilosrdno obrušila na biskupa Žanića s namjerom da zaštiti dvojicu nepokornih kapelana, kako bi ostali u Mostaru, da rovare protiv Crkve Božje?! Nigdje se ne vidi da međugorska pojava sa svojim uzastopnim protucrkvenim "porukama" tako stoji u službi škandaloznoga "hercegovačkoga slučaja" neposluha kao ovdje. I možda ni u jednoj drugoj prilici i poruci ne dolazi tako jasno do izražaja constat de non supernaturalitate - tj. jasnoća da se uopće ne radi o nadnaravnim ukazanjima i porukama, a najmanje Gospinim - kao u ovom prežalosnom slučaju i procesu.

Treći se dokument odnosi na proces dvojice kapelana koji je vođen na razini Reda manje braće, Kongregacije za ustanove posvećenoga života i društva apostolskoga života i Državnoga tajništva.

Dodatak I.

Vicka Ivanković:

19. Prosinca 1981. - Subota

Pitala sam za hercegovački problem, posebno na ono što se odnosi na Fra Ivicu Vego.

Gospa je rekla, da je za ove nerede najkrivlji biskup Žanić, za Fra Ivicu Vegu rekla je, da on nije kriv, ali da Biskup ima svu vlast. Rekla mu je da ostane u Mostaru i da odatle ne ide.

Radogost Grafenauer:

19. XII. 1981. Subota:

Vicka je pitala za hercegovski problem, posebno za ono što se odnosi na fra Ivicu Vego.

Gospa je rekla, da je za ove nerede najkrivlji biskup Žanić. Za fra Ivicu Vego rekla je, da on nije kriv, ali da biskup ima svu vlast. Rekla mu je, da on ostane u Mostaru i da odatle ne ide. Tomislav je k tome pribilježio: Ovo o biskupu i fra Ivici Vego: pitao sam nekoliko puta i Vicka mi je uvijek isto odgovarala. Kad sam postavio alternativna pitanja, da provjerim doslovce što je Gospa rekla: je li rekla, da je biskup kriv za nerede u biskupiji ili da u zadnjim slučajevima (vezanim uz kapelane) pravi pogrešne poteze. Vicka mi je odgovarala, da je Gospa rekla, da je biskup napravio krive poteze, ali da ne može to doslovce ponoviti…

Tu je očito kako djeca doslovce ne prenose odgovore, nego svojim riječima. Koji put njihove riječi dadnu poruci drugi ton. Stoga u tim viđenjima treba stvarno uvijek računati s djecom: sa svim njihovim nedostatcima u pamćenju, značaju i ponašanju…

(Vicka nije dostavila za ovaj dan)

31. XII. 1981. Četvrtak:

Ivan je Gospu pitao: kako pokrenuti svećenike koji ne vjeruju ukazanjima?

Gospa je odgovorila: Treba im reći da sam ja oduvijek svijetu prenosila Božje poruke. Prava je šteta što ne vjeruju. Vjera je sastavni dio njihova života, ali nikoga nije moguće prisiliti da vjeruje. Vjera je glavni oslonac iz kojega sve potječe.

3. Siječnja – Subota (=1982) –

Svi vidioci skupa pitali smo Gospu za Ivicu Vegu.

Gospa je odgovorila: *Ivica nije kriv. Ako ga izbace iz fratara, neka bude hrabar. Ja svaki dan govorim "Mir, mir!" a sve više ima nemira. Nek ostane! Ivica nije kriv. To je ponovila tri puta. Svi smo čuli i rekli mu: Biskup ne pravi red i zato je on kriv. Neće ni on vazda bit biskup. Pokazat ću ja pravdu u kraljevstvu.* To je trajalo deset minuta, sve o Ivici

3. I. 1982. Nedjelja:

Svi vidioci skupa pitali su Gospu za Ivicu Vego.

Gospa je odgovorila: Ivica nije kriv. Ako ga izbace iz fratara, neka bude hrabar. Ja svaki dan govorim: 'Mir, mir!' a sve više ima nemira. Nek ostane! Ivica nije kriv. To je ponovila tri puta. Svi smo čuli i rekli mu: Biskup ne pravi red i zato je on kriv. Neće ni on vazda biti biskup. Pokazat ću ja pravdu u kraljevstvu. To je trajalo deset minuta, sve o Ivici

Mirjana je zapisala drugačije: Naša Majka je poručila dragom biskupu, da je malo prenaglio u svojoj odluci i da treba još jednom razmisliti i da obje strane sasluša. Moli ga da bude pravedan i strpljiv. Ona, mila majka, misli, da dvojica njenih slugu nisu krivi (u bilješci o. Grafenauer dodaje: Ove dvije različite verzije u biti iznose istu poruku. Ovdje se očitava uloga temperamenta u prenošenju poruke).

11. Siječnja 1982 - ponediljak -

Pitali smo ponovno za dvojicu Mostarskih kapelana i Gospa je ponovila dva puta ono što je prije rekla.

11. I. 1982. Ponedjeljak:

Pitali su ponovno za dvojicu mostarskih kapelana i Gospa je ponovila dva puta ono što je i prije rekla. Posebno je djecu potakla, da sudjeluju na misi, da je, po mogućnosti, čekaju u crkvi, jer je tamo bolje.

20. Siječnja 1982. - Petak –

Ja sam postavljala neka pitanja za Ivicu Vegu i Fra Ivana Prusinu, a isto tako, neka mi je i sama Gospa odgovorila.

Gospe moja, novine pišu, da su Ivica i Ivan izbačeni iz fratara. Ona je odgovorila: *Nisu izbačeni!* Nasmijala se. *Reci im samo, neka budu mirni i hrabri. Ima mnogo kušnji. Neka ustraju! Neka novine samo pišu! Na to neka neobraćaju pažnju, jer to nije ni važno.*

Gospe moja, jednom ovo smiri, pa da Ivica i Ivan nemaju nikakvih problema.

Gospa je odgovorila: *Sve ću ja to smiriti.*

Spomenula je i neke fratre iz Mostara, *ali neka, bit će prilike da im reknem, ima ih trojica glavnih.*

Gospe, šta je sa Biskupom? Hoće li on izmijeniti svoje držanje?

- Gospa je odgovorila *ja neću žuriti. Ja čekam, hoće li popustiti na ove moje poruke, koje sam slala preko vas.*

Ali meni (=Vicki) je to tako teško. Previše je to zamene, a kamo li za Ivicu i Ivana!

Jučer, dok smo bili sa Gospom, pitali smo je može li izmoliti jedan Očenaš za njih dvojicu. Odmah je rekla: *Može*. I počela je moliti. Kad smo završili, nasmijala se i meni reče: *Tebi ništa nije drugo u glavi samo njih dvojica*. Ja rekoh: pa i nije!

20. I. 1982. Srijeda:

Fra Tomislav je postavio pitanje Gospi:

1. Da li je vrijeme da se započne akcija pomirenja među svećenstvom ili da čekamo nekih događanja?

Gospa je odgovorila: Vrijeme je, da se otpočne s pomirenjem. Sredite to među sobom. Zar ne znate, da ste svi vi prava braća?

2. Da li da se kupe potpisi protesta za fra Ivicu Vego i fra Ivana Prusinu i drugi potpisi opet za mostarskoga gvardijana fra Vladu Kozinu, koji je svrgnut (Aksa, Glas koncila i Vjesnik biskupije objavili su njihovo otpuštanje iz Reda i suspenziju a divinis):

Gospa je odgovorila: Ne! Nikakvi potpisi!

Četvrtak 15. IV. 1982.
Ivica Vego i Ivan Prusina

Ja sam postavila pitanje Gospi ovako: Općenito da mi sve kaže o vama dvojici. Ona se najprije nasmijala i počela govoriti. *Oni nisu ništa krivi.* Ponovila je dva puta. Neka se zato ništa nebrinu. *Ima ih dosta protiv nji dvojice, koji jedva čekaju da ih izbace i da odu iz Mostara. Biskup je tu kriv a ima ih puno koji ga podržavaju i svaki dan govore da vas izbace, da vas više neviđaju. Nemojte slušati nikoga! Nemojte sebi ništa predbacivati, i što je svakako važno - da neidete iz Mostara.*

Čine veliku nepravdu prema vama, neće da rade po Božjem zakonu, nego svi protiv njega i zadaju vjeri i crkvi velike udarce i unose još veći nemir.

Gospe moja ti si rekla, da ćeš ti Biskupu nečim pokazati, da ih se okane, pa te ja molim da to što prije učiniš, jer nama se pomalo žuri i očekujem da se to sve smiri i utiša:

Ima ih mnogo pored kojih Ivica i Ivan prođu svaki dan po sto puta, a oni ih neće ni da pogledaju kao da i ne postoje.

Gospe moja ti znaš kako je njima. Pa bi te zamolila da im što prije pomogneš i oslobodiš ih njihovih problema, da i oni budu kao i ostali svećenici.

Gospa se zasmijala i rekla:

Sve polako, ja ću to smiriti i neće biti nikakvih problema. Mise mogu ponekad govoriti, ali neka se ne ističu, dok se to ne smiri. Kod njih

15. IV. Četvrtak:

Vicka je postavila Gospi ovakvo pitanje: Općenito mi sve kaži o Ivici Vego i Ivanu Prusina.

Gospa se najprije nasmijala i počela govoriti:

Oni nisu krivi. Ponovila je dva puta. Neka se zato ništa ne brinu. Ima ih dosta protiv njih dvojice, koji jedva čekaju da ih izbace i da odu iz Mostara. Biskup je također tu pogriješio, a ima ih puno, koji ga podržavaju i svaki dan govore da ih izbaci, da ih više ne bi morali viđati. Neka obadvojica budu mirni. Neka sebi ne predbacuju i što je svakako važno, neka ne idu iz Mostara. Čine prema njima veliku nepravdu. Neće da rade po Božjem zakonu, po evanđelju, nego sve protiv Boga, zadaju vjeri i Crkvi velike udarce i unose još veći nemir.

Vicka je zamolila: Gospe moja, ti si rekla, da ćeš biskupu nečim pokazati, da ih se okani, pa te ja molim, da to što prije učiniš, jer nama se pomalo već žuri i očekujem, da se to sve smiri i utiša…

Gospa je rekla: Ima ih mnogo, pored kojih Ivica i Ivan svaki dan prolaze, a oni ih neće ni da pogledaju, kao da i ne postoje.

Gospe moja, ti znaš, kako je njima. Ja bih te zamolila, da im što prije pomogneš i oslobodiš ih njihovih problema, da i oni budu kao i svi ostali svećenici.

Gospa se nasmija i reče: Sve polako! Ja ću to umiriti i neće biti više nikakvih problema. Mise mogu ponekad govoriti, ali neka se ne

nema nikakvih pogrešaka. Da su oni nešto krivi ja bih rekla neka idu i neka nesmetaju.

Onda ja velim, nitko to nemože smiriti, osim tebe. Ako ti ništa nepokušaš onda ništa. A ona reče

Sve polako.

ističu, dok se to ne smiri. Kod njih nema pogrešaka. Da su oni krivi, ja bih rekla, neka idu i neka ne smetaju!

Onda joj rekoh: Nitko to ne može smiriti osim tebe. Ako ti ništa ne pokušaš, onda ništa.

A ona reče: Sve polako!

16. 04. II Večer (=1982)

Ja sam postavljala neka pitanja za vas dvojicu a isto tako mi je neka Gospa sama rekla. Mnoge fratre grize savjest zbog njih dvojice. Pa će se sve doznati, oni će se sami polako otkrivati. I naglasila je *Nemojte na nji obraćati pažnju vršite svoj posao.*

To je sve o Ivici i Ivanu što sam ja zapisala, a ostalo sam davala njima napisano na papiriće nisam imala vremena zapisivati sve posebno."

16. IV. 1982. Petak:

Ja sam postavljala neka pitanja za Ivicu Vego i za Ivana Prusina, a isto tako, neka mi je i Gospa sama govorila.

Gospe moja, novine pišu, da su Ivica i Ivan izbačeni iz fratara (u bilješci o. Grafenauera: I odavde se može vidjeti, kako djeca ne navode riječi doslovce). Ona je ovako odgovorila: Nisu izbačeni! Nasmijala se. Reci im samo, neka budu mirni i hrabri. Ima mnogo kušnja. Neka ustraju! Neka novine samo pišu! Na to neka ne obraćaju nikakvu pažnju, jer to nije ni važno.

Gospe moja, jednom ovo smiri, pa da Ivica i Ivan nemaju nikakvih problema.

Gospa je odgovorila: Sve ću ja to smiriti.

Spomenula je i neke fratre iz Mostara, ali neka, bit će prilike, da ih (sic!) reknem, ima ih trojica glavnih.

Gospe, šta je s biskupom? Hoće li on izmijeniti svoje držanje?

Gospa je odgovorila: ja neću žuriti. Ja čekam, hoće li popustiti na one moje poruke, koje sam slala preko vas.

Ali meni je to tako teško. Previše je to za mene, a kamoli za Ivana i za Ivicu!

Jučer, dok smo bili s Gospom, pitali smo je, možemo li izmoliti jedan Očenaš za njih dvojicu. Odmah je rekla. 'Može'. I počela je moliti. Kad smo završili, nasmija se i meni reče:

Tebi nije ništa drugo u glavi, samo njih dvojica.

Ja rekoh: pa i nije.

Gospa nastavi: Mnoge fratre grize savjest zbog njih dvojice. To će se sve još doznati. Oni će se sami polako otkrivati. Naglasila je: Zbog njih nek obojica ostanu mirni, neka vrše svoj posao.

Upitah: Ima li još išta?

Onda nam ona poče nešto drugo govoriti i sve tako nekad ovamo, nekad onamo, okrene na drugo ili jednostavno moli.

26. Travnja - 1982.
- Ponedjeljak –

Biskup – veli - nema nimalo prave ljubavi Božje za njih dvojicu. Ivica i Ivan neka radi Biskupa ostanu samo mirni jer on im stavlja preveliki teret, samo da ih se oslobodi. Jer počeo je od najmlađih pa sve polako dalje. Znam da je to za nji veliki udarac. Neka se ništa ne sekiraju, neka to slobodno izbrišu iz glave, neka znadu trpjeti za pravdu. Što Biskup radi, nije po Božjoj volji. Nevini bez krivnje, pa tako premoreni. To Bog nebi dao, ali Biskup neradi po Božjoj milosti, pa može činiti šta hoće. Ali jednog dana vidjet će se pravda *koju odavno niste vidjeli. Ja ću to sve polako početi smirivati, a mnoge će fratre obasjati velika sreća.*

26. IV. 1982. Ponedjeljak:

Biskup u sebi nema nimalo prave ljubavi Božje za njih dvojicu. Ivica i Ivan neka radi biskupa ostanu samo mirni, jer on im stavlja preveliki teret, samo da ih se oslobodi. Jer počeo je od najmlađih, pa misli sve polako dalje. Znam, da je to za njih veliki udarac. Neka se ništa ne sekiraju, neka to slobodno izbrišu iz svoje glave, neka znadnu trpjeti za pravdu. Što biskup radi, nije po Božjoj volji: Nevini, bez krivnje, pa tako prekoreni! To Bog ne bi dao, ali biskup ne radi po božjoj milosti, pa može činiti što hoće. Ali jednoga dana vidjet će se pravda, koju odavno niste vidjeli. Ja ću to sve polako početi smirivati, a mnoge će fratre obasjati velika sreća.

(Vicka nije ništa dostavila za ovaj dan)

4. V. 1982. Utorak:

Za Ivana i Ivicu treba se što više moliti, da mognu izdržati sve progone. Bit će ih još dosta, ali neka budu hrabri, nasmijani i neka na to ne obraćaju pažnju. Ja sve vidim i znam, što se radi, samo da oni odu, ali to ne može tako lako. Pravda se mora vidjeti. Da su oni, koji ih progone, sigurni u sebe, postupali bi drugačije, ali oni nemaju sigurnosti, a to je sada za njih najgore! Sve će se to dobro svršiti.

A Gospe, ovoj trojici pokaži, ako ništa, daj im neke opomene, da ih se već jednom okane tako zlostavljati.

Gospa odgovori: Imaju podršku i zato idu za tim, da ih više ne bi morali gledati. Znam da su se Ivan i Ivica zbog toga mnogo zamislili i da na to stalno misle. Lakše bi im bilo, da to izbrišu polako, ili da toga uopće nema! Neka misle na to, da su oni fratri kao i drugi! Ima ih mnogo, koji zbog njih sigurno nikako ne spavaju, a i to im je jedna kazna, ali to nije ništa, kako bi im još moglo biti!

A onda sam ja rekla: Kad su oni takvi, neka im bude!

Gospa je napomenula: To je velika sramota, što sami međusobno prave toliki nered. Nema nikakva reda, samo ima mnogo udaraca, što ih zadaju Crkvi, a ujedno s time i vjeri i mnogim vjernicima. Opet je ponovila: Za one, koji nisu krivi, ima se uvijek što reći, jer to su dobri svećenici, pa im nemam predbaciti greške. Svaki je susret s

njima. Mogu činit štogod ih je volja, ali, dokle… Ne, dalje ne, dosta je bilo toga!

(Vicka nije ništa dostavila za ovaj dan)

30. VIII. Nedjelja:

Svećenici su postavili pitanje:

Biskup i svećenici govore, da ti nisi dala jasnu poruku svećenicima u Hercegovini. Govore, da je tvoje ukazanje u Međugorju učinilo još veću podjelu među svećenicima i vjernicima. Molimo te, večeras reci konkretnu poruku za hercegovačkog biskupa i za svećenike, kako bi se svi sjedinili.

Odgovor: Ja nisam željela vašu podjelu, naprotiv, ja želim ujedinjenje, jer znate svi, da sam Kraljica mira. Želite od mene konkretnu poruku? Ja sam majka, majka iz naroda, i ništa ne mogu učiniti bez Božje pomoći. I ja trebam moliti kao i vi. Zato vam samo to mogu reći:

Molite, postite, vršite pokoru, pomažite nemoćnicima.

Žao mi je, ako vam moj prvi odgovor nije bio po volji. Možda ga ni ne želite shvatiti?

Krajem kolovoza 1982 g.

Vicka nam je rekla odprilike ovako: *Gospa mi je poručila da se Ivan i Ivica ne udaljuju iz Mostara*

Krajem kolovoza 1982:

Vicka nam je rekla otprilike ovako:

Gospa mi je poručila da se Ivan i Ivica ne udaljuju iz Mostara.

Sama je to rekla, a da je nisam ništa upitala.

Pitali smo je dali je Gospa rekla i razlog za to.

Vicka nam reče: Samo je to rekla.

29. Rujna - 1982 - Srijeda -

Fra Ivica je upitao: Dali da idemo iz Mostara ili da ostanemo?

Gospa je odgovorila: *“Ostanite”!**

29. IX. 1982. Srijeda:

Interesantan je odgovor Gospin za fra Ivicu Vego i za fra Ivana Prusina, kojima se biskupu prijeti laicizacijom.

Fra Ivica je upitao: Dali da idemo iz Mostara ili da ostanemo?

Gospa je dogovorila: ‘Ostanite’

* *Crkva na Kamenu*, 5/1998., str. 3; *Ogledalo Pravde,* Mostar, 2001., str. 75-78.

BISKUP SE NEMA ZA ŠTO ISPRIČAVATI

Mir i dobro, službeno glasilo Hercegovačke franjevačke provincije, br. 2/1993., str. 15, objavilo je bilješku Provincijalata: *Fra Ivan Pusina imao pravo.* Budući da su u tekstu navedene neke netočnosti s obzirom na Msgr. Pavla Žanića, donedavnoga dijecezanskog biskupa u Mostaru, dužnost nam je precizirati sljedeće točke:

1) Vrhovni sud Apostolske signature Konačnom presudom od 27. ožujka 1993. proglasio je prekršajem zakona otpuštanje iz Reda Male braće fra Ivana Prusine. Dekret o otpuštanju izdao je Red, iza toga je stajala Kongregacija za redovnike. Kad je fra Ivan uložio utok najprije poglavarima Reda a zatim i Kongregaciji, ova je na utok šutjela, jer se oslonila na klauzulu u dekretu o otpuštanju da se ne dopušta priziv na više sudove Sv. Stolice. A u to se uzdala jer je Papine odredbe o otpuštanju iz Reda tumačila preširoko. I u tom je izgubila. Svatko ima pravo na obranu (*kan*. 1620, 7). Nije se osvrtala na fra Ivanovu "ništovnu žalbu" (*querela nullitatis*). Međutim u Presudi se ne proglašava "protuzakonitim i nevaljanim" zahtjev (od 7. siječnja 1983) biskupa Žanića da se oca Prusinu svede "ad statum laicalem", kako Provincijalat navodi. Nije naime uopće bio postavljen *dubium* (sporno pitanje) o valjanosti ili nevaljanosti Biskupova zahtjeva, nego samo o postupku i odluci Kongregacije za redovnike s obzirom na dekret Reda.

2) Sastavljač bilješke piše: "Nepravednim, protuzakonitim i prenaglenim zahtjevima i odlukama crkvenih struktura, po-

čevši od Biskupskog ordinarijata u Mostaru, pa sve do onih u Rimu koji su nasjeli zahtjevu biskupa Žanića...".

- Biskup se Žanić u Presudi spominje na više mjesta, i svaki put njegov se sud, mišljenje i prijava smatraju mjerodavnima. Ostaju na snazi Biskupove **odluke** o oduzimanju svećeničkih ovlasti, poduzete s obzirom na fra Ivanovo pastoralno djelovanje u Biskupiji i prije otpuštanja i poslije otpuštanja, pa i nakon što je otpuštanje proglašeno nezakonskim. A spomenuti zahtjev nije odluka. Prema tome nije nitko zahtjevu biskupa Žanića "nasjeo", kako se Provincijalatov pravnik izražava, nego je učinjen zakonski propust Kongregacije za redovnike u postupanju i u odlučivanju (*in procedendo et in decernendo*) u odnosu na dekret o fra Ivanovu otpuštanju iz Reda Male braće.

3) "Ljudsko poštenje, zakonska pravda i evanđeoska ljubav tražili bi da se svi oni, koji su fra Ivanu učinili nepravdu, ispričaju njemu osobno...".

- Biskup se Žanić nema za što ispričavati, jer se o njegovim pastoralnim odlukama nije uopće presuđivalo na Vrhovnom sudu.

4) "Kako bi u crkvenim uredima bilo evanđeoskije i toplije, kada bi na stolovima tih ureda najprije bilo Evanđelje, a tek onda Kodeks".

- Sastavljaču bilješke sigurno je poznato da je "Fra Ivan Prusina imao pravo" naspram Kongregacije za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života zato što je na stolovima Vrhovnoga suda bio Kodeks i po njegovim kanonima, često citiranima, donesena i ova Presuda!

Mostar, 7. studenoga 1993.*

Don Luka Pavlović,
generalni vikar

---

* *Vrhbosna,* 2/1996., str. 142.

O AUTORU STUDIJE

Nikola Bulat rođen je u Bisku 11. veljače 1931. u obitelji oca Mate i majke Cvite r. Jonić, koji su imali 11 djece. Osim njega iz obitelji je svećenik i dr. don Božo, profesor u Splitu, i s. Doloroza, milosrdnica.

Osnovnu je školu Nikola pohađao u Bisku, gimnaziju započeo u Sinju, a završio kao sjemeništarac u Splitu. Bogoslovne je nauke apsolvirao u Splitu, 1956., diplomirao u Zagrebu, 1960., gdje je i magistrirao, 1962., uvijek s odlikom.

Za svećenika je zaređen u Splitu 4. prosinca 1955. Kao bogoslov bio je prefekt u splitskom dječačkom sjemeništu.

Svećeničke službe: upravitelj župe Neorić (1956.-1962.). Službenik na Ordinarijatu u Splitu (1962.-1963.). Duhovnik u malom sjemeništu (1963.-1964.), u bogosloviji (1963.-1965.). Predavao je vjeronauk u sjemenišnoj gimnaziji, na teologiji u Splitu ascetiku (1964.-1965.), kao stalni nastavnik ontologiju i etiku na katedri filozofije (od 1965.) i kao docent dogmatiku (od 1975.). Filozofske i dogmatske traktate predavao je sve do kraja 1988/89. godine. Akademsku godinu 1969/70. proveo je u Rimu skupljajući građu o Markantunu de Dominisu i pripremajući doktorsku radnju "Nauka Marka Antuna de Dominisa o sakramentima uopće sa stajališta jedinstva Crkava" kod prof. dr. Ivana Goluba na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Radnju, već privedenu kraju, prekinuo je zbog operacije srca u Švicarskoj, 1975. Priređivao je skripta iz svih materija koje je predavao i stalno ih nadopunjao

Obavljao je i druge svećeničke službe. Bio je prosinodalni ispitatelj za dogmatiku, član raznih vijeća, duhovnik redovnica.

Tešku srčanu bolest nosio je od rane mladosti. Uvijek je zadržao, pa i u najvećim patnjama vedrinu i šalu. Preminuo je

20. travnja 1990. Pokopan je sutradan u Bisku uz veličanstven sprovod, na kojem su sudjelovala i oba mostarska generalna vikara, msgr. dr. Anto Brajko i msgr. Luka Pavlović.

Među petnaestoricu članova Druge komisije za ispitivanje međugorskih događaja biskup je Žanić sa splitske teologije uzeo mr. don Nikolu Bulata. Nikola se najozbiljnije prihvatio nove zadaće, marljivo istraživao, željan samo istine i potpune istine.

Jednom sam zgodom, plemenitošću osoba, iz Splita donio svu dokumentaciju kojom se don Nikola služio u svome istraživanju međugorskoga fenomena. Bilo je dosta dokumenata i na Ordinarijatu, među njima otipkana studija koju, lektoriranu, ovdje objavljujemo.

Prof. Bulat objavio je više teoloških studija:

1. Uloga Crkve u ostvarivanju čovjekove lične i društvene sreće, u: Zbornik radova katehetskog tečaja, 1966., Split, 1967., str. 289-312 (ciklostilom).

2. Kršćanstvo bez Boga - Iluzija ili stvarnost? , CUS, 1/1972., str. 50-61.

3. Je li čovjek mjera svega? (recenzija J. R. Romića, Personalistička etika, Zagreb, 1973.), CUS, 4/1973., str. 371-373.

4. Suvremene kristologije, u: Putovi i raskršća suvremene teologije (Zbornik radova), Split, 1975., str. 33-65.

5. Neka sporna pitanja o de Dominisu, CUS, 2/1975., str. 102- 116.

6. Kolegijalna uprava u Crkvi i odnos opće i partikularnih Crkava prema učenju Marka Antuna de Dominisa, CUS, 4/1976., str. 309-315.

7. Suvremena teološka problematika sakramenta potvrde, u: Služba Božja, 3/1977., str. 213-225.

8. Toma Akvinski u krivom ogledalu, CUS, 4/1980., str. 371-376.

9. Sakramentalnost kršćanske ženidbe, CUS, 4/1982., str. 312 -326.

10. Teologija oslobođenja i Kristovo otkupljenje, CUS, 4/1984., str. 337-355.

11. Kristova ljudska dimenzija u suvremenoj kristologiji, CUS, 4/1987., str. 293-309.

12. Crkva i sakramenti u misli M. A. de Dominisa (priredio dr. don MLADEN PARLOV), Split, 2002.

O njemu je pisao: S. KOVAČIĆ, *Mr don Nikola Bulat* (nekrologij s bibliografijom), u: Vjesnik Nadbiskupije splitsko-makarske, 3/1990., str. 28-29.

Don Nikola Bulat (prigodom 1. obljetnice smrti), u: Navještenje (list splitskih sjemeništaraca), 1/1991., str. 104-105.

R. P.

POPIS IMENA